

ปัญญาจากขุ

วารสารราชสองเดือน

ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๕๔ เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๕๐

000534

พระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร
พระทองคำองค์ใหญ่ที่สุด

บำเพ็ญพระราชกุศลสดมวาร
(๑๐๐ วัน)
สมเด็จพระพุทธชินวงศ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ขณายนายอำพล เสนาณรงค์ เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการบำเพ็ญพระราชกุศลสดมวาร (๑๐๐ วัน) สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (ประจวบ กนฺตจาโร) ณ ศาลา ๑๓ วัดมกุฏกษัตริยาราม กรุงเทพฯ เมื่อ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๑

ข้อเสนอประกอบการพิจารณา
ในการจัดทำนิตยสาร
ปัญญาจักขุ

ข้อเสนอประกอบการพิจารณา
ในการจัดทำนิตยสาร ปัญญาจักขุ

๑. ในการใช้ชื่อนิตยสารว่า
“ปัญญาจักขุ” นับว่าเป็นมงคลนามตาม
พระพุทธวจนะ ในอติวุตตะกะ (เล่มที่
๒๕) ที่แสดงจักขุ ๓ ประการ คือ มังส
จักขุ, ทิพยจักขุ และปัญญาจักขุ แต่ใน
มหานิทเทส (เล่มที่ ๒๙) ท่านพระสารี
บุตรเพิ่มอีก ๒ จักขุต่อท้ายคือ พุทธ
จักขุ และสมัตตจักขุ เพราะฉะนั้น ชื่อ
ของนิตยสารนี้จึงเหมาะสม

๒. ในนิตยสารนี้ ควรเทิดทูน
พระพุทธวจนะเป็นหลักใหญ่ หลักฐาน
อื่นๆ ตลอดจนอัตโนมติถือว่ารองลงมา

๓. พยายามประสานสามัคคีไม่
ใช้เป็นเวทีทะเลาะวิวาท พยายามให้
เกียรติแก่พระสงฆ์ทั้งสองนิกายตาม
อุดมคติดั้งเดิม

๔. ส่งเสริมสหวิทยาการศึกษา
(Interdisciplinary studies) อันเป็น
การศึกษาแนวกว้างและส่งเสริมบูรณา
การ (Integration) อันเป็นการศึกษา
แนวลึกซึ่งพระพุทธเจ้าของเราทรงนำมา
ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดย
อธิบายธรรมะให้ผสมไปในศาสตร์ทั้ง
หลาย รวมทั้งให้ศาสตร์ต่างๆ ช่วยส่งเสริม
กันและกันเช่น รัฐศาสตร์อิงเศรษฐ
ศาสตร์และอิงคุณธรรม การทูตอิง
ธรรมะ เป็นต้น อันนับได้ว่าทรงเป็นผู้
นำหลายพันปีแล้ว

๕. มีข่าวสารในทางสร้างสรรค์
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ทั้งในและนอก
ประเทศพอสมควร

สุชีพ ปุญญานุภาพ

๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๒

สารบัญ

ปัญญาจักขุ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕๔ ประจำเดือน เมษายน พฤษภาคม ๒๕๔๑

ครบปีที่ ๑๙ แห่งการสถาปนา	
สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๙	๓
พระพุทธรมหาสุวรรณปฏิมากร	
พระทองคำองค์ใหญ่ที่สุด	๕

บทความ

ภิกษุสันดานกา มีปัญหาตรงไหน	๘
Venerable Kaludayi's Diplomatic Mission :	
A Great Success	๑๑
เที่ยวเวียดนาม	๑๘
ศาสนาและความรู้สึกในศาสนา	๒๔
มุมมอง :พระพุทธศาสนา	๒๓
อย่าปล่อยความโกรธออกจากตัว	๓๙
สวัสดิบัณฑิตใหม่	๔๔

ศาสนวิทยากร

การเวียนว่ายตายเกิด	๕
เทวทูตสูตร	๑๔
สังคมวิทยาแนวพุทธ	๓๑

มติใหม่ไยเทศ

ไม่มีร่างกาย...อยู่ในถ้ำ	๓๕
--------------------------	----

เรื่องกรอง

จากไทยแลนด์สู่แดนไทเป	๔๒
-----------------------	----

ยินดีรับพิจารณาบทความด้วย สวรรค์ บทความและอื่นๆ เพื่อพิมพ์เผยแพร่ เป็น
วิทยาทานในนิตยสารปัญญาจักขุ ความยาวประมาณ ๑-๓ หน้า กระดาษ
เอ ๔ หากยกยอควรแบ่งเป็นตอนๆ เพื่อสะดวกในการนำเสนอ ส่งทาง
ไปรษณีย์ถึง พระมงคล วัฒนวิมลคุณัด ญาณไพโรจน์ บรรณารักษ์การบริหาร

ปณิธาน

ประธานที่ปรึกษา :

สมเด็จพระญาณวโรดม, พระเทพปริยัติวิมล

ที่ปรึกษา :

พระธรรมวิสุทธิกวี, พระเทพดิลก, พระเทพวิสุทธิกวี,
พระราชญาณปริชา, พระราชพิศาลมณี, พระปริยัติสารเวที,
พระศรีมงคลเมธี, พระวินัยเมธี, พระเมธีธรรมสาร, พระ
ครูปลัดสัมพิพัฒนวิริยาจารย์, พระมหาประคุณ คุณธมโม
ผศ.ดร., พระครูธีรสารปริยัติคุณ, พระมหาบุญศรี ญาณ
วฑฺฒ โผ ผศ., พระมหาวิทยา ปริญญณ์โส, พระมหาปัญญา
ปญญาวฑฺฒ โผ ผศ., ศ.ธวัช ปุณโณทก, นายวศิน อินทสระ,
ผศ.ดร.พรชัย พัทธินทรตนะกุล, น.อ.ประยงค์ สุวรรณ
บุบผา, นายนิยาม ทองเป็นใหญ่, นายเสมอ กลิ่นหอม,
นายศักดิ์ชาย พุดเพระ, ผศ.ธวัช หอมทวนลม

บรรณาธิการบริหาร :

พระมหาสมศักดิ์ ญาณโพธิ์ ผศ.ดร

ผู้ช่วยบรรณาธิการฝ่ายจัดการ :

ดร.สุวิญ วัชรสิทธิ์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ :

พระครูสิริปัญญาเมธี ดร.

บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา :

รศ.จางัน คันธิก

กองบรรณาธิการ :

พระมหาทิลปะ สิปปธมโม, พระมหาพงษ์พิสิฐ ฐานาโร,
พระมหาสมค์ร มหาวโร, พระมหาทองเชิด กตปุญโญ ผศ.,
พระมหามงคล ชาญธีร, พระมหาอาร อุดตมปัญญา ดร.,
ผศ.เสถียร วิกรมทา, ผศ.(พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก, นาย
เพียร สัมพันธ์มาส, นายบุญสิน บุตรพรหม, นายประยูร
ฉิมภักย์, นายภิเชก ดวงสูงเนิน, นายพีรพัฒน์ รัตนเศรษฐี,
นายสมหมาย สายแก้ว

ผู้จัดการ :

พระมหาสมศรี ปญญาสิริ

ผู้ช่วยผู้จัดการ :

นายแหวนทอง บุญคำ

ที่ปรึกษามายกกฎหมาย :

นายนรา ไสดีสงฆ์

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงาน : กอวิชาการ มจร. ถ.พระสุเมรุ เขตพระนคร

กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร ๐ ๒๒๘๑-๖๔๒๗ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑-๐๒๕๔

พิมพ์ที่ : ทจก.จกเจริญการพิมพ์ ๒๕๓ ลีแยกสำราญราษฎร์

เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร ๐ ๒๒๒๒-๔๕๖๒

วันที่ ๒๔ - ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ นี้จะมีพิธีประทานปริญญา
บัตรรุ่นที่ ๕๔ ของปริญญาตรี และสมัยที่ ๑๖ ของชั้นปริญญาโท ที่หอ
ประชุมพุทธมณฑล มีนักศึกษาทั้งพระและฆราวาสเข้ารับปริญญาทั้ง
หมด ๑,๗๑๖ คน

ปริญญา แปลตรงตัวว่า รู้รอบ ความหมายคงเท่ากับ รอบรู้
หรือรู้เรื่องต่างๆ มากกว่าคนอื่นที่ไม่ได้เรียนไม่ได้รับปริญญา ไม่ถึงกับ
รู้ทุกอย่าง เพราะรู้เกือบทุกอย่าง แต่ใช้การไม่ได้ ถือเป็นอวิชชาอย่างหนึ่ง
ปริญญาในพุทธศาสนา คือ ญาตปริญญา กำหนดรู้ให้เป็นสิ่งอันรู้แล้ว
ตรียมปริญญา กำหนดด้วยการพิจารณา ปทานปริญญา กำหนดรู้ด้วย
การละ ความหมายโดยรวมย่อคือ รู้ทุกซ์และละทุกซ์ นี่เป็นภาษาชาว
วัด ภาษาชาวบ้านว่า "รู้ดีรู้ชั่ว" รู้ดีแล้วทำดี รู้ชั่วแล้วไม่ทำชั่ว

เพราะการไม่รู้ว่าจะอะไรดีอะไรชั่ว ถึงจะรู้อย่างอื่นมากก็เป็น
อันตรายต่อตนเองและคนอื่นอยู่มากยิ่งขึ้น ยิ่งทำชั่วแล้วยังพยายามใช้
อำนาจหลบหลีกผลชั่วตามกฎหมายจะชั่วยิ่งขึ้น และถ้าอยู่ในชั้น
พยายามปรับปรุงแก้ไขกฎหมายหลักจริยธรรมเพื่อให้คนเข้าใจว่าที่
ตนทำชั่วคือดี และจะได้ทำต่อไปไม่พริ้นพริ้ง คนใดสังคมประเทศชาติ
ใดมีความคิดเห็นเช่นนี้เข้าข่ายอกิริยทวิภูริถือว่าบาปไม่เป็นอันทำ (คนไป
คิดเอาเอง) ความวิบัติล่มจมย่อมรออยู่ข้างหน้าแน่นอน

ปริญญาของนักศึกษามหาวิทยาลัยพุทธศาสนา วัดคุณคำ
ตรงความรู้นี้ คือรู้ดีละชั่ว

ครบปีที่ ๑๗ แห่งการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ ๑๗
(๒๑ - ๒๒ เมษายน ๒๕๕๑)

ในโอกาสที่ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ
ปริณายก ได้รับการสถาปนา เป็นสมเด็จพระสังฆราชครบ ๑๗ ปี (๒๐ เมษายน
๒๕๓๒) ได้มีพิธีบำเพ็ญพระกุศลทักษิณานุปทาน แต่สมเด็จพระสังฆราช ๑๗
พระองค์ และพระบูรพาจารย์ ณ ตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศวิหาร มีพิธีวางศิลาฤกษ์
ที่พระสงฆ์อนุสรณ์ครบ ๑๗ ปี บริเวณคณะสูงรามเดชะ มีพิธีพุทธาภิเษกพระพุทธรูปปางสมาธิ ภ.ป.ร. และพระรูปเหมือนที่ระลึกรบที่ ๑๗ ปีแห่งการสถาปนา ได้
เปิดตำหนักเพชร มินิทธการพระประวัติ เป็นต้น ให้ประชาชนเข้าชม อนึ่ง การ
บำเพ็ญพระกุศลครั้งนี้ อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากร พระทองคำองค์ใหญ่ที่สุด

พ ระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากร หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า หลวงพ่อทองคำสุโขทัยวัดไตรมิตร ปัจจุบันประดิษฐานในวิหาร วัดไตรมิตรวิทยารามวรวิหาร ใกล้ๆ กับสถานีรถไฟหัวลำโพง

พระพุทธรูปองค์นี้มีขนาดหน้าตักกว้าง ๖ ศอก ๕ นิ้ว (๓๐๑ เซนติเมตร) สูง ๗ ศอก ๑ คืบ ๙ นิ้ว (๓.๙๑ เมตร) หล่อด้วยทองคำแท้ น้ำหนัก ๕.๕ ตัน (จากฐานองค์พระขึ้นไป เนื้อทองบริสุทธิ์ ๔๐ % พระพักตร์มีเนื้อทองบริสุทธิ์ ๘๐ % พระเกศน้ำหนัก ๔๕ กิโลกรัมเป็นเนื้อทองบริสุทธิ์ ๙๙.๙๙ %) องค์พระสามารถถอดได้ ๙ ส่วน เป็นพระพุทธรูปทองคำองค์ใหญ่ที่สุดที่ได้รับการบันทึกในหนังสือกินเนสบุ๊ค

พระทองคำองค์นี้ปางมารวิชัย เป็นศิลปะพุทธรูปสมัยสุโขทัยหรือยุคสมัยสุโขทัยรุ่งเรือง เป็นพระพุทธรูปสมัยสร้างด้วยทองคำเนื้อเจ็ด ในรัชสมัยของพ่อขุนรามคำแหงมหาราช เข้าใจว่าเดิมประดิษฐานอยู่ที่วัดมหาธาตุ จังหวัดสุโขทัย ต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทไปอัญเชิญมาพร้อมกับพระพุทธรูปสำคัญอื่นๆ อีกจำนวนมาก เพื่อนำมาประดิษฐานยังวัดสำคัญในกรุงเทพฯ ต่อมาได้อัญเชิญมายังวัดพระยาไกร (วัดโชติการาม) วัดเก่าแก่สร้างแต่เมื่อใดไม่ปรากฏ ต่อมาเป็นวัดร้างในปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อบริษัทอีสต์เอเชียติกได้ขอเช่าที่วัดเป็นโรงเลื่อยจักร จึงได้อัญเชิญไว้ข้างพระเจดีย์ และปลุกเพิงสังกะสีคลุมไว้

พ.ศ. ๒๔๗๘ ที่ประชุมคณะสงฆ์จึงให้วัดสามจีน (วัดไตรมิตรในปัจจุบัน) และวัดไผ่เงินโชตนาราม ไปอัญเชิญพระพุทธรูปสององค์ซึ่งประดิษฐานที่วัดพระยาไกร ไปประดิษฐานไว้ตามสมควร คณะของวัดไผ่เงินอัญเชิญพระพุทธรูปสำริดไป เหลือพระพุทธรูปปูนไว้ให้วัดไตรมิตร

วัดไตรมิตรเมื่อได้พระพุทธรูปองค์นี้ไป ก็ปลุกเพิงสังกะสีเพื่อบังแดดองค์ท่านอยู่ริมถนนด้านทิศตะวันออกของพระอุโบสถเป็นเวลาถึง ๒๐ ปี เพราะยังหาที่ที่จะประดิษฐานอันเหมาะสมไม่ได้ พ.ศ. ๒๔๘๘ สมัยพระสุทธาธิบดี (ไสว รฐิทวีโร) เจ้าอาวาส จึงได้สร้างวิหารใหม่ ด้วยตั้งใจจะประดิษฐานพระพุทธรูปองค์นี้โดยเฉพาะให้สมศักดิ์ศรี แต่ขณะที่เคลื่อนย้ายพระพุทธรูป สายเครื่องกวางันได้ขาดลงเพราะน้ำหนักองค์พระมาก ทำให้องค์พระหล่นลงพื้นปูนที่หุ้มพระอุระกะทะออก เผยให้เห็นเนื้อทองคำบริสุทธิ์ ท่านเจ้าอาวาสจึงให้ลอกปูนออกทั้งองค์ (พบว่าใต้ฐานทับเกษตรองค์พระ มีกุญแจสำหรับถอดแยกองค์พระออกเป็น ๙ ส่วน รวมทั้งเนื้อทองคำสำรองและมุกใส่พระเนตร) แล้วนำขึ้นประดิษฐาน ณ พระวิหาร

พ.ศ. ๒๕๓๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า พระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากร ขณะนี้วัดไตรมิตรวิทยาราม กำลังก่อสร้างมหามณฑปประดิษฐานพระพุทธรูปมหาสุวรรณปฏิมากร (หลวงพ่ทองคำสุโขทัยวัดไตรมิตร) หลังใหม่แทนวิหารเดิม

(ข้อมูลจาก <http://wattraimitr.com/>)

ศาลนันทวิทยาการ

สุวัฒน์ เจริญสุข

อาจารย์พิเศษคณะสังคมศาสตร์ มมร

การเวียนเว้ายตายเกิด

(ต่อจากฉบับที่ ๕๒)

บทที่ 4

ธรรมชาติของกรรม

CHAPTER 4

NATURE OF KAMMA

หว่านพืชเช่นใดย่อมได้ผลเช่นนั้น (สังยุตต
นิกาย)

“As you sow the seed so shall you reap
the fruit.” (SAMYUTTA NIKĀYA)

เราจะต้องได้รับผลทั้งหมดที่เราได้หว่านไปแล้ว
ตามสัดส่วนที่เหมาะสมหรือไม่ ?

Is one bound to reap all that one has
sown in just proportion?

ไม่จำเป็น ! ในอังกุตตรนิกาย พระพุทธเจ้าตรัส
ว่า “ถ้ามีใครมากล่าวว่า บุคคลต้องได้รับผลตามการกระทำ
ของเขา ถ้าเช่นนั้น การประพุดติพรหมจรรย์ก็ไม่มีประโยชน์
และโอกาสที่จะกำจัดทุกข์ทั้งปวงก็ย่อมไม่มี แต่ถ้ามีใครมา
กล่าวว่า สิ่งที่คุณจะได้รับย่อมเป็นไปตามการกระทำของเขา
ถ้าเช่นนั้นการประพุดติพรหมจรรย์ย่อมมีประโยชน์และ
โอกาสที่จะกำจัดทุกข์ทั้งปวงก็ย่อมเป็นไปได้”

Not necessarily! In the Anguttara *Nikāya* the
Buddha states :

เพราะฉะนั้นๆ บุคคลจึงสามารถเปลี่ยนแปลง
กรรมของตนได้ทุกอย่างในพระพุทธศาสนา

“If any one says that a man must reap
according to his deeds. In that case there is no
religious life nor is an opportunity afforded for the
entire extinction of sorrow . But if any one says that
what a man reaps accords with his deeds, in that
case there is a religious life and an opportunity is
afforded for the entire extinction of sorrow.”

แม้จะมีข้อความ กล่าวไว้ในธรรมบทว่า “บุคคล
(ที่ตายทำกรรมมาแล้ว) ไม่ว่าจะอยู่ในท้องฟ้า อยู่กลาง
มหาสมุทร หรืออยู่ในถ้ำก็ไม่อาจจะรอดพ้นจากผลแห่งกรรม
ชั่วของตนได้” แต่เราก็ไม่จำเป็นจะต้องชดใช้หนี้กรรมใน
อดีตหมดทุกอย่าง ถ้าข้อความดังกล่าวนั้นเป็นความจริง
ความหลุดพ้นจากกิเลสก็จะเป็นไปไม่ได้

In Buddhism therefore there is every possi-
bility to mould one’s Kamma.

Although it is stated in the Dhammapada
that “not in the sky, nor in midocean nor entering
a mountain cave is found that place on earth , where
abiding one may escape from (the consequence of)
an evil deed,” yet one is not bound to pay all the
arrears of past Kamma. If such were the case,
emancipation would be an impossibility. Eternal suffer-
ing would be the unfortunate result.

เราไม่ใช่ทายของกรรมและก็ไม่ใช้ทาสของกรรม

One is neither the master nor the servant of

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๕๔

เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๕๑

ด้วย แม้แต่คนชั่วที่สุด ก็สามารถเป็นคนดีที่สุดได้ด้วย ความพยายามของเขาเอง เราจะต้องเป็นอย่างไรโดยหนึ่ง แน่แน่นอน และสิ่งที่เราจะเป็นนั้นขึ้นอยู่กับกระทำของเราเอง เราอาจจะดีขึ้นหรือไม่ก็เลวลง ณ เวลาใดก็ได้ แม้แต่คนชั่วที่สุด ก็ไม่ควรจะท้อใจหรือหมดกำลังใจเพราะกรรมชั่วของตน เขาควรจะได้รับความเห็นใจ เพราะคนที่ตำหนิเขา ก็อาจจะตกอยู่ในฐานะเดียวกัน ณ เวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ เขาอาจจะดีขึ้น อย่างที่คนเหล่านั้นเคยเป็นมาแล้ว บางทีอาจจะเร็วกว่าก็ได้ ใครจะรู้ว่า เขามีกรรมดีอะไรอยู่ในตัว ? ใครจะรู้ความดีที่แท้จริงของตน ?

องคุลิมาล โจรปล้นคนสัญจรตามทางหลวงแผ่นดินซึ่งได้เช่นฆ่าผู้คนเป็นพันๆ ได้เป็นพระอรหันต์ และอาจจะกล่าวได้ว่าได้ลบล้างกรรมชั่วในอดีตของท่านทั้งหมด

อาฬวกยักษ์ ผู้ชอบกินเนื้อมนุษย์สดๆ ได้เลิกกินเนื้อมนุษย์แล้วได้บรรลุเป็นพระโสดาบัน

อัมพาลีโสภณีนั้สูง ได้บำเพ็ญเพียรจนบรรลุเป็นพระอรหันต์

พระเจ้าอโศก ซึ่งถูกตราหน้าว่าเป็นจัญทอะโศก หรือ อโศกผู้โหดเหี้ยม เพราะพระองค์ไม่มีความเมตตาปราณีในการขยายราชอาณาจักรของพระองค์ ได้กลายเป็น อโศกผู้ทรงธรรม หรือธรรมะอโศก และได้ทรงเปลี่ยนวิถีชีวิตของพระองค์โดยสิ้นเชิง ในบรรดานักปกครองจำนวนมากที่เรียงรายกันอยู่ในหน้าประวัติศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นกษัตริย์และพระราชินี เป็นพระเจ้าจักรพรรดิและจักรพรรดินี เป็นต้นนั้น พระนามของพระเจ้าอโศก เป็นดาวจรัสแสงเพียงพระองค์เดียว”

ตัวอย่างอันน่าสนใจไม่ก็ตัวอย่างดังกล่าวนี้ซึ่งได้ชี้ให้เห็นว่า การขัดเกลาอุปนิสัยที่ถูกต้องสมบูรณ์นั้นเกิดขึ้นด้วยความตั้งใจจริงได้อย่างไร

อาจเป็นไปได้ว่า ในบางกรณี กรรมชั่วเล็กน้อย อาจให้ผลตามความเหมาะสมของมันแต่กรรมชั่วที่เป็นกรรมกรรมกลับให้ผลเล็กน้อย

พระพุทธรเจ้าตรัสว่า

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนไม่ได้อบรม

this Kamma. Even the most vicious person can by his own effort become the most virtuous person We are always becoming something and that something depends on our own actions. We may at any moment change for the better or for the worse. Even the most wicked person should not be discouraged or despised on account of his evil nature . He should be pitied, for those who censure him may also have been in that same position at a certain stage. As they have changed for the better he may also change, perhaps sooner than they. Who knows what good kamma he has in store for him ? Who knows his potential goodness?

Angulimāla , a highway robber and the murderer of more than a thousand of his brethren, became an Arahant and erased , so to speak, all his past misdeeds.

Ālavaka, the fierce demon who feasted on the flesh of human beings, gave up his carnivorous habits and attained the first stage of Sainthood.

Ambapālī , a courtesan, purified her character and attained Arahantship.

Asoka , who was stigmatized *Caṇḍa* (wicked), owing to his ruthlessness in expanding his Empire, became *Dhammāsoka* , or Asoka the Righteous, and changed his career to such an extent that today “Amidst the tens of thousands of names of monarchs that crowd the columns of history their majesties and gracious nesses, serenities and royal highnesses and the like the name of Asoka shines, and shines almost alone, a star.”

These are few striking examples which serve to show how a complete reformation of character can be effected by sheer determination.

It may so happen that in some cases a lesser evil may produce its due effect, while the effect of a greater evil may be minimized.

The Buddha says :

“Here, O Bhikkhus, a certain person is not disciplined in body, in morality, in mind, in wisdom, has little good and less virtue, and lives painfully in

กาย, ไม่ได้อบรมศีล, ไม่ได้อบรมสมาธิ, ไม่ได้อบรมปัญญา มีความดีน้อย มีคุณธรรมน้อย มีชีวิตอยู่อย่างทุกข์ทรมาน เพราะผลของกรรมชั่วเพียงเล็กน้อย กรรมเล็กน้อยที่บุคคลนั้นได้ก่อขึ้น ย่อมนำเขาไปสู่สุรก"

"ภิกษุทั้งหลาย บุคคลบางคนได้อบรมกาย, อบรมศีล, อบรมจิต, อบรมปัญญา, ทำความดีไว้มาก, มีคุณธรรมสูง และมีชีวิตอยู่ด้วยเมตตาอันหาประมาณมิได้แก่คนทั้งปวง"

"กรรมชั่วอย่างเดียวกันที่บุคคลนั้นทำ ย่อมให้ผลในชาตินี้เท่านั้นผลของกรรมชั่วแม้เล็กน้อยจะไม่ปรากฏหลังจากเขาตายไปแล้วไม่ต้องกล่าวถึงกรรมหน้า"

"เปรียบดั่งว่า ชายคนหนึ่งใส่เกลือก้อนหนึ่งลงในถ้วยน้ำขนาดเล็ก เธอคิดอย่างไรภิกษุทั้งหลายๆ ปริมาณน้ำเล็กน้อยในถ้วยนี้ ย่อมเค็มและดื่มไม่ได้ ใช่หรือไม่?"

"ใช่แล้ว พระเจ้าค่ะ"

"เพราะเหตุใด ?"

"พระเจ้าค่ะ เพราะน้ำในถ้วยนี้มีน้อยมาก ดังนั้นน้ำจึงเค็ม และดื่มไม่ได้ เพราะเกลือก้อนนี้"

"สมมติว่า ชายคนหนึ่งใส่เกลือก้อนหนึ่งลงในแม่น้ำคงคา เธอคิดอย่างไร ภิกษุทั้งหลาย ? น้ำในแม่น้ำคงคา จะเค็มเค็มและดื่มไม่ได้เพราะเกลือก้อนนี้ใช่หรือไม่?"

"ไม่ใช่แน่นอน , พระเจ้าค่ะ"

"เพราะเหตุใด จึงไม่ใช่"

"พระเจ้าค่ะ เพราะปริมาณน้ำในแม่น้ำคงคา มีมาก ดังนั้น น้ำจึงไม่เค็มและดื่มได้"

"ในทำนองเดียวกัน เรามีอุทาหรณ์เรื่องหนึ่ง บุรุษคนหนึ่ง ทำกรรมชั่วเล็กน้อยบางอย่าง ทำให้เขาตกนรก แต่บุรุษอีกคนหนึ่ง ทำกรรมชั่วเล็กน้อยอย่างเดียวกัน แต่เขากลับได้รับผลแห่งกรรมนั้นในชาตินี้ ผลกรรมแม้เล็กน้อย ก็ไม่ปรากฏหลังจากเขาตายแล้ว ไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงกรรมหน้า"

consequence of trifling misdeeds. Even a trivial act committed by such a person will lead him to a state of misery.

"Here, O Bhikkhus, a certain person is disciplined in body, in morality, in mind, in wisdom, does much good, is high-souled and lives with boundless compassion towards all.

"A similar evil committed by such a person ripens in this life itself and not even a small effect manifests itself (after death), not to say of a great one.

"It is as if a man were to put a lump of salt into a small cup of water. What do you think. O Bhikkhus ? Would now the small amount of water in this cup become saltish and undrinkable ?

"You, Lord."

"And why ?"

"Because, Lord, there was very little water in the cup, and so it became saltish and undrinkable by this lump of salt.

"Suppose a man were to put a lump of salt into the river Ganges. What think you, O Bhikkhus? Would now the river Ganges become saltish and undrinkable by the lump of salt ?

"Nay, indeed, Lord."

"And why not ?"

"Because, Lord, the mass of water in the river Ganges is great, and so it would not become saltish and undrinkable."

"In exactly the same way we may have the case of a person who does some slight evil deed which brings him to a state of misery, or, again, we may have the case of another person who does the same trivial misdeed, yet he expiates it in his present life. Not even a small effect manifests itself (after death), not to say of a great one.

(อ่านต่อฉบับหน้า)

ภิกษุสิ้นตานก มีปัญหาลาตรงโตน?

(ต่อจากฉบับที่ ๕๓)

ใ ๑๐ ข้อนี้ เห็นไหมว่าเป็นธรรมะ เป็นเรื่องที่คุณคณจะต้องประพฤติปฏิบัติ ถ้าอย่างนั้นจิตรกรที่เขียนภาพนี้ลองเอามาดูซิว่า ตัวเองมีคุณลักษณะของกาที่ข้อ

ไม่ใช่จะมุ่งตำพระว่ามีลักษณะของกา เพราะธรรมะมีความเป็นสากล เช่น เราหยิบฉวยยกยกเอาของหลวง

ใช้เวลาของหลวง นี่ลักษณะของกา ลักษณะหลอกหลวงอะไรต่ออะไรต่างๆ มากมายก่ายกอง

นี่ก็คือศิลปินที่ความจริงไม่เข้าใจศาสนาอะไรเท่าไรหรอก มิใช่ก็คนที่เข้าใจศาสนา แต่บอกว่างานศิลปะมีเสรีภาพไร้ขอบเขต แสดงใหญ่โตมากเกินไป

ศิลปินก็คือคนไม่ใช่เป็นเทวดา

มาจากไหน จะมีสิทธิเสรีภาพไร้ขอบเขตได้อย่างไร

เธอเดินไปเหยียบเท้าคนอื่น เธอก็ผิดแล้ว ไม่ใช่เป็นบุคคลพิเศษอะไร พวกศิลปิน เป็นคนประเภทหนึ่งเท่านั้นเองเหมือนกับคนทั้งหลายนั้นแหละ เหมือนกุลี เหมือนกรรมกร เพราะฉะนั้นคุณทำงานศิลปะได้ แต่คุณก็ทำนาไม่ได้ คุณก็ทำสวนไม่ได้ คุณก็ทำไร่

ไม่ได้ เลี้ยงสัตว์ไม่ได้ เลี้ยงหมู เลี้ยง
เป็ด เลี้ยงไก่ ไม่ได้

ฉะนั้น แต่ละคนก็มีความสำคัญ
เท่ากันนั่นแหละ ถ้าเราปล่อยให้เสรี
ภาพที่ไร้ขอบเขต

พวกคุณได้สิทธิตรงนี้มาจาก
ไหน

บางที่เราไปยอมจำนนกับพวก
คิลปิน ทำตัวซอมซ่อมมอมแมม ไว้
ผมยาว ไว้หนวดยาว แต่งตัวไม่สุภาพ
เข้าไปในที่ต่างๆ ไม่รู้จักกาลเทศะ บาง
คนไปชื่นชม คนพวกนี้ก็เลยทำอะไร
เพี้ยนๆ และเกาะกลุ่มกัน ปกป้องยืน
หยัดพวกตัวเอง ทำอะไรตามอำเภอใจ

งานศิลปะต้องเป็นงานที่สร้าง
สุนทรียภาพ เป็นสุนทรียศาสตร์ เพราะ
ฉะนั้นตัวเนื้องานต้องเป็นสุนทรียภาพ
ดูแล้วฟังแล้วจะเกิดแรงบันดาลใจที่สูง
ยกตัวอย่าง งานวรรณศิลป์ที่เราถือว่า
เยี่ยมยอด อย่างนิราศนรินทร์ ถือว่า
เป็นงานที่เยี่ยมยอดมาก โคลง ๓
บทแรก มีความไพเราะมาก ยิ่งใหญ่
มาก มีแรงบันดาลใจสูงมาก

บุญเพรงพระหากสรรค์ ศาสน์รุ่ง เรื่องแช บังอบายเบิกฟ้า ผิกพื้นใจเมือง

สองบรรทัด สั้นนิดเดียว แต่
ความหมายยิ่งใหญ่แสดงว่าพระ
เจ้าแผ่นดินทรงทำนุบำรุงพระพุทธ
ศาสนา และศาสนธรรมแพร่กระจาย
เข้าสู่ศาสนบุคคล เข้าสู่ประชาชนโดย
วิธีปิดประตูทางล้อม พวกอาชญา
กรรม พวกอบายมุขต่างๆ และเปิด

ประตูสวรรค์ เปิดประตูทางแห่งความ
สุขความเจริญ เห็นไหมมีแรงบันดาลใจ
สูง และน่าจะยึดถือเป็นแบบอย่าง

ลองดูภาพภิกษุสันดานกาของ
คุณ คนเห็นบับคนก็สลดหดหู่ใจ ใจไม่
สบาย เพราะอะไร

เพราะว่าใช้สถานะของความเป็น
คิลปิน ซึ่งคุณก็คือคน และคุณก็เป็น
ลูกจ้าง เป็นลูกจ้างรัฐ

ไม่ใช่เป็นทวดมาจากไหน เป็น
คนธรรมดาๆ นี่แหละ อย่าได้คิดว่าตัว
เองมีเสรีภาพไร้ขอบเขต แม้แต่คำว่า
เสรีภาพทางวิชาการของมหาวิทยาลัย
ก็เหมือนกัน นี่เป็นถึงอาจารย์มหา
วิทยาลัย สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง พระจอมเกล้าเป็นนัก
ปราชญ์ทางศาสนา คนทำงานที่สถาบัน
ภายใต้พระนามาภิไธยของพระองค์น่า
จะให้ความเคารพต่อศาสนา

*พระพุทธเจ้าทรงแสดงลักษณะ
ของคนพาลเอาไว้*

คนพาลเมื่อทำผิด ไม่ยอมรับผิด
ตัวเองทำผิด เมื่อล่วงเกินคนอื่น จะไม่
ยอมขอโทษ ถ้าเขาล่วงเกินตน แม้เขา
ขอโทษแล้วก็ไม่ยอมอภัย นั่นคือ
ลักษณะคนพาล

แต่บัณฑิตถ้าทำผิด จะขอโทษ
ถ้าคนอื่นไปล่วงเกินถ้าขอโทษ ท่านก็ให้อภัย เป็นเรื่องง่าย แต่พวกที่เกิดอหังการ มมังการ ทำได้ยาก ขนาดแสดงอหังการประกาศทำหายเลย พระเขาไม่รบกับคุณหรอก โดยศักดิ์ศรี โดยศีล

คุณละชั้น คุณเมื่อซีพริบจั่งอยู่เลย แต่
พระเป็นสัญลักษณ์ของผู้วันบาป
สัญลักษณ์ของผู้สงบจากบาป

เพราะฉะนั้น การพูดจา การว่า
กล่าว การตัดเตือนเป็นหน้าที่ แต่ไม่มี
โทสะ และว่ากันตามความจริงก็สงสาร
คุณด้วยซ้ำไป สลดใจ ที่เห็นเกิดมาชาติ
หนึ่ง อายุยังไม่ครบ ๓๐ เลย บู้บู้ยา
ศาสนาของบรรพชนขนาดนี้ ถ้ามีชีวิต
อยู่ไปนานๆ จะสร้างความชั่วร้ายขนาด
ไหน จะเบียดเบียนสังคมได้ขนาดไหน
ฉะนั้น งานศิลปะแบบนี้เหมือน

กับการพาดหัวหนังสือพิมพ์ คือคน
ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านรายละเอียดหรอก
แต่นั่งรถเมล์ผ่านไป เห็นเขาพาดหัว
เขาก็จำได้เฉพาะพาดหัวเนื้อหาเป็น
อย่างไรเขาไม่รู้

เพราะฉะนั้น เกิดมาไม่นาน อย่า
ไปสร้างบาปเลยเพิ่มพูนบุญให้มาก
ไว้เถิด

พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าอย่า
ประมาทในบุญกิริยาทั้งหลาย อย่าคิด
ว่าธรรมะนั้นจะดำเฉพาะพระ ธรรมะ
เป็นกฎของกรรม เพราะฉะนั้นคุณ
ทำกรรมใด คุณก็ต้องรับผลของกรรม
นั้นแหละ

แต่ปัจจุบันคุณก็อยู่ลำบากแล้ว
ถ้าคุณไม่รู้ร้อนรู้หนาวขนาดนี้ ก็แสดง
ว่าจิตใจหยาบช้ากระด้างมาก เป็นคนที่
น่ารังเกียจมาก ปรารถนาลามกมาก
พอถึงจุดหนึ่งบาปจะสนอง คนทำบาป
อาจจะไม่รู้ลึกละอะไร เพราะบาปยังไม่ให้

ผล แต่ยามใดที่บาปให้ผล เขา
จะประสบความทุกข์ทรมาน

ควรสำรวมระวัง อย่าไปทำบาป
จนขนาดกระทบกระเทือนสังคม อย่า
ลืมนึกว่าบาปขนาดนี้กระทบกระเทือน
สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือจิตตยาพิช
เข้าไปในจิตใจของเยาวชน ให้มีความ
รู้สึกต่อสงฆ์ที่เป็นองค์กรรวมในภาพทาง
ลบ และเธอจะมีจิตใจกระด้าง

เมื่อเห็นพระ เธอจะคิดว่านี่
สันดานกาหรือเปล่า สันดานกาหรือ
เปล่า จิตคิดครั้งเดียวก็บาปแล้ว

การที่คุณนั่งเขียนภาพขนาดนี้
อยู่ได้นั้น แสดงว่าจิตใจหมิ่นพิชิต
มาก คนจิตที่เป็นปรกติเขาไม่กล้าเขียน
ขนาดนี้ แม้แต่คิดก็คิดผิดเลย เขา
เรียกว่าแม้แต่คิดก็ผิดแล้ว เขียนกว่า
จะเสร็จใช้เวลาเท่าไร จิตใจประกอบ
ด้วยอุกฤษอยู่ก็แสนล้านครั้ง มันเกิด
ดับ เกิดดับ อยู่ภายในใจ

บาปกรรมนั้นใครจะเชื่อหรือไม่
เชื่อ มันก็คือบาป และจะให้ผลแก่คนที่
ทำเท่านั้น เพราะฉะนั้นอย่าประมาท
บาปว่าเล็กน้อย ไม่เล็กน้อยหรือก บาป
นี้เป็นเรื่องใหญ่ เพราะทำลายองค์รวม
ของพระพุทธศาสนา และด้วยเจตนา
อย่าอ้างว่าไม่เจตนา ไม่เจตนาภาพนี้
เกิดไม่ได้หรือ ทุกครั้งที่คุณลงพู่กันนี้
เป็นเจตนาทั้งนั้น และเป็นอุกฤษเจตนา
ทั้งสิ้น อย่าลืมนึกว่ากฎหมายให้นิยาม
เจตนาไว้ว่า

กรรมเป็นเครื่องสื่อเจตนา !!

ขยายความนำใจให้คิดถูก

จะได้ปรารถนาเรื่องภาพวาดที่เป็น
ข่าวถกเถียงกันแพร่หลาย เมื่อตอน
ปลายเดือนกันยายน จนเข้ามาถึงเดือน
ตุลาคมก็ยังไม่ยุติ นั่นคือภาพประกวาด
และนำภาพไปแสดงนิทรรศการที่มหา
วิทยาลัยศิลปากร นครปฐม เรียกว่า
ภิกษุสันดานกา เป็นภาพของพระภิกษุ
และมีปากกา ลำตัวก็มีรอยสักเต็มไป
หมด และก็มีกรมสมเด็จพระมหิตลาธิ
เบศรวิมลามาตรฐานเป็นประธาน
ภาพลามกอะไรต่างๆ อีกเป็นอันมาก
ทั้งชาวพุทธ ทั้งพระและฆราวาสได้
ขอร้องให้ยุติการเผยแพร่ภาพใน
ลักษณะนี้

เพราะว่าเป็นการใส่ร้ายป้ายสี
คณะสงฆ์ ที่เป็นองค์กรรวม

เป็นการนำเสนอด้วยภาพ มี
ความชัดเจนตรงตราบสูงมากกว่าได้ยิน
ด้วยหู หรือว่าการนำเสนอด้วยตัวลาย
ลักษณ์อักษร พอตีภาพนี้มีศิลปินแห่ง
ชาติป็นอยู่ด้วย ได้เป็นกรรมการและ
ให้รางวัลเป็นศิลปกรรมชั้นยอดเยี่ยมแห่ง
ชาติอันเป็นการใช้คำเกินเหตุเกินผลไป
ส่วนจะยุติอย่างไรก็เป็นเรื่องของเขา
แต่ที่มีประเด็นวิพากษ์วิจารณ์กันมาก
คือ ภิกษุสันดานกา ถึงขนาดพระ
มาสอบถามว่าหมายความว่าอย่างไร
ได้บอกเขาว่า ความจริงมีข้อความอยู่
ในกาถสูตรในอังคุตตรนิกาย เป็น
ธรรมเทศนาในลักษณะของสิ่งต่างๆ
ซึ่งอย่างนี้มีอยู่มาก แต่อย่าลืมนึกว่า
เหล่านั้นมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน

ทรงนำมาเป็นอุปรกรณ์ในการสอนอย่าง
เป็นสื่อการเรียนการสอน เช่นบางครั้ง
พระพุทธเจ้าก็ทรงยกมะม่วงขึ้นมาลูก
หนึ่ง และรับสั่งว่า

ภิกษุทั้งหลาย มะม่วงนี้มี ๔
ชนิด คือ

ผิวข้างนอกดีบ เนื้อในก็ดีบ

ข้างนอกดีบ แต่ข้างในสุก

ข้างนอกสุก แต่ข้างในดีบ

ข้างนอกสุก ข้างในก็สุก

เปรียบเหมือนกับคนเรา คือบาง
คนความรู้ก็ไม่ดี ความประพฤติก็ไม่ดี
บางคนความรู้ดี แต่ความประพฤติไม่
ดี บางคนความรู้ไม่ดี แต่ความ
ประพฤติดี บางคนความรู้ดี ความ
ประพฤติดี หรือเอาไปเปรียบอย่างอื่น
ก็ได้ ไม่ได้แปลอะไร

บางครั้งก็อาจจะชี้ไปที่แม่น้ำลำ
คลอง ภิกษุทั้งหลายแม่น้ำในโลกนี้มี ๔
ชนิด แม่น้ำที่แคบและตื้น แม่น้ำที่แคบ
และลึก แม่น้ำที่กว้างและตื้น แม่น้ำที่
กว้างและลึกด้วย

อาจจะพูดถึงการศึกษา คนบาง
คนศึกษาน้อย ไม่เข้าใจเรื่องของตัวเอง
ศึกษา บางคนศึกษาน้อยแต่เข้าใจเรื่อง
ที่ตนเองศึกษา บางคนศึกษามาก แต่
ไม่เข้าใจเรื่องที่ตนเองศึกษา บางคน
ศึกษามากด้วย และเข้าใจเรื่องของตัวเอง
ศึกษามากด้วย

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

บทควา

Thanom Butra-Ruang

ที่ปรึกษาอธิการบดี

ฝ่ายภาษาและกิจการต่างประเทศ

Venerable Kaludayi's Diplomatic Mission:

A Great Success

Introduction

Before his ordination, Kaludayi served as one of ministers in the Sakyan court, and was nominated as the leader of the tenth mission to do the most important task, i.e., invitation of the Lord Buddha to Kapilavastu, after the failure of the past nine missions. According to the Buddhist scripture, Kaludayi was born on the same day as the Lord Buddha in the family of one of the king's ministers at Kapilavastu. He was a play fellow of Prince Siddhartha (the former name of the Lord Buddha), when they were still young. After Prince Siddhartha had left the secular life, going forth in the Great Renunciation, and achieved the Enlightenment becoming the Buddha six years later, he went to Rajagaha, the capital city of Magadha, where King Bimbisara was at the time the ruling monarch. The Lord Buddha was staying in the bamboo grove (Jetavana) near the city, rolling on the Wheel of the Law.

King Suddhodana heard of what was going on, and wished to invite his Great Son back home after six years of departure, and preach the Sakyans the Noble Truth, too. To

fulfill his wish, the king sent nine missions to Rajagaha to invite the Lord Buddha on his behalf, but none of them returned. He then decided to send Kaludayi as the leader of the tenth mission to bring home the Lord Buddha. Like other nine groups, Kaludayi and his men were ordained and later attained the Arahantaship, the highest level of achievement in Buddhism. The venerable, however, never forgot the task assigned by the king, and when it was the time, he invited the Lord Buddha to travel to Kapilavastu.

Ven. Kaludayi's Diplomatic Language

In an attempt to invite the Lord Buddha back to the Sakyan capital city, the Venerable expressed his expertise in diplomacy, saying his invitation words in verse praising the beauty of the journey. The full text of Venerable Kaludayi's verses praising the beauty of the journey comprises 64 poems in total, describing the path from Rajagaha to Kapilavastu, and roadside surroundings including the weather in the months of spring which was considered the proper time for the Lord Buddha and his Bhikkhu followers to

ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๕๔

เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๕๑

travel to Kapilavastu as invited by his royal father, King Suddhodana. The verses presented here are 21 selected poems showing Venerable Kaludayi's expertise in poetry and rhetoric skill.

Twenty-one Selected Poems

1. Now the trees crimson glow, Dear Lord, and cast

Their ancient foliage in quest of fruit.
Like crests of flame they shine irradiant
And rich in hope, Great Hero, it's the hour

2. Like a royal tower adorn'd with precious stones,

In beauty and glory the trees shine
With their red shoots and still young buds.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence

3. On top there exist blossoms in full bloom,

That art delightful, pure, beautiful and fragrant,
On both sides of the road the trees stand glowing.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

4. Bearing abundant fruit, the grown-up trees,

That can help relieve hunger and thirst,
Stand on both sides or the path we'll pass.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

9. With feather of various colors like green,

That art eye-striking and heart-catching,
Birds sing with joy in a sweet melody
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

10. Wildlife of various kinds innumerate,

With standing ears and eyes widely open,
Run to and forth all around in alert.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

12. Like mother of pearl well-form'd by nature,

In beautiful shapes and of soft as gold touch,
Sands shine and glitter all day and night.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

13. Neatly-levell'd, softly-touch'd and purified,

Adorn'd with fragrant flora, fum'd with good smell,
Landscape flourishes in great cleanliness.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

17. Sitting on lotus flowers fully open,

Singing joyously and flying all around,
Art lively with their mates wing'd fowls.

'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

18. Briskly collecting syrup from flowers in bloom,

A group of bees fly murmuring to and forth,
All over directions smell of honey spreads.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence

19. Maddening and hooming, wild elephants in must,

From the cave of a hill run in flock.
A silver stream flows idly from the watershed.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

21. Gracefully dancing on the top of the mountain,

Follow'd by their mates, a flock of peacocks,
Joyously sing songs in a sweet melody.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

39. With their naughty trunks, young male elephants,

That play in high spirit with the females,
Hooming whilst running all around.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

42. Divine musicians, magicians and half-human birds,

In chorus sing and play musical devices,
Traveling in the deep forest that's pleasurable.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

49. Upon the rise of the full moon at night,

People in each family full of delight,
To their belov'd ones tales and fables tell.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

56. Like a city where celestial beings reside,

Kapilavastu, the city of the Sakyan clan,
In great splendour, beauty and joy shines.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

59. Dress'd in royal costume, Sakyan princes look great,

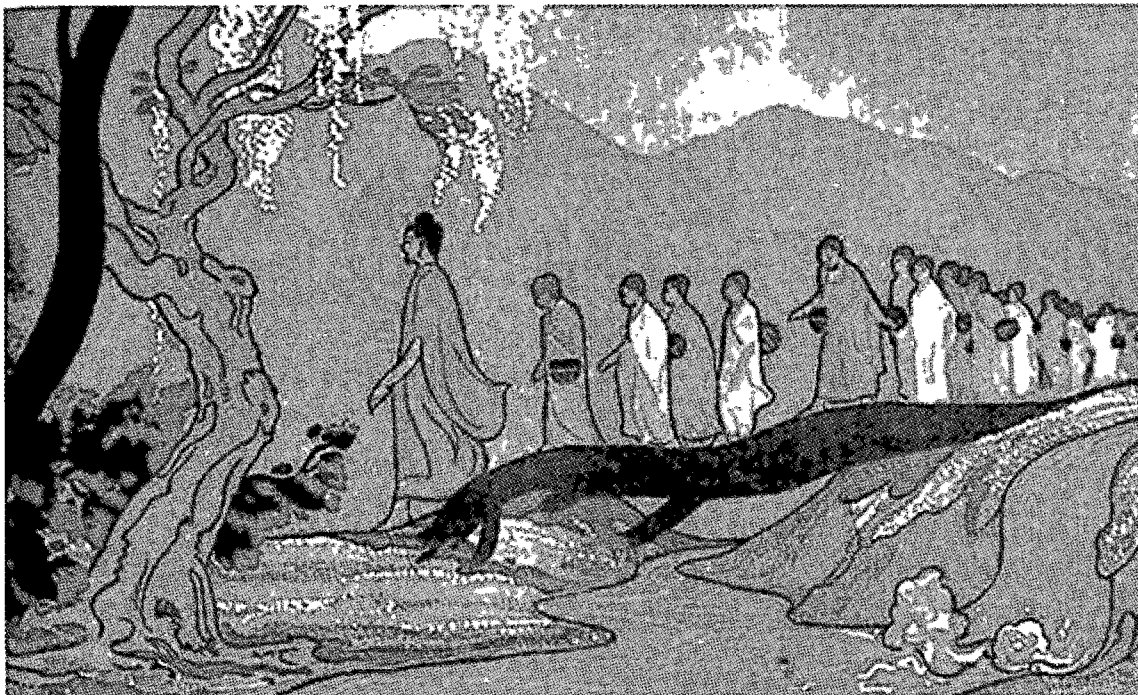
Wearing the best ornaments gold-and-jewel made,
That art compar'd with gods in Tavatimsa heaven.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

60. King Suddhodana the Great, that's thy father,

Yearning to behold thee, O Lord of recluses,
Sent for thee ten times the ministers and suite.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

61. Never hath the king beheld thee, and heard thy voice,

Fell in deep sorrow he who's the king of Sakyans.
May thou, O Lord of recluses, help relieve his grief.
'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

The Buddha visited Kapilavastu at the request of Kaludayi Thera

[http //board palungjit com/](http://board.palungjit.com/)

62. In hope the field's plough'd,
 In hope the seed is sown,
 In hope of winning wealth merchants fare over sea.
 The hope I cherish, may that hope be realiz'd.
64. Not over hot, nor over cold,
 Nor over sunny, now the season of the year
 Cover'd with verdure the soil looks pleasant.
 'Tis time, Great Hero, that we set out hence.

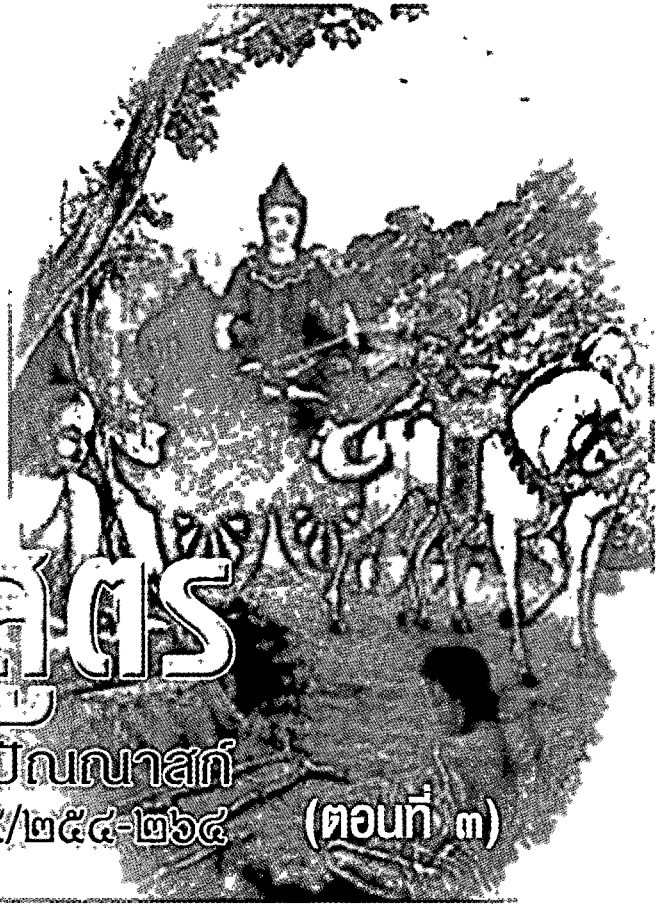
Ven. Kaludayi's Great Success

Upon the end of the Venerable's invitation verses, the Lord Buddha accepted his invitation to return to Kapilavastu. It is a great success of the Venerable's mission as assigned by King Suddhodana, while it also means the king's success in bringing back home his son after six years of departure. The point to be discussed here is 'Is the Venerable's success entirely based on his diplomatic expertise or, partly, on some other underlying factors, as well?' It cannot be said that the sole diplomatic aspect is the decisive factor of this success. There should some other

factors involved. Some of them comprise the Lord Buddha's transcendent wisdom in overseeing the matter, vertically and horizontally, that leads to His decision, the King's health problem because of his old age, and the King's unshaken and determined intention, considered the most important one, as can be seen from his ten times' sending of ten missions to invite the Lord Buddha. Politically, it implies that there is not any political problem likely to occur due to the Lord Buddha's return to the domicile, moreover, it can also be interpreted that the King and his supporters can secure a complete control on the state, meaning there would not be any harm to the Lord Buddha and the ruling monarch himself

When the sky is clear, and the moon comes out of the clouds, 'Tis time, Great Hero, that we set out hence !!!

เทวทูตลุด

เบ็ชฌิมเบ็ชฌิกาย อุปริปถณคาสกั
๑๔/๕๐๔-๕๒๕/๒๕๔-๒๖๔ (ตอนที่ ๓)

(ต่อจากฉบับที่ ๕๓)

ภูเขาด่านเพลิง

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหล่านาย
นिरยบาลจะจับสัตว์นรานั้นซึ่งพืดแล้ว
เอาฝิ่งถาก...จะจับสัตว์นั้นเอาทำขึ้น
ข้างบน เอาหัวลงข้างล่างแล้วถากด้วย
พริ้า...จะจับเอาสัตว์นั้นเทียมด้วยรถ
แล้วให้วิ่งกลับไปกลับมาบนแผ่นดินที่
มีไฟลุกติดทั่ว ลูกโพลง โซติช่วง ...จะ

ให้สัตว์นั้นป็นขึ้นป็นลงซึ่งภูเขาด่าน
เพลิงลูกใหญ่มีไฟติดทั่ว ลูกโพลง โซติ
ช่วง.....จะจับสัตว์นั้นเอาทำขึ้นข้างบน
เอาหัวลงข้างล่าง แล้วพุ่งลงไปในหม้อ
ทองแดงที่มีไฟติดทั่ว ลูกโพลง โซติช่วง
สัตว์นั้นจะเดือดพล่านเป็นฟองอยู่ใน
หม้อทองแดงนั้น เขานั้นเมื่อเดือดเป็น
ฟองอยู่ จะพล่านขึ้นข้างบนครึ่งหนึ่ง
บ้าง พล่านลงข้างล่างครึ่งหนึ่งบ้าง พล่าน
ไปด้านขวางครึ่งหนึ่งบ้าง จะเสวย

เวหนอันเป็นทุกข์กล้า เจ็บแสบ อยู่ใน
หม้อทองแดงนั้น และยังไม่ตาย ตราบ
เท่าที่บาปกรรมยังไม่สิ้นสุด"(ข้อ๕๑๓)
นี่คือโทษของผู้ประกอบทุจริต
กรรม ลองนึกภาพดูเถิดว่าผู้ที่ต้อง
ประสบสภาพเช่นนั้นจะทุกข์ทรมาน
ขนาดไหน การที่ถูกจับตอกตะปูซึ่งพืด
ก็ตาม การเข้าใกล้กองเพลิงก็ตาม
เพียงกองเพลิงธรรมตามมนุษย์ร้ายผู้
ไม่ไหว เจอภูเขาไฟลูกท่วมในนรก
ลองนึกดูก็แล้วกัน ใครก็ตามที่กำลัง
ประมาทอยู่ลองมาพิจารณาเรื่องเหล่านี้
ไว้บ้าง เพื่อว่าจะไม่สายเกินไปที่จะแก้

*รองเจ้าคณะภาค ๑๖-๑๗-๑๘ ธรรมยุต
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มมร
เลขาธิการศูนย์หทัยกัษพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

มหานรกเปลวเพลิง

จากนั้นพระพุทธรองค์ได้ตรัสชี้แจงถึงโทษทัณฑ์ในนรกประการต่อไปว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหล่านายนิรยบาล จะโยนสัตว์นรกนั้นเข้าไปในมหานรก ก็มหานรกนั้นเล่า

มีสี่มุม สี่ประตู แบ่งไว้โดยส่วนเท่ากัน มีกำแพงเหล็กล้อมรอบ

ครอบไว้ด้วยแผ่นเหล็ก พื้นของนรกใหญ่่นั้นล้วนแล้วด้วยเหล็ก

ลุกโพล่ง แผลไปตลอดร้อยโยชน์รอบด้าน ประดิษฐานอยู่ทุกเมื่อ.

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย และมหานรกนั้น มีเปลวไฟพุ่งจากผาด้านหน้า

จดผาด้านหลัง พุ่งจากผาด้านหลังจดผาด้านหน้า พุ่งจากผาด้านเหนือจด

ผาด้านใต้ พุ่งจากผาด้านใต้จดผาด้านเหนือ พุ่งจากด้านข้างจดด้านบน

พุ่งจากด้านบนจดด้านล่าง สัตว์นั้นจะประสบทุกขเวทนามอย่างแรงกล้า เจ็บ

แสบอยู่ในมหานรกนั้น และเขาจะยังไม่ตายตราบเท่าที่บาปกรรมของเขา

ยังไม่สิ้นสุด” (ข้อ ๕๑๔)

ข้อนี้เป็นลักษณะของมหานรกและอาการที่สัตว์ผู้สร้างบาปกรรมไว้

จะต้องไปทุกข์ทรมานอยู่ในที่นั้นจนกว่าจะหมดสิ้นกรรมชั่ว เป็นพระพุทธร

พจน์ คงไม่มีใครบอกว่าเป็นเรื่องที่พระพุทธรเจ้าเอามาหลอกเด็ก

ในข้อต่อไปทรงแสดงว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ยังมีบางครั้งบาง

สมัยเมื่อกาลเวลาล่วงไปเนิ่นนาน ประตูด้านหน้าของมหานรกนั้นเปิด

ออก สัตว์นรกนั้นจะวิ่งไปยังประตูนั้น

โดยเร็ว เขาจะถูกไฟไหม้ผิว ไหม้หนัง ไหม้เนื้อ ไหม้เอ็น ไหม้แม้กระทั่ง

กระดูกจนควั่นตลบ แต่อวัยวะที่สัตว์นั้นยกขึ้นแล้วจะคงรูปเดิมทันที และ

ในขณะที่สัตว์นั้นใกล้จะถึงประตู ประตูนั้นจะปิดลงทันที สัตว์นั้นก็จะ

ประสบทุกขเวทนามอย่างแรงกล้า เจ็บแสบอยู่ในมหานรกนั้นนั่นแหละ

ตราบเท่าที่เขายังไม่สิ้นบาปกรรมที่เขาทำไว้แล้วนั้น” (ข้อ ๕๑๕)

นี่คืออำนาจของเวรกรรมที่คนทำไว้เองแล้วไปประสบผลกรรมที่ตน

ทำไว้ นั้นในมหานรกอภิมติหนึ่ง

กรรมที่ปิดประตูนรก

อีกข้อหนึ่งที่ทรงแสดงต่อไปเกี่ยวกับสภาพของมหานรกและสัตว์ผู้

ต้องไปทุกข์ทรมานในมหานรกนั้น เพราะกรรมของตนว่า “ดูก่อนภิกษุทั้ง

หลาย ยังมีอีกที่บางครั้งบางคราวที่เมื่อกาลเวลาผ่านไปยึดยาวนาน ประตูด้าน

หลังของมหานรกนั้นเปิด . ประตูด้านเหนือเปิด . ประตูด้านใต้เปิด สัตว์เหล่า

นั้นก็จะพากันรีบวิ่งไปยังประตูนั้นๆ โดยเร็ว ก็ถูกไฟไหม้ผิวหนัง ไหม้เนื้อ

เอ็น แม้กระทั่งกระดูกจนเกิดควั่นตลบ แต่อวัยวะที่สัตว์เหล่านั้นยกขึ้นแล้วจะ

กลับคงรูปเดิมทันที ในขณะที่พวกเขาใกล้จะถึงประตู ปรากฏว่าประตูนั้น

กลับปิดเสียดสนิททันที พวกเขาเหล่านั้นก็ต้องโอดโอยครวญครางประสบ

ทุกขเวทนามอย่างแรงกล้าอยู่ในมหานรกนั้นต่อไป ตราบเท่าที่เขาจะไม่หมด

สิ้นเวรกรรมที่ได้ทำไว้แล้ว” (ข้อ ๕๑๖)

ข้อนี้ลองนึกภาพคนที่หนีน้ำ

ทะเลในคราวเกิดคลื่นสึนามิเถิดว่า จะไกลาหลอลหามาขนาดไหน แต่ใน

มหานรกจะยิ่งกว่านั้นอีก เพราะไปทางไหนก็โดนปิดประตูต่างๆ ที่คิดคาดว่า

จะพ้นจากความทุกข์ทรมานนั้น แต่เอาเข้าจริงๆ ก็หาพ้นไปได้ไม่

นรกคุณ (อุจจาระ)

ทรงแสดงลักษณะอาการทรมานในมหานรกนั้นเป็นข้อต่อไปว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มีอยู่ที่บางครั้งบางคราว โดยล่วงกาลนานไกล ประตู

หน้าของมหานรกนั้นเปิด สัตว์นรกนั้นจะรีบวิ่งไปยังประตูนั้นโดยเร็ว ย่อมถูก

ไฟไหม้ผิว ไหม้หนัง ไหม้เนื้อ ไหม้เอ็น ไหม้กระดูกทั้งหลายจนควั่นตลบ แต่

อวัยวะที่สัตว์นั้นยกขึ้นแล้วจะกลับคงรูปเดิมทันที สัตว์นั้นจะออกทาง

ประตูนั้นได้ แต่วามมหานรกนั้นยังมีนรกอันเต็มด้วยคุณ(อุจจาระ)ใหญ่

ประกอบอยู่รอบด้าน สัตว์นั้นจะตกลงไปในนรกคุณนั้น และในนรกคุณนั้นมี

หมูสัตว์ปากดั่งเข็มคอยเชือดเดือนผิวเดือนหนัง เดือนเนื้อ เดือนเอ็น เดือน

กระดูก แล้วกินเยื่อในกระดูก สัตว์นรกนั้นก็เสวยทุกขเวทนามอย่างแรงกล้า

เจ็บแสบอยู่ในนรกคุณนั้น เขาจะยังไม่ตายไปจากนรกนั้นตราบเท่าที่กรรมที่

เขาได้ทำไว้แล้วนั้นยังไม่หมดสิ้นไป” (ข้อ ๕๑๗)

“ภิกษุทั้งหลาย และนรกคุณนั้น มีนรกที่เต็มด้วยเถาถ่านที่มีไฟคุกรุ่นมี

ซี่เกาปิดข้างนอกอยู่รอบด้าน ใหญ่โตมหึมาประกอบด้วยเถาถ่าน สัตว์

นรกนั้นจะตกลงไปในกองถ่านเพลิงที่มี

ชี้ถ้าปกคลุมนั้นประสบทุกข์ทรมาณ
อย่างแสนสาหัส แต่ก็ยังไม่ตายไป
เพราะวิบากกรรมของตน” (ข้อ ๕๑๘)

นี่คือผลแห่งการประทุติทุจริต
ของคนที่ส่งผลไปถึงนรกหลังจากตาย
ไปแล้ว ลองนึกภาพดูหลุมถ่านเพลิงที่
ไม่ต้องใหญ่ถึงขนาดนรกแห่งนี้ว่ามี
ความร้อนมากล้นเพียงใด ผู้นำเสนอเคย
สังเกตแสงอาทิตย์ยามพลบค่ำตอนหนึ่ง
เครื่องบินอยู่สูงๆ ที่ส่องทะลุขอบฟ้าขึ้น
มาอย่างแดงระยับ ก็พอทำให้เห็นภาพ
นี้อยู่บ้าง เมื่อมานึกถึงสัตว์นรกรุนๆ
ให้สังสารเป็นที่สุด แต่ก็ไม่มีทางช่วย
อะไรได้เลย เพราะนั่นเป็นความรับผิดชอบ
ของเขาเอง ที่เขาจะต้องยอมรับ
สภาพโดยไม่มีการทูลเกล้า

ต้นไม้วรรก

ข้อต่อไป พระพุทธองค์ทรง
แสดงว่า “ภิกษุทั้งหลาย ยังมีอีก นรก
ถ่านเพลิงนั้น มีป่าจิวใหญ่ประกอบอยู่
รอบด้าน ต้นสูงชะลูดขึ้นไปประมาณ
๑ โยชน์ (๔๐๐ เส้นหรือเท่ากับ ๑๖
กิโลเมตร) มีหนามยาว ๑๖ นิ้ว มีไฟ
ติดทั่ว ลูกไฟลงโชติช่วงตลอดเวลา
เหล่านายนิรยบาลจะบังคับสัตว์นั้นให้
ขึ้นๆ ลงๆ ที่ต้นจิวนั้นเหล่าสัตว์นั้น
ก็ต้องรับทุกขเวทนามอย่างหาที่เปรียบมิ
ได้อยู่ ณ ต้นจิวนั้นเอง และเขาก็จะ
ยังไม่ตายตราบเท่าที่ยังไม่หมดสิ้น
กรรม” (ข้อ ๕๑๙)

นี่เป็นกรรมของพวกมักมากใน
ทางกามประทุติพิติในทางกาม เป็น
กายทุจริตประเภทอกุศลสามประการ
ข่มขืนทรมาณจิตใจผู้อื่น พระพุทธเจ้า

สอนให้ละเว้นความมักมากทางกาม
น่าจะนำมาปฏิบัติกันบ้าง แต่ปัจจุบัน
กลับมีปรากฏการณ์มักมากทางกาม
หนักขึ้นไปอีกจนถึงขั้น “กามนำเอตล์”

ไม้รอกใบเป็นดาบ

พระพุทธองค์ทรงแสดงต่อไป
อีกว่า “ภิกษุทั้งหลาย และป่าจิวนั้นมี
ป่าต้นไม้ที่มีใบเป็นดาบใหญ่ประกอบ
อยู่รอบด้าน สัตว์นั้นจะเข้าไปในป่านั้น
จะถูกใบไม้ที่ลมพัดมาตัดมือเอาบ้าง
ตัดเท้าเอาบ้าง ตัดทั้งมือทั้งเท้าบ้าง ตัด
จมูกบ้าง ตัดใบหูบ้าง พวกเขาก็ต้อง
สลายทุกขเวทนา เจ็บปวดทรมาณอย่าง
แสนสาหัสอยู่ที่ต้นไม้เหล่านั้น จะยังไม่
ตายตราบเท่าที่ยังไม่หมดสิ้นกรรมที่ได้
กระทำไว้เองแล้วแต่มนุษย์นี้” (ข้อ ๕๒๐)

นี่คือกรรมของพวกมักตัดช่อง
ย่องเบาเอาทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่นเขา
ด้วย นอกใจสามี-ภรรยาของตนไปปัน
ใจให้คนอื่นด้วย อาจเป็นทั้งกายทุจริต
วจีทุจริตและมโนทุจริตไปพร้อม ๆ กัน

นรกราค

ยังมีอีก ทรงแสดงไว้ต่อไปว่า
“ภิกษุทั้งหลาย ในป่าที่มีใบเป็นดาบนั้น
ยังมีแม่น้ำใหญ่ น้ำเป็นต่างประกอบอยู่
รอบด้าน ผองสัตว์นรกรเหล่านั้นจะ
ตกลงไปในแม่น้ำ ลอยอยู่ในแม่น้ำนั้น
ไปตามกระแสบ้าง ไปทวนกระแสบ้าง
บ้างลอยไปลอยมาทั้งตามกระแสและ
ทวนกระแสบ้าง เขาต้องทุกข์ทรมาณ
เจ็บแสบเพราะแผลและน้ำต่างอย่างหา
ที่เปรียบมิได้ แม้กระนั้นก็ยังไม่ต้องตาย
เพราะพวกเขายังไม่หมดสิ้นกรรม” (ข้อ
๕๒๑)

นี่เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งของการ
เสวยผลกรรมบาปพยายาข์ของผู้เกิด
มาเป็นมนุษย์แล้วไม่รู้จักพัฒนาชีวิต
ตั้งเป้าหมายไว้ผิด เป็นของการเห็น
กงจักรเป็นดอกบัว ผัวเขาเมียใครไม่
รับรู้ มิฉฉาทิฏฐิครอบงำจึงทำแต่บาป
กสิณกัณเฑลิกแดง

ยังมีอีก พระพุทธองค์ตรัสต่อ
ไปว่า “ภิกษุทั้งหลาย เหล่านายนิรยบาล
พากันเอาเบ็ดเกี่ยวสัตว์นรกรุนๆ ขึ้นมา
วางบนบกแล้วจะกล่าวว่ นี่นะพอมหา
จำเรียม เจ้าต้องการอะไรบ้าง ?

พวกเขา(แย่งกัน)บอกว่าข้าพเจ้า
หิวเหลือเกิน พวกนายนิรยบาลจึงเอา
ขอเหล็กร้อน มีไฟติดลูกไฟลง เปิด
ปากออกแล้วใส่กัณเฑลิกนั้นเข้าไปใน
ปากจนพาเอาตบ ใต้ ใต้ พุงออกมา ให้
พวกเขาได้รับทุกข์ทรมาณอยู่ ณ ที่นั้น
แม้กระนั้นก็ยังไม่ต้องตาย เพราะเขา
ยังไม่หมดสิ้นกรรม” (ข้อ ๕๒๒)

นี่คงจะเป็นพวกที่ทำการมั่ว
ครบวงจร โทกหิ้ว โทกเมีย ด่าพ่อ
ด่าแม่ กล่าวคำลบหลู่ผู้มีพระคุณ ด่า
พระสงฆ์องค์เจ้า จึงมาเจอเข้ากับกัณ
เฑลิกแดงอย่างนี้แล้วยังไม่ต้องตาย

ตีมน้ำทองแดง

ในข้อต่อไปทรงแสดงว่า “ดูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย เหล่านายนิรยบาลกล่าว
กะสัตว์นรกรุนๆ ว่า ดูก่อนพอมหา
จำเรียม เจ้าต้องการอะไร สัตว์นั้นก็จะ
บอกว่า ข้าพเจ้ากระหายครับ เหล่านาย
นิรยบาลจึงเอาขอเหล็กอันร้อนมีไฟติด
ทั่ว ลูกไฟลงโชติช่วง เปิดปากออกแล้ว
เอาน้ำทองแดงร้อนมีไฟติดทั่ว ลูก

โพลง โชติช่วง กรอกเข้าไปในปาก น้ำ
ทองแดงนั้นจะไหม้ริมฝีปากบ้าง ไหม้
ปากบ้าง ไหม้คอบ้าง ไหม้ท้องบ้าง
ของสัตว์นั้น พาเอาไส้ใหญ่บ้าง ไส้ห้อย
บ้าง ออกมาทางส่วนเบื้องล่าง สัตว์นรก
นั้นจึงเสวยทุกขเวทนามันแรงกล้า เจ็บ
แสบอยู่ ณ ที่นั้น และยังไม่ตายตราบ
เท่าที่บาปกรรมนั้นของเขายังไม่สิ้นสุด
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นายนิรบาลเหล่านี้
นั้นก็จะโยนสัตว์นรกนั้นเข้าไปในมหา
นรกนั้นอีก (ข้อ ๕๒๓)

นี่คงจะเป็นเรื่องของบรรดาคอ
ทองแดงทั้งหลายที่เป็นนักดวดนักตี๋ม
เมื่อตี๋มแล้วก็ขาดสติให้ทำบาปทำ
กรรมชั่วได้ทุกอย่าง พระพุทธเจ้าบอก
ว่าอย่าตี๋มก็ไม่ค่อยจะมีใครเชื่อ ผลสุด
ท้ายก็ต้องไปตี๋มน้ำทองแดงให้ทุกข
ทรมาณอย่างแสนสาหัสอย่างที่พระ
พุทธองค์ทรงแสดงมา

พญามราชสลัดใจ

อีกข้อหนึ่งทรงแสดงไว้ว่า “ดู
ก่อนภิกษุทั้งหลาย เรื่องเคยมีมาแล้ว
พญามราชได้มีความคิดว่า พ่อเจ้าพระ
คุณเอ๋ย เป็นอันว่าเหล่าสัตว์ที่ทำบาป
กรรมไว้ในโลกมนุษย์นี้ ย่อมถูกนาย
นิรบาลลงโทษทัณฑ์ต่างชนิดเห็น
ปานนี้ โอ! ขอเราพึงได้ความเป็นมนุษย์
ขอพระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธ
เจ้าพึงเสด็จอุบัติขึ้นในโลก ขอเราพึงได้
นั่งใกล้พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น
ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้นพึง
แสดงธรรมแก่เรา และขอเราพึงรู้ทั่ว
ถึงธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้นเกิด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย

เรื่องนั้นเราได้ฟังจากสมณะหรือ
พราหมณ์อื่นๆ เลย แล้วจึงบอกเรา
บอกเรื่องที่อยู่เอง เห็นเอง ปรากฏเองทั้ง
นั้น” (ข้อ ๕๒๔)

ข้อนี้ทรงยืนยันว่าพระองค์ตรัส
เรื่องนั้นนั้นพระองค์ไม่ได้ไปฟัง ไปรู้มา
จากใครอื่น ไม่ใช่ไปนำเรื่องนิทานเก่าๆ
มาเล่าให้ฟัง แต่เป็นเรื่องที่พระองค์ได้
ตรัสรู้มาได้ทรงทราบว่ามีพญามราช
ก็สังเวชสลดใจ ยังมีความปรารถนาที่
จะได้พ้นจากสภาวะอันนั้น อยากจะได้
พบเห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยาก
จะได้ฟังธรรม อยากจะรู้ทั่วถึงธรรมที่
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสรู้และ
แสดงแล้ว เป็นความปรารถนาของ
พญามราชที่นำอนุโมทนา จึงนำเสด็จ
ที่ผู้เกิดมาเป็นมนุษย์มากมาย ได้พบ
พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว
ยังไม่ได้กระทำตามเลย ยังประกอบ
ทุจริตกรรมทางกาย ทางวาจา ทางใจ
กันอยู่เป็นนิตยกาล มิได้เกรงกลัวต่อ
ผลแห่งบาปกรรมนั้นเลย

บทสรุป

และสุดท้ายพระพุทธองค์ทรง
แสดงบทสรุปเป็นคำฉันท์ (ภาษา
บาลี)ไว้ว่า

นรชนเหล่าใดยังเป็นมาณพ
อันทเวตตักเตือนแล้วปรมาทอยู่
นรชนเหล่านั้นจะเข้าถึงหมู่สัตว์อันดำ
ทราวม จักเศร้าโศกสิ้นกาลนาน

ส่วนนรชนเหล่าใด เป็นสัตบุรุษ
ผู้สงบระงับในโลกนี้ อันทเวตตัก
เตือนแล้ว ย่อมไม่ปรมาท ในธรรม
ของพระอริยเจ้า ในกาลไหนๆ

เห็นภัยในความถือมั่นอันเป็น
เหตุแห่งความเกิดและความตายแล้ว
ไม่ถือมั่น หลุดพ้นในธรรมเป็นที่สิ้น
ความเกิดและความตายได้ นรชนนั้น
เป็นผู้ถึงความเกษม มีความสุข ดับ
สนิทในปัจจุบัน ล่วงเวรและภัยทั้งปวง
และเข้าไปล่วงทุกข์ทั้งปวงได้แล.

พระพุทธรูปได้สรุปพระธรรม
เทศนาไว้ที่พระธรรมสองอย่างคือ
ความประมาทและความไม่ประมาท
ความประมาทนั้นสามารถให้เกิดความ
หายนะได้ในทุกเรื่อง ในทางกลับกัน
ความไม่ประมาทก็สามารถให้คุณงาม
ความดีทุกเรื่องชนิดที่ใครๆ ไม่สามารถ
ให้ความดีนั้นได้ จึงขอให้พี่น้องผู้อ่าน
ทุกท่านได้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท
เกิด ความไม่ประมาทคือความไม่อยู่
ปราศจากสติ นั่นคือการมีสติในการ
ป้องกันภัยพิบัติ สติในการกำจัดภัย
ภายนอกภายใน สติในการพัฒนา
ตนและสติในการรักษาบูรณาการชีวิต
สติในการลิขิตชีวิตของตน สติในการ
ประกอบสุจริตกรรมทางกาย ทางวาจา
และทางใจอยู่เป็นนิตย มิไปปล่อยให้สิ่ง
มีพิษเข้ามาทำลายกายใจ ชีวิตก็จะ
ประสบพบกับความสุขสงบ สดใส
ได้แน่นอน ปัจจุบันอยู่สุขสบาย
อนาคตไม่ต้องไปนรกให้ถูกหมกไหม้
ทรมาณ ดังที่พระบรมศาสดาจารย์ได้
อาศัยพระกรุณาแสดงไว้แล้ว

เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ ได้มีโอกาสไปเวียดนามเป็นการส่วนตัว เพื่อชมโบราณสถานของฮินดู และวัดพุทธในเวียดนาม การไปเวียดนามคราวนี้ใช้บริการสายการบินเวียดนาม คือเวียดนามแอร์ไลน์ จากสุวรรณภูมิ - ดัน ซัน ญัต ราคาตัวไปกลับ ๑๑,๔๖๓ บาท จองตั๋วที่บริษัทจำหน่ายตั๋วเครื่องบินแห่งหนึ่งบริเวณถนนสามเสน แขวงบ้านพานถม เขตพระนคร เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ก่อนการเดินทาง ๑๐ วัน มีที่นั่งว่างอยู่หนึ่งที่นั่ง

ที่สนามบินสุวรรณภูมิ สายการบินเวียดนามเช็คอิน (check in) ที่แถวแอล(L) (โรแอล=row L) นั่งรอเช็คอิน

อยู่ตั้งนาน เพราะถึงสนามบินเร็ว ถึงเวลาเช็คอิน บอกรักเจ้าหน้าที่ว่า ต้องการที่นั่งข้างหน้าต่าง (window seat) เพราะต้องการจะดูวิวทางหน้าต่าง จึงได้เลขที่นั่ง ๑๑ เอ (11 A) ด่านชายมือ บินเวลา ๑๔:๔๐ เที่ยวบินที่ วิเอน ๘๕๐ (VN 850) บนเครื่องบินเห็นพนักงานผู้หญิงเสิร์ฟอาหาร ๓ คน สำหรับข้าพเจ้าขอเธอเพียงน้ำเย็นหนึ่งแก้วเท่านั้น เพราะอย่างอื่นหมดสิทธิ์ ใช้เครื่องบิน ๒ เครื่องยนต์ ใช้เวลาบิน ๑๐๕ ชม. ถึงสนามบิน ดัน ซัน ญัต (Tan Son Nhat International Airport) จากนั้นเข้าแถวที่ช่องตรวจคนเข้าเมืองเพื่อประทับตราการเข้าประเทศเวียดนาม คนไทยถ้าไปเที่ยวเวียดนามไม่เกินหนึ่ง

เดือนไม่ต้องทำวีซ่าที่สถานทูตเวียดนาม มีตัวเครื่องบิน และหนังสือเดินทาง (passport) ไปได้เลย และไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอะไรทั้งนั้น หลังจากประทับตราการเข้าเมืองแล้ว ก็นั่งอยู่ที่สนามบินคิดว่าจะเดินทางไปไหนดี นั่งอยู่ประมาณ ๓๐ นาที ได้แลกเงินดอลลาร์สหรัฐ ๒๐ ดอลลาร์ (USD 20) เป็นเงินดองเวียดนาม (1 USD = 15.970 VND, 11-04-2008) เงินไทย ๑ บาท เท่ากับ ๕๐๑.๐๙ ดอง (dong) จึงเดินออกไปนอกตึกสนามบิน มีแท็กซี่ผู้โดยสาร ๕ คน ของบริษัท ไมลินญ (Mailinh) ตัดสินใจนั่งรถเข้าไปในเมืองโดยให้คนขับตั้งมิเตอร์ คนขับอายุ ๕๐ กว่า พูดภาษา

อังกฤษได้ดี ขณะที่แท็กซี่กำลังจะออก มีเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่แผนกไหนก็ไม่ทราบเข้ามาถามคนขับพูดภาษาเวียดนามคงจะถามว่าไปส่งผู้โดยสารที่ไหน ใช้วิธีไหนคือ มิเตอร์ หรือเหมา เพราะที่หน้าปัดข้างหน้าเขียนว่า มิเตอร์ เหมา คนขับชี้ไปที่คำว่ามิเตอร์ เจ้าหน้าที่คนนั้นพยักหน้า จึงออกรถ ตอนแรกคิดว่าจะพักที่ในเมืองนี้หนึ่งคืน ขณะที่นั่งรถอยู่นั้นมีคนขับพูดไปเรื่อยๆ เห็นป้ายข้างถนนที่เป็นภาษาเวียดนาม เราอ่านดั่งๆ ให้เขาได้ยิน เขาบอกว่าคำนั้นออกเสียงอย่างนั้น เห็นค่าอะไรที่อ่านยากอ่านให้เขาได้ยิน คนขับก็อ่านออกเสียงให้เขาฟัง ภาษาเวียดนามใช้อักษรโรมัน ตอนนั้นเวลาเกือบ ๕ โมงเย็น ได้ถามคนขับรถว่า ถ้าจะไปญาตรังตอนนี้มีรถไหม เขาตอบอย่างมั่นใจว่ามีครับ มีรถบัสส่วนออกเวลา ๑๙.๐๐ น. ตอนนั้นยังหันบอกเขาว่า ถ้าอย่างนั้นพาฉันไปที่นั่น ฉันตัดสินใจไปญาตรัง เขาพาไปที่สถานีรถไฟ เรียงเล็กน้อยเพราะบอกว่ามีรถบัสส่วนแต่ทำไมพาไปที่สถานีรถไฟ เขาบอกข้าพเจ้าว่า มีรถไฟไปญาตรังเช่นกัน จึงลงจากรถจ่ายเงินค่าแท็กซี่ ๗๘,๐๐๐ ดองเวียดนาม (78,000 VND)

ที่สถานีรถไฟมีเจ้าหน้าที่คงเป็นตำรวจอายุประมาณ ๒๕ ปี พูดภาษาอังกฤษได้ดี ตามเขาเกี่ยวกับการจองตั๋วรถไฟ เขาบอกให้ไปจองตั๋วที่เคาน์เตอร์ เมื่อเข้าไปจองตั๋วรถไฟ ไม่มีที่ว่างในวันนี้ เจ้าหน้าที่ผู้หญิงบอกว่า

พรุ่งนี้มีที่ว่าง จึงผิดหวังเรื่องรถไฟ จึงกลับไปหาเจ้าหน้าที่คนเดิม (คนอื่นพูดภาษาอังกฤษไม่ได้) เขาแนะนำให้จองตั๋วรถไฟที่เคาน์เตอร์ซึ่งตั้งอยู่ในสถานีรถไฟ ผู้หญิงสาวพูดภาษาอังกฤษไม่ได้เคาะคอมพิวเตอร์ แล้วพูดผ่านเจ้าหน้าที่คนนั้นว่าไม่มีที่ว่าง จึงผิดหวังการเดินทางไปญาตรังในคืนนี้ จึงถามเจ้าหน้าที่คนนั้นว่า ที่บริเวณนี้มีที่พักบ้างไหม เขาตอบว่ามี ผู้หญิงคนนั้นบอกผ่านล่ามว่าจะติดต่ออีกที่ ๒-๓ นาทีเธอหันมาบอกว่ามีที่ว่างอยู่หนึ่งที่ จึงดีใจมากที่ได้เดินทางในคืนนี้ เธอบอกว่าคุณนั่งรอที่บริเวณนี้ เมื่อมีรถมารับเธอจะบอก ข้าพเจ้าไปตีหมาแพร์รอน จากนั้นคิดว่าเงินที่แลกที่สนามบินจะหมดแล้วกลัวว่าจะลำบากในวันพรุ่งนี้เพราะเป็นวันเสาร์ ได้แลกเงินอีก ๔๐ ดอลลาร์สหรัฐ (40 USD) เป็นเงินดองเวียดนาม ไม่นานเธอก็มาบอกว่าเร็วๆ รถมารับคุณแล้ว จึงไปขึ้นรถแต่เป็นรถแท็กซี่ คนขับแท็กซี่พาไปส่งที่สถานีรถบัส ได้ติดต่อเจ้าหน้าที่บริษัทรถอีกที่ เปลี่ยนตัวใหม่ซึ่งมีเลขที่นั่ง ที่เคาน์เตอร์มีผู้หญิงสาว ๓ คน พวกเขาทั้ง ๓ คนพูดภาษาอังกฤษได้ดี พยายามถามผู้โดยสารที่นั่งอยู่ในสถานีรถบัส เกี่ยวกับการเดินทาง พวกเขาพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ นั่งอยู่นานได้เวลา มีเจ้าหน้าที่พาไปขึ้นรถ มีพนักงานต้อนรับบนรถหนึ่งคนเป็นผู้ชายแต่งตัวเรียบร้อย แต่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ รถออกเวลา ๑๘:๒๐ รถบริษัท ไมลิลิน เอ็กซ์

เพรสส์ (Mailinh Express) บนรถมีฝรั่งหลายคน คนเอเชียทั้งหญิงและชาย นั่งรถสบาย มองดูข้างทางบางแห่งมีแม่ค้าขายผลไม้ เช่น มะม่วง มะไฟ ฝรั่ง แก้วมังกร ลูกเงาะ ทุเรียน ละมุด ทุเรียนเทศ เป็นต้น ดูเพลินดี ในประเทศเวียดนามขับรถสวนทางกันด้านขวามือ มีคนหนุ่มสาวขี่มอเตอร์ไซค์ในเลนของตนประมาณเที่ยงคืนกระเป๋ารถถามผู้โดยสารและถามข้าพเจ้าๆ คิดว่าเขาถามชื่อ เขาได้ยื่นกระดาษมาให้ข้าพเจ้าๆ เขียนชื่อตัวเองแล้วยื่นให้เขา เมื่อเขาขับรถกลับไปอ่านดู เห็นเขาทำหนังสือ มีผู้หญิงคนหนึ่งพูดภาษาอังกฤษได้ดี บอกข้าพเจ้าว่า เขาถามคุณว่าคุณจะลงรถที่จุดไหนที่ญาตรัง บอกเขาผ่านผู้หญิงคนนั้นว่า ฉันจะไปที่บริเวณนั้น เขาเข้าใจ เมื่อถึงคิวรถแห่งหนึ่งเปลี่ยนนั่งรถตู้พร้อมผู้โดยสารประมาณ ๗-๘ คน รถบัสคันนั้นวิ่งไปทางอื่น รถตู้วิ่งเข้าตัวเมืองญาตรังซึ่งตั้งอยู่ติดชายหาดอันสวยงาม เวลาประมาณ ๐๕:๓๐ เข้าเห็นคนหนุ่มสาว กลางคน คนแก่ วัยบ้าง เดินบ้าง เป็นพวก เป็นคู่ พวกเขามุ่งตรงไปที่ชายหาดเพื่อออกกำลังกาย เห็นได้ว่าคนเวียดนามชอบออกกำลังกาย รถตู้ส่งผู้โดยสารตามจุดต่างๆ ใกล้ถึงจุดสุดท้าย เหลือผู้หญิงสาว ๓ คน คนหนึ่งใน ๓ คน คงสั่งรถแท็กซี่มาตลอดทางว่าข้าพเจ้าพูดภาษาเวียดนามไม่ได้ ถึงจุดที่พวกเขาทั้ง ๓ จะลงรถ เธอคนหนึ่ง (พูดภาษาอังกฤษได้ดีมาก) ถามข้าพเจ้าว่าคุณจะลงรถที่จุดไหน เธอให้ข้าพเจ้าเขียนสถานที่พักให้

เธอดูเพื่อกันความผิดพลาด ได้เขียน
 สถานที่ที่พิกให้เธอดู เธอบอกคนขับให้
 พาข้าพเจ้าไปที่นั่น แล้วเธอพูดกับ
 ข้าพเจ้าว่า ไม่ต้องกลัว เธอบอกว่า
 เธอบอกคนขับเรียบร้อยทุกอย่าง ให้
 ข้าพเจ้ามีความสุขในการเดินทาง แล้ว
 พวกเธอทั้ง ๓ ได้ลงจากรถ ณ จุดหนึ่ง
 รถวิ่งไปอีก ๕ นาที ถึงที่พิก ๖ โมงเช้า
 เมื่อถึงที่พิกรู้สึกจะเป็นไข้ จึงทานยา
 พาราเซตามอล ๒ เม็ด นอนพัก ๒
 ชั่วโมง หายจากความรู้สึกเป็นไข้

ตอนเช้า เหมารถไปชมสถานที่
 ๕ แห่ง ค่าเหมา ๑๕ ดอลลาร์สหรัฐ
 คือ สถาบันทางมหาสมุทรศาสตร์
 (Oceanographic Institute) มี
 บ่อกระจกเลี้ยงปลา ห้องสัตว์ตัวอย่าง
 ตัวอย่างสิ่งมีชีวิตมีสีต่างๆ แห่งสัตว์มี
 ชีวิตในทะเลประจำท้องถิ่น มีห้องเติม
 ด้วยตัวอย่างสัตว์ทางทะเลที่ตายแล้ว
 ๖๐,๐๐๐ ตัว เช่น ปลาที่สตาฟไว้ ซาก
 สิ่งมีชีวิตในทะเลชนิดอื่นๆ ซึ่งต้องไว้ใน
 เขียวแก้ว **บ้านพักของจักรพรรดิ
 เบา ได (Bao Dai Villas)** เป็นที่พัก
 อาศัยของจักรพรรดิ ซึ่งเป็นจักรพรรดิ
 องค์สุดท้ายของเวียดนามผู้สละราช
 สมบัติเมื่อ ค.ศ. ๑๙๔๕ **วัดลองซัน
 (Long Son pagoda)** ได้ขึ้นไปบนเขา
 เตี้ยๆ ด้านหลังวัด มีพระพุทธรูปสีขาว
 มหึมาหนึ่งอยู่บนดอกบัวมองเห็นได้จาก
 ทั่วเมือง **เจดีย์โพ นาการ จาม (Po
 Nagar Cham Tower)** สร้างระหว่าง
 คริสต์ศตวรรษที่ ๗ และ ๑๒ สถานที่
 นี้เคยใช้เพื่อการบวงสรวงทางศาสนา
 ฮินดู เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ ๒ ช่วง

เจดีย์จาม โพนาคาร
 ญา ตรัง เวียดนาม

แรก ปัจจุบันมีทั้งชาวพุทธชาติพันธุ์
 เวียดนามและชาวพุทธจีนไปโพนาคาร
 เพื่ออ้อนวอนถวายเครื่องเซ่น ตาม
 ประเพณีของแต่ละพวก สถานที่นี้ยัง
 คงมีความสำคัญด้านศาสนา เจดีย์
 เหล่านี้สร้างสมัยอาณาจักรจาม สถานที่
 ที่ตรงนี้คือสถานที่ที่ข้าพเจ้าต้องการไป
 ดูที่ญาตรัง ได้อ่านหนังสือที่ห้องสมุด
 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่อินเดียเมื่อ
 ประมาณ ๑๙ ปีที่แล้ว เกี่ยวกับเจดีย์
 โบราณแห่งนี้ ในหนังสือเล่มนั้นบอกว่า
 ศาสนาพราหมณ์ มาเจริญที่อาณาจักร
 จาม อินโดนีเซีย เขมร และมีเทวสถาน

รูปทรงเหมือนกันในประเทศทั้ง ๓
 เหล่านี้ ข้าพเจ้าคิดว่าหากมีโอกาสไป
 เวียดนามจะไปชมศาสนาสถานที่แห่งนี้
 ฉะนั้นจึงมาที่ญาตรัง มีเจดีย์ ๔ เจดีย์
 ได้เข้าไปดูข้างในเจดีย์เหล่านั้นในเจดีย์
 ๓ เจดีย์มีรูปศิวลึงค์ อีกเจดีย์หนึ่งซึ่ง
 เป็นเจดีย์ใหญ่มีรูปเจ้าแม่อุมาเทวี ซึ่ง
 เป็นศักดิ์ของพระคิระ ในบางเจดีย์เห็น
 ผู้หญิงเอามือลูบที่หัวศิวลึงค์พร้อมกับ
 บนพิมพ์ผา คงจะขออะไรสักอย่าง ใน
 บางเจดีย์มีหญิงสาวหน้าตาสวยงาม
 เครื่องเซ่น (เป็นขนม) ไปชนหัวศิวลึงค์
 คนเหล่านั้นไม่ใช่คนแขกแต่เป็นคน

เวียดนามและคนจีน มีชาวต่างประเทศ และชาวเวียดนามจำนวนมากไปชมสถานที่แห่งนี้ ข้าพเจ้าเดินชมประมาณ ๓๐ นาที จากนั้นไปที่ **ห้องแสดงงานศิลปะลงตัณู (Long Thanh Gallery)** เป็นห้องแสดงภาพของช่างภาพที่เด่นที่สุดของญวตรางชื่อลงตัณู (Long Thanh) งานศิลปะของเขาแสดงที่ห้องแสดงศิลปะลงตัณูแห่งนี้ เจอะเด็กสาวจากประเทศลาว ๖ คนเข้ามาถามข้าพเจ้าว่าท่านเป็นพระไทยใช่ไหม ตอบพวกเขาว่า ใช่ ถามเธอว่ารู้ได้อย่างไรว่าฉันเป็นพระไทย พวกเขาตอบว่าสังเกตเห็นว่ามีภาษาไทย พวกเขาบอกข้าพเจ้าว่ามาเรียนเตรียมภาษาเวียดนามเพื่อเรียนปีทีหนึ่ง พวกเขาทุกคนพูดอ่านภาษาไทยได้ดี และมีมารยาทดีด้วย จึงลาพวกเขากลับไปพัก เพราะจะถึงเวลาอาหารมื้อเที่ยง ได้ฉันอาหารมังสวิรัตติ ๒ จาน

ตอนบ่าย ๓ โมง ออกไปเดินที่ชายหาด เป็นชายหาดยาว หาดทรายขาวมองดูสุดสายตา ตลอดชายหาดมีคนนั่งพันๆ คน นั่งตากอากาศ เล่นว่ายน้ำ มีทั้งคนต่างชาติและคนเวียดนาม ชายหาดกว้างเดินเล่นสบาย ใช้เวลาพอสมควรจึงกลับที่พัก นอนที่ญวตรางหนึ่งคืน

วันที่ ๑๓ เมษายน เวลา ๘ โมงเช้า นั่งรถบัสแบบนอน บริษัท ทีเอม บราเธอ (TM Brother) ค่าโดยสาร ๑๒ ดอลลาร์สหรัฐ รถวิ่งส่วนใหญ่เลียบชายทะเล ตามชายทะเลหลายแห่งมีรีสอร์ท รีสอร์ทบางแห่งเป็นส่วน

มะพร้าวซึ่งดัดแปลงเป็นรีสอร์ท มีพวกฝรั่งเดินไปมาจำนวนมาก รถหยุด ๓๐ นาทีเพื่อให้ผู้โดยสารทานอาหารเที่ยง ผู้โดยสารต้องสั่งอาหารและจ่ายเงินเอง ข้าพเจ้าขอเมนูอาหาร (เด็กเสิร์ฟพูดภาษาอังกฤษได้) ได้สั่งข้าวผัดไก่หนึ่งจานที่แห่งนี้ และจานเดียวเท่านั้นที่ข้าพเจ้าทานเนื้อสัตว์ เพราะกลัวไม่ทันเวลาหากหาเมนูมังสวิรัตติ เท่าที่เปิดดูไม่เห็นมีอาหารมังสวิรัตติ นอกจากที่นี่แล้วข้าพเจ้าทานอาหารมังสวิรัตติที่นั่น รถวิ่งถึง โฮ จิ มิญ จิตติ ประมาณ ๖ โมงเย็น วิ่ง ๑๐ ชั่วโมง ให้ผู้โดยสารทั้งหมดลงรถที่ ฟัน งู เลา (Pham ngu Lao) อยู่ที่เขต ๑ (district 1) บริเวณนี้คล้ายถนนข้าวสาร ที่กรุงเทพฯ มีชาวต่างประเทศเดินไปมาจำนวนมาก เห็นมีกตดาการแขกอินเดีย ๓ แห่ง

วันที่ ๑๔ เมษายน ตอนเช้าเวลา ๑๐:๓๐ ทานข้าวที่ร้านอาหาร ซึ่งเจ้าของเป็นคนจีนอายุประมาณ ๖๐ ปี ที่ว่าเจ้าของเป็นคนจีนเพราะเห็นที่บุชบาแบบจีน สั่งอาหารข้าวผัดใส่ผัก พร้อมกาแฟร้อนใส่น้ำตาล ราคาอาหารจานละ ๓๕,๐๐๐ ดอง กาแฟร้อนแก้วละ ๑๐,๐๐๐ ดอง (๑๐,๐๐๐ ดองประมาณ ๒๐ บาท) ขณะที่นั่งดื่มกาแฟร้อนอยู่นั้น แคนเซียร์ผู้หญิงอายุไม่เกิน ๒๐ ปี มานั่งตรงกันข้ามโต๊ะเดียวกับข้าพเจ้า เธอบอกข้าพเจ้าว่า "เจ้าของร้านดีใจมากที่ได้พบพระ เจ้าของร้านอยากทราบว่า คุณบวชมากี่ปีแล้ว" ข้าพเจ้าตอบเจ้าของร้านผ่านแคนเซียร์ (เจ้าของร้านพูดภาษาอังกฤษไม่ได้) ว่า บวชมานาน

กว่า ๒๐ ปีแล้ว จากนั้นแคนเซียร์ถามข้าพเจ้า (คงถามด้วยความคิดของเธอเอง) ว่า ทำไมคุณเคาะก๊อกๆ เป็นเวลามากกว่า ๒๐ ปี (คำว่า ก๊อกๆ หมายถึงพระมหายานเวลาสวดมนต์ พวกเขาเคาะวัดอย่างหนึ่งเรียกว่า **ปลาไม้** แคนเซียร์คงเข้าใจว่าข้าพเจ้าเป็นพระมหายานจึงถามเช่นนั้น) ข้าพเจ้าตอบเธอ (แคนเซียร์) ว่า เพราะเป็นวัฒนธรรมของฉัน เธอ (แคนเซียร์) พูดกับข้าพเจ้าต่อไปว่า "คุณมีความสุขมาก" แล้วเธอแสดงอาการยิ้ม ลุกขึ้นจากโต๊ะ ข้าพเจ้าจ่ายเงินค่าอาหารแก่เธอ เธอขอบคุณข้าพเจ้า จากนั้นได้ไปที่วัดพระเวียดนามชื่อวัด **จัว ซา โล (Chua Xa Loi)** (จัว=Chua แปลว่าวัด) ตั้งอยู่ที่เขต ๓ เมื่อค.ศ.๑๙๖๓ สมัยประธานาธิบดี โง ดิญ เตียม (ประธานาธิบดี โง ดิญ เตียม นับถือคริสต์ศาสนา นิกายโรมันคาทอลิก) ทหารมีอาวุธได้บุกวัด ซาโล ซึ่งเป็นศูนย์กลางการต่อต้านรัฐบาลเตียม วัดถูกค้น พระและภิกษุณีหลายร้อยท่าน พร้อมด้วยพระสังฆราชาอายุ ๘๐ ปี ถูกจับกุม การบุกเข้าจับกุมครั้งนี้ทำให้เกิดการต่อต้านที่รุนแรงในระหว่างชาวพุทธต่อระบบการปกครองของเตียม และวัดนี้ยังเป็นสถานที่พระหลายรูปเผาตัวเองเพื่อประท้วงระบบการปกครองของเตียมและสงครามอเมริกา เมื่อข้าพเจ้าเข้าไปในวัดเห็นวิหารปิดไม่เจอะพระ เพราะเป็นเวลาพักผ่อน (ปิดวิหารตั้งแต่เวลา ๑๑.๐๐ - บ่าย ๒ โมง) เจอะแต่ผู้หญิงสาวคนหนึ่งขายหนังสือเป็น

ภาษาเวียดนาม คงเป็นหนังสือเกี่ยวกับ
ธรรมะ หรือนิยายธรรม ไม่มีภาษา
อังกฤษ จึงไปที่ศาลเจ้าจักรพรรดิหยก
(Jade Emperor Pagoda) (ไม่มีพระ)
ประชาคมชาวกวางตุ้งสร้างเมื่อ ค.ศ.
๑๙๐๙ เป็นของมีค่าในบรรดาศาลเจ้า
จีน ใน โฮ จิ มิญ ซิตี เติมไปด้วยรูปปั้น
เทพเจ้าและรูปปั้นวีรบุรุษ เปิดให้คนเข้า
ชมตลอดกลางวัน มีคนเวียดนามและ
คนฝรั่งหลายสิบคนเข้าชมศาลเจ้า
แห่งนี้ ข้าพเจ้าเดินดูทั่วศาลเจ้า มีรูป
เทพเจ้าต่างๆ มีคนเวียดนามจุดธูป
บูชาเทพเจ้าที่ตัวเองชอบ จากนั้นนั่งรถ
กลับที่พัก

ตอนบ่าย ๓ โมง ได้ไปเยี่ยมวัด
พระเวียดนามชื่อ **จัว เวิน เจี่ยม (Chua
Vinh Ngkiem)** อยู่ที่เขต ๓ เป็นวัด
ใหญ่ คงมีพระจำนวนมาก ลืมถามว่า
มีพระกี่รูป มีชาวพุทธจำนวนมากไป
ไหว้พระที่วิหารใหญ่ เท่าที่สังเกตเป็น
ผู้หญิงอายุไม่มาก วัดนี้อยู่ติดกับ
ถนนใหญ่ซึ่งไปสนามบิน ต้น ชัน ฉุต
วัดนี้เป็นวัดเก่า ตรงกันข้ามกับวัดนี้มี
วัดสร้างใหม่ เป็นวัดใหญ่เช่นกัน ไม่ได้

เข้าไปชม จากนั้นได้กลับไปเยี่ยมวัด ซา
โล อีกครั้ง คราวนี้จะเจอชาวพุทธหลาย
คนส่วนมากเป็นผู้หญิง พูดภาษา
อังกฤษได้ก็มี ได้เข้าไปชมพระโพธิสัตว์
ในวิหาร เจอะพระ ๒ รูป พูดภาษา
อังกฤษไม่ได้ ทราบว่ามีพระทั้งหมด ๕
รูป จากนั้นจึงกลับที่พัก

วันที่ ๑๕ เมษายน เวลา ๘ โมง
เข้าไปวัดภิกษุณี (ประเทศเวียดนาม
มีภิกษุณีตามแบบประเทศจีน) ชื่อ **วัด
จัวโบ เด (Chua Bo De)** คือวัดต้น
โพธิ์นั้นเอง อยู่ที่ถนน เบน วัน ดอน
(Ben Van Don) เขต ๔, โฮ จิ มิญ
ซิตี มีภิกษุณี ๓๕ ท่าน แต่เจอะเพียง
๓ ท่าน ท่านหนึ่งพูดภาษาอังกฤษได้
ดีมาก เธอพาไปชมวิหาร ซึ่งมีรูปพระ
โพธิสัตว์ และเป็นสถานที่สวดมนต์ไหว้
พระด้วย ข้างหน้าวิหารมีรูปเจ้าแม่กวน
อิม ไม้ห่างจากวัด จัวโบ เด มีวัดภิกษุณี
ชื่อ **วัด จัว กิม เลียน (Chua Kim
Lien)** เป็นวัดใหญ่ มีภิกษุณีทั้งหมด
๖๐ ท่าน คนนำทางบอกข้าพเจ้าว่า วัด
นี้มีแต่ภิกษุณีแก่ พวกเธอพูดภาษา
อังกฤษไม่ได้ ข้าพเจ้าบอกเขาว่า คุณ

อย่าพูดคำว่า "แก่" ซิ เขาตอบข้าพเจ้า
ว่าฉันพูดกับคุณเท่านั้น ข้าพเจ้าเดินไป
ยังวิหาร เจอะภิกษุณี ๓ ท่าน อายุ
ประมาณ ๒๐ ปีกว่าๆ (ยังไม่แก่) การ
ที่เราเจอะภิกษุณี ๒-๓ ท่าน เพราะไป
วัดในช่วงที่พวกเธอไปทำกิจประจำวัน
ของตน หากไปในช่วงสวดมนต์ไหว้
พระอาจเจอะเกือบทุกท่าน มีท่านหนึ่ง
ใน ๓ ท่านนั้นพูดภาษาอังกฤษพอรู้
เรื่อง เธอพาข้าพเจ้าไปชมวิหารและที่
อยู่ของพวกเธอๆ อยู่ท่านละหนึ่งห้อง
ด้านหน้าวิหารมีรูปเจ้าแม่กวนอิมสี่ขาว
ใหญ่ จากที่นั่นไปวัดพระเวียดนาม
จำชื่อวัดไม่ได้ อยู่ไม่ไกลจากวัด จัว กิม
เลี่ยน เจอะพระ ๓ รูป พวกเขาได้เปิด
วิหารให้เข้าชมรูปพระโพธิสัตว์ ทราบว่า
มีพระทั้งหมด ๒๐ รูป เป็นพระ
เวียดนาม จากนั้นกลับไปบริเวณถนน
พัน งู เล่า ชื่อแก้วมังกร ๓ ลูกๆ ละ
๕,๐๐๐ ดอง (๕,๐๐๐ ดองประมาณ
๑๐ บาท) น้ำดื่มแร่ (mineral water)
ขวดเล็ก ขวดละ ๕,๐๐๐ ดอง
วันที่ ๑๖ เมษายน เวลา ๐๖:๐๐
เช้า ๗,๐๐๐ ดอง ประมาณ ๑๔ บาท
เป็นไส้หมูและไขนกกกระทา แบ่ง نیمดี
รสอร่อย และซื้อขนมปังยัดไส้มีเนื้อชิ้น
เล็กๆ ๒-๓ ชิ้น ขนมปังยาวประมาณ
หนึ่งคืบ ราคาเท่าไรจำไม่ได้ ได้ทาน
ซา ลา เปา เป็นอาหารเช้า สำหรับ
ขนมปังยัดไส้ใส่กระเปาะพาไปสนามบิน
พร้อมด้วยน้ำดื่มแร่ขนาดเล็กหนึ่งขวด
ได้เวลา ๐๖:๔๒ (เช้า) นั่งแท็กซี่บริษัท
วินาสัน เป็นรถแท็กซี่รัฐบาล คนขับ
แต่งตัวเรียบร้อย จุนคน ๕ คน ข้าพเจ้า

วัด จิว กิม เลียน (วัดกิมมูมิเวียดนาม)
โฮ จิ มิญ ซิตี

เหมือนักคนเดียวราคา ๖ ดอลลาร์สหรัฐ รถวิ่งจากบริเวณ ฟัน งู เล่า ถึงสนามบิน ตัน ซัน ญัต ใช้เวลา ๒๓ นาที นั้งที่สนามบิน ด้านนอกตึกขาออก ดู ทิวทัศน์เมืองโฮ จิ มิญ ซิตี ประมาณ ๘ โมง ๓๐ นาที จึงทานขนมปังยัดไส้ที่นำมาจากในเมืองรสร้อยมาก เวลา ๙ โมงเริ่มเช็คอิน ได้ที่นั่งใกล้หน้าต่าง (window seat) เลขที่ ๒๔ จี (24 G) สำหรับกระเป๋าใบเล็กจะโหลดขึ้นเครื่อง เจ้าหน้าที่บอกให้พาขึ้นเครื่องเพราะใบเล็ก จึงตัดสินใจพาขึ้นเครื่อง ฉันทกาแพร้อนใส่น้ำตาลที่สนามบินราคา ๓ ดอลลาร์สหรัฐ เมื่อเข้าถึงจุดตรวจเอกซเรย์ในยามเอกซเรย์เห็นหน้าดีมแรก เจ้าหน้าที่จึงยึดไว้ ในกระเป๋าเอกซเรย์เห็นมีด ปอกผลไม้ เจ้าหน้าที่จึงยึดไว้ อันที่จริงข้าพเจ้ารู้ที่อยู่ก่อนแล้วว่า สิ่งของเหล่านี้เขาไม่อนุญาตให้นำติดตัวขึ้นเครื่องบิน แต่ขณะที่เช็คอินอยู่นั้น เจ้าหน้าที่ให้ข้าพเจ้านำขึ้นเครื่อง เธออาจคิดว่าข้าพเจ้าทราบเรื่องนี้ แต่เมื่อเธอให้นำขึ้นเครื่อง ข้าพเจ้าจึงลืมนำสิ่งเหล่านี้ออกจากกระเป๋าคือพลอนั่นเอง ตอน

ไปเวียดนามรู้ว่าเขาไม่อนุญาตให้นำน้ำ มีด และของเหลวอื่นๆ ติดตัวขึ้นเครื่อง จึงโหลดขึ้นเครื่องบินแม่แต่ยาสีฟันและยาหม่อง

ตามกำหนดเครื่องออกเวลา ๑๑:๔๐ แต่ต้องรอให้เครื่องล่าช้าขึ้นลงก่อน ได้เวลาบินจริง ๑๑:๕๐ กว่าเครื่องตั้งลำใช้เวลาหลายนาที เมื่อเครื่องตั้งลำแล้วแอร์โฮสเตรสเสิร์ฟอาหาร มาถึงข้าพเจ้าเวลา ๑๒:๐๕ กิน ๕ นาที จึงไม่รับอาหารมือนั้น ขอนมหนึ่งแก้วเท่านั้น จึงอดอาหารมือน้อยๆ ได้ทานเพียงอาหารเข้าคือ ซา ลา เปา และ ขนมปังยัดไส้

อากาศในสถานที่ๆ ไป เช่นที่ ญาตรัง โฮ จิ มิญ ซิตี (ไซ่งอน) สบายดี ถึงจะร้อนก็ไม่อบอ้าวมาก คือรู้สึกไม่เหนียวตัว เพราะสถานที่คือ โฮ จิ มิญ ซิตี มีทะเลจีนใต้อยู่ทางทิศตะวันออก ขณะที่นั่งรถจากญาตรังกลับมาโฮ จิ มิญ ซิตี เห็นภูเขา ทุ่งนาเขียวชอุ่มด้วยข้าวกล้า เห็นคนเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย ต้นมะม่วงทิมพานต์ ต้นแก้วมังกร ต้นยางพารา ตามชายทะเลหลายแห่งมีต้น

มะพร้าว บ้างแห่งก็ทำรีสอร์ทในสวนมะพร้าว ถนนจากญาตรัง มาไซ่งอนตัดเลียบชายฝั่งทะเลจีนใต้ ฉะนั้นขณะนั่งรถ ได้เห็นทะเลในหลายสิบจุด ถนนรอบนอกเท่าที่เห็นเป็นสองเลน และมีช่องสำหรับรถจักรยานยนต์หรือจักรยาน

การไปเวียดนามคราวนี้จุดประสงค์คือจะดูโบราณสถานที่ยุญาตรัง และชมวัดพุทธเวียดนาม ทั้งวัดที่มีพระเวียดนาม และวัดที่มีภิกษุณีเวียดนาม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางคราวนี้ ๑๖๙ ดอลลาร์สหรัฐ ไม่รวมค่าตัวเครื่องบิน ๑๑,๔๖๓ บาท ก่อนไปเวียดนามข้าพเจ้ามีน้ำหนัก ๘๗.๓ กิโลกรัม (ซึ่งน้ำหนักตัวที่โรงพยาบาลศิริวิชัย บางกอกน้อย เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑) กลับจากเวียดนามน้ำหนัก ๘๑ กิโลกรัม เพราะฉันอาหารมือน้อย

กลับเมืองไทย ถึงสนามบินสุวรรณภูมิเวลา ๑๒:๕๕ โดยสายการบินเวียดนามเที่ยวบินที่ วีเอन ๘๕๑ (VN 851) ใช้เวลาบิน ๑:๐๕ ชม เวลาในประเทศไทย ระยะทางการบินจากโฮ จิ มิญ ซิตี ถึงกรุงเทพฯ ๗๔๒ กิโลเมตร หรือเท่ากับ ๔๖๑ ไมล์

หวังอยู่ว่า หากมีโอกาสจะไปเยือน ญาตรัง และ โฮ จิ มิญ ซิตี (ไซ่งอน) อีก

บทความ

รศ.จ่านง คินนิก

ป ๒๕, ศน.บ., M.A.

คณะมนุษยศาสตร์ มจร

ศาสนา และ ความรู้สึกในศาสนา

ตั้งแต่ปีที่แล้วท่านผู้อ่านคงจำได้ว่า ได้มีเหตุการณ์กระทบกระทั่งเรื่องศาสนา คือ การเขียนการ์ตูนล้อเลียนพระนบีมุฮัมหมัด ของหนังสือพิมพ์ในเนเธอร์แลนด์และมีการประท้วงมาโดยลำดับ ขณะเขียนต้นฉบับนี้ (๒ เม.ย.) ได้ทราบข่าวจากโทรทัศน์ว่า เกิดเรื่องเช่นนี้อีกในเนเธอร์แลนด์ มีการสร้างภาพยนตร์ที่เป็นการดูหมิ่นศาสนาอิสลามจนเกิดประท้วงทั่วโลก (อิสลาม) อีกครั้ง ดูจากที่วีมีการสัมภาษณ์คนสร้างหนัง เขาบอกว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่ให้มีการวิจารณ์ศาสนาใดๆ คือเขามีสิทธิ์ที่จะวิจารณ์หรือทำอะไรก็ได้

มีข้อสังเกตว่า การกระทำที่เป็นการหมิ่นเหม่เช่นนี้มักเกิดจากฝรั่งซึ่งเขามีความรู้สึกว่า มีเสรีภาพเหนือสิ่งอื่นใด ความรู้สึกเช่นนั้นเป็นของฝรั่งชาติตะวันตกเป็นส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด เพราะฝรั่งย่อมมีสำนึกในความยิ่งใหญ่โดยปกติ ในเมื่อเขาเป็นเจ้าของอาณานิคมมีเมืองขึ้นปกครองเกือบทั่วโลก เป็นธรรมดาอยู่เองที่จะคิดว่า ศาสนาที่คนอื่น

นับถือ (พวกอาณานิคมหรือคล้ายอาณานิคม) จะเป็นศาสนาอ่อนแอแล้วหลังจากเขาจะวิจัยวิจารณ์หรือทำอะไรก็ได้

ของพุทธเราเองก็โดนทางเลขอยู่บ่อยๆ เช่น เอาเศียรพระพุทธรูปไปวางรวมกับรองเท้าในตู้โชว์ เอารูปหัวหมาแมวไปติดกับเศียรพระพุทธรูป คงต้องการให้เป็นศิลปะมองพระพุทธรูปมีพระเศียรปกติมานานแล้ว ทำให้มีพระพุทธรูปมีพระเศียรอย่างอื่นบ้าง ดูแปลกดี บางทีเอาพระพุทธรูปเป็นเครื่องประกอบโฆษณาขายสุรา ฯลฯ จึงถูกชาวพุทธประท้วง การประท้วงของชาวพุทธไม่ค่อยเป็นข่าวมากเหมือนอิสลาม เหตุทั้งหมดนี้พอประมวลได้ ๓ ประเด็น คือ

๑. ต้องทำที่เป็นการดูหมิ่นจริงๆ บอกว่าเป็นเสรีภาพ
๒. เป็นศิลปะ เช่น พระพุทธรูปเศียรสุนัข ภาพภิกษุสันดานกา
๓. ทำโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น เอาเศียรพระพุทธรูป

ประชุมใหญ่คณะแม่สีไทย

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชทินนิตดา มาต เป็นผู้แทนพระองค์ ไปทรงเปิดการประชุมใหญ่คณะแม่สีไทย ประจำปี ของมูลนิธิสถาบันแม่สีไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ ณ ห้องประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอิมบวรินทร์ เมื่อ ๗ เม.ย. ๒๕๕๑

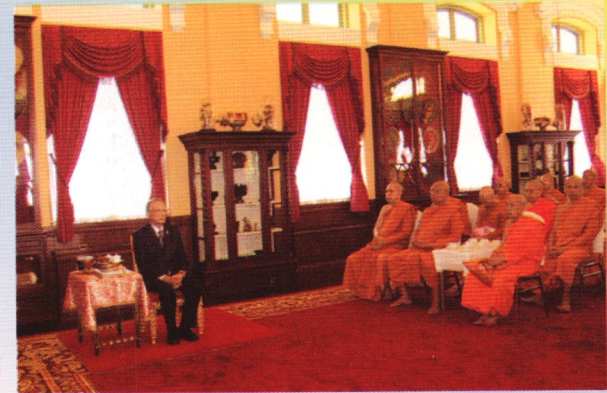
บำเพ็ญพระกุศลถวายสมเด็จพะสังฆราช ๑๘ พระองค์
สมเด็จพะญาณสังวร สมเด็จพะสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก นายกลภามหา
วิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทรงบำเพ็ญกุศลทักษิณานุปทาน ถวายพระกุศลสมเด็จ
พระบูรพาจารย์ สมเด็จพะสังฆราชแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทั้ง ๑๘ พระองค์ และ
บูรพาจารย์ ณ พระตำหนักเพชร วัดบวรนิเวศ เมื่อ ๒๐ เมษ. ๒๕๕๑

**๑๙ ปีแห่งการสถาปนา
สมเด็จพระสังฆราช**

สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ทรงประกอบพิธีเนื่องในวาระครบ ๑๙ ปีแห่งการสถาปนาสมเด็จพระสังฆราช ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อ ๒๑ เม.ย. ๒๕๕๑

ทำบุญวันคล้ายวันเกิด อธิการบดี มมร

พระเทพปริยัติวิมล อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จัดงานทำบุญเลี้ยงพระเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันเกิด ครบ ๕๗ ปี โดยมีผู้บริหาร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย องคมนตรีภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งคณะญาติโยม พุทธศาสนิกชนทั่วไปมาร่วมแสดงมุทิตาอักษร ณ อาคารสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ มมร ศาลายา อ.นครชัยศรี เมื่อ ๗ เมษายน ๒๕๕๑

รูปโซว์กับรองเท้า

ศาสนาต่างจากศิลปะ วรรณศิลป์ หรืออะไรก็แล้วแต่อยู่อย่างหนึ่ง คือ ศาสนา (ทุกศาสนา) เป็นเรื่อง**เอาจริง หรือจริงจัง** ไม่ใช่เรื่องทำเล่นหรือเรีงรมย์ องค์ประกอบของศาสนาจึงมีว่า

๑. ต้องเป็นเรื่องที่เชื่อถือ โดยมีความศักดิ์สิทธิ์และไม่ใช่อะไรที่เชื่อถือเปล่าๆ ต้องเคารพบูชาด้วย

๒. ต้องมีคำสอนทางธรรมจรรยา และกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความประพฤติปฏิบัติ เพื่อบรรลุผลอันดีงาม

๓. ศาสนา แปลว่า คำสอน เราจึงถือเคร่งครัดว่าลัทธิที่เราจะยอมเรียกว่าศาสนานั้น ต้อง ปรากฏตัวผู้สอน ผู้ตั้ง ผู้ประกาศ ที่รู้จักแน่นอน และยอมรับว่า เป็นความจริงทางประวัติศาสตร์

๔. ต้องมีคณะบุคคลทำหน้าที่โดยเฉพาะ สำหรับรักษาความศักดิ์สิทธิ์และคำสอนนั้นสืบต่อมา บุคคลคณะนี้เรียกกันว่า “พระ” ถือเป็นวาระและเป็นเพศพิเศษต่างกับสามัญชน เรียกว่า “สมณเพศ”

๕. ต้องมีการวัดชั้นเรื่องความจงรักภักดี ซึ่งฝรั่งเรียกว่า Fidelity หมายความว่า ถ้าถือศาสนาหนึ่งแล้ว จะไปถือศาสนาอื่นอีกไม่ได้ แม้แต่จะเคารพบูชาผู้อื่นยั่วตัวของศาสนา หรือลัทธิอื่น ก็ถือเป็นบาปใหญ่หลวงทีเดียว

ศาสนาเป็นสิ่งที่ศักดิ์สิทธิ์ของศาสนิกในแต่ละศาสนา คนนอกศาสนาอาจมองสัญลักษณ์หรือพิธีกรรมของศาสนาอื่นว่า เป็นของนำพาหรือไร้สาระ แต่ศาสนิกเองย่อมถือว่าพิธีกรรม-สัญลักษณ์ในศาสนาตนเป็นของสูง ศักดิ์สิทธิ์เสมอ ใครดูถูกสัญลักษณ์-พิธีกรรม-คำสอนในศาสนาของตน ถือว่า คนนั้นเป็นพวกนอกศาสนาแล้ว

ข้อสุดท้ายคือ **เรื่องของความจงรักภักดี** จึงเป็นเรื่องสำคัญของทุกศาสนา ศาสนิกจึงต้องปกป้องรักษาศาสนาของตน ที่ถือว่าใครจะมาย่ำยีศาสนาของตนอย่างไรก็ได้ เขาไม่ควรเป็นศาสนิกของศาสนานั้น หรือเป็นก็เพียงชื่อ การเขียนการ์ตูนเสียดสี อย่างการ์ตูนการเมือง เป็นเรื่องเล่น ให้เกิดหักมุมในทางขำขัน แต่การเอาก์ตูนมาล้อเรื่องศาสนาจึงเกิดผลดังกล่าวแล้ว การสร้างภาพยนตร์ก็เช่น

เดียวกัน เพราะเรามีความจงรักภักดีเกินกว่าจะเอาเรื่องอื่นมาเกี่ยวข้องได้ การเขียนการ์ตูนเป็นเรื่องเล่น แต่ศาสนาเป็นเรื่องที่ถือเอาจริง ศาสนิกที่ถือศาสนาเล่นๆ อาจถูกนับเป็นศาสนิกชั้นแล้ว

การลบหลู่ศาสนาอื่นเพราะความไม่รู้ เมื่อเขารู้และสำนึกควรเป็นเรื่องที่ให้อภัย เช่นร้านค้าในต่างประเทศที่เขาพระพุทธรูปวางโซว์กับสินค้าไม่ควร เมื่อเขาทราบและขอโทษก็ถือว่า หมดเรื่องกันไป

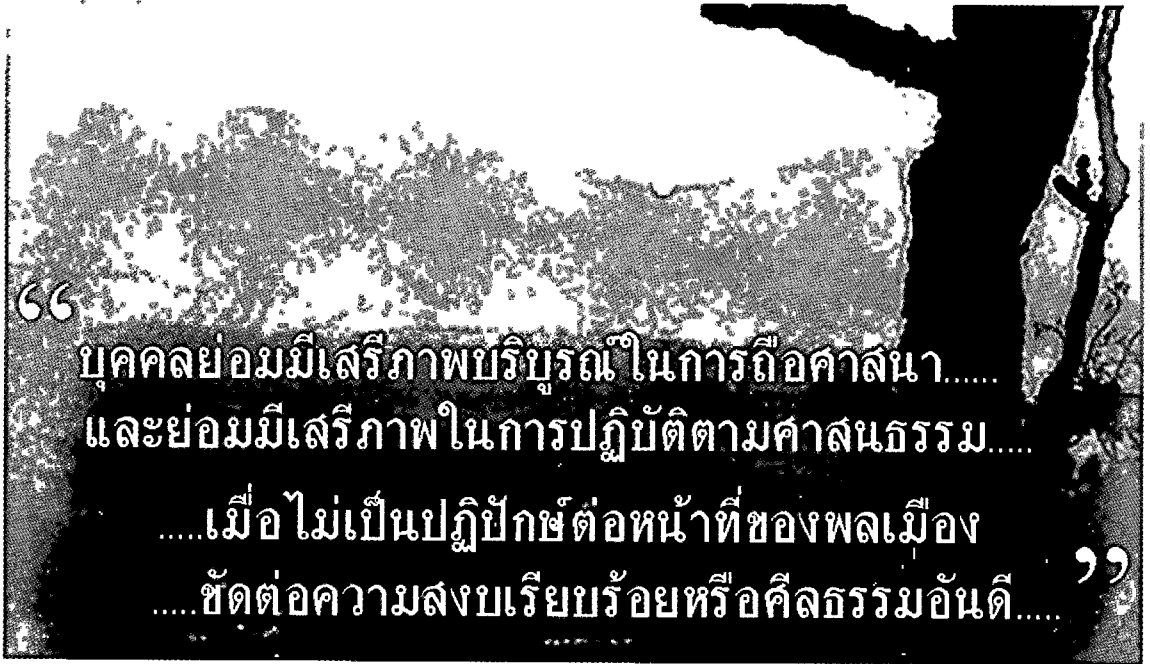
บางกรณี เช่น พวกศิลปินนิยม อย่างวาดภาพสุนัข มีจิ๋วคลุ่มอยู่แล้วบอกว่า เป็นภาพศิลปะ ศิลปะหรือสิ่งอื่นใดไม่คำนึงแม้ความรู้สึกทางศาสนา แต่พอภาพของเขาถูกวิจารณ์หรือกรรมการตัดสินสถาปนิกที่เกี่ยวข้อง พอถูกพวกศาสนิกวิจารณ์ก็มีปฏิกิริยาโต้ตอบ โลกของศิลปะครอบคลุมแม้ความรู้สึกทางศาสนา แต่ภาพศิลปะของเขาแต่ต้องไม่ได้ มีข้อคิดอยู่ว่า คนวาด กรรมการ สถาปนิกที่เกี่ยวข้องล้วนประกาศว่า เป็นพุทธศาสนิก พุทธระดับใด

ความจงรักภักดีมีต่อบุคคลใดสถาบันใดแล้วคนจะไม่ยอมให้มีการดูหมิ่นกระทบงายๆ เหมือนเราชาวไทยมีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ จะไม่ยอมให้ใครมาแสดงการดูหมิ่นพระองค์ไม่ว่ากรณีใดๆ ความรู้สึกทางศาสนาในเรื่องความจงรักภักดีและการปกป้องสำคัญขนาดไหน อ่านได้จากประวัติหลายเล่ม เช่น สงครามครูเสด (พ.ศ. ๑๖๓๙-๑๘๑๓)

วงการชาวพุทธเองถ้าท่านได้อ่าน น.ส.พ.ไทยรัฐ ฉบับ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ คอลัมน์เปิดฟ้าส่องโลก มีข้อความตอนท้าย ดังนี้

...เมื่อเปลี่ยนศาสนา (เป็นอิสลาม-คริสต์) แล้วชีวิตของท่านเหล่านั้นก็เปลี่ยนไปในทางดีขึ้น ทุ่มเทให้กับศาสนาด้วยความศรัทธามุ่งมั่น น้องสาวคลานตามกันมาของยายแท้ๆ ของนิติภูมิเข้ารับคนเดียวตั้งแต่เด็ก ศรัทธามุ่งมั่นจนกระทั่งท่านจากโลกนี้ไปด้วยอายุเกือบ ๘๐ ปี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗

น้องสาวแท้ๆ ของผมเอง เมื่อเข้ารับเป็นคริสเตียนชีวิตก็เปลี่ยนไปในทางดี หลายปีมาแล้วที่ชีวิตทุกเวลาหน้าที่

“

บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา.....
และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม.....

.....เมื่อ ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมือง
.....ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี.....”

”

ของเธออยู่แต่กับคำสอนของพระเจ้า...นี่ที่สวนปาล์มใกล้ชาย
แดนพม่าในชุมพร มีฝนตกขนาดใหญ่ไม่ลืมหูลืมตา แต่
ศรัทธาของผู้คนที่อยู่ในรถยนต์บนทางลูกรังที่จะเข้ามาใน
งานก็สู้ไม่ถอย นิติภูมิถือโอกาสนี้รายงานความเป็นไปของ
สังคมไทย ส่วนหนึ่งรับใช้ผู้อ่านท่านที่เคารพครับ

นิติภูมิ นวรัตน์

ผู้เขียนไม่ติดใจเรื่องการเปลี่ยนศาสนา เรามี
เปลี่ยนกันตั้งแต่มีศาสนาแล้ว แต่ติดใจนิดหน่อยว่า นิติภูมิ
นับถือศาสนาใด ที่แสดงตัวทั่วไปนี่ว่าเขาเป็นพุทธ (หรือ
ผมเข้าใจผิดไปเอง)

ถ้าจะมีชาวคริสเตียนคนใดประกาศว่า ผมเป็น
คริสเตียน การเป็นคริสเตียนเป็นของดี ศาสนาที่ดี ถ้าท่าน
มานับถืออย่างผมจะทำให้ชีวิตใกล้พระเจ้า ชีวิตจะดีขึ้น ถือ
ว่าเขาเป็นคริสเตียนที่ดีปกติ

แต่ถ้าจะมีชาวคริสเตียนอีกคนบอกว่า ผมเป็น
คริสเตียน น้องชายผมไปนับถือพุทธเมื่อ ๒ ปีที่แล้ว ตั้งแต่
เป็นพุทธชีวิตเขาดีขึ้น รูปร่างบุญคุณโหะ อยู่ใกล้พระรัตน
ตรัย นายกย่องเหลือเกิน หากคุณจะไปถือพุทธอย่างเขาจะดี

ขึ้นแน่นอน...อย่างนี้ผมก็อดคิดไม่ได้ว่า คุณเป็นคริสเตียน
แบบใด เมื่อยังวินิจฉัยไม่ได้ ผมขอบอกว่า คุณเป็นคนที
น่ากลัว...

ขอจบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๗

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการ
ถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนา
และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนธรรม ศาสน
บัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่
เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับ
ความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการใดๆ อันเป็นการรอนสิทธิ
หรือเสียประโยชน์อันควรมีควรเป็น เพราะเหตุที่ถือศาสนา
นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตาม
ศาสนธรรม ศาสนบัญญัติ หรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความ
เชื่อถือ แตกต่างจากบุคคลอื่น

☆☆☆
ณัฐวุฒิ

มุมมอง...

พระพุทธรูปศาสนา

1 ปืนที่เข้าใจในวงวิชาการทางศาสนาโดยทั่วไปแล้วว่า พระพุทธรูปศาสนานั้นเป็นศาสนาประเภทอเทวนิยม (Atheism) อเทวนิยม แปลง่ายๆ ก็คือไม่นิยมเรื่องพระเจ้า ไม่มีพระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ ทั้งสิ้น ปฏิเสธฐานะของพระเจ้าผู้สร้างโลกทุกประเภททุกชนิด ไม่อ้างเรื่องศาสดาพยากรณ์ (Prophet) ซึ่งมาในรูปเป็นตัวแทนของพระเจ้าให้มาสั่งสอนมนุษย์ พระพุทธรูปเจ้าทรงเป็นพระศาสดาผู้ก่อตั้งพระพุทธศาสนา และทรงเป็นพระศาสดาเพียงพระองค์เดียวเท่านั้นที่ไม่ได้ทรงอ้างพระองค์ว่าเป็นอะไรอื่นนอก

จากเป็นมนุษย์ธรรมดาๆ พระองค์หนึ่งเท่านั้น ศาสดาทั้งหลายของหลายศาสนา ถ้าไม่อ้างเป็นพระเจ้าเสียเอง ก็เป็นอวตารของพระเจ้าลงมาในรูปแบบต่างๆ กัน หรือไม่ก็เป็นผู้ที่พระเจ้าบันดาลให้มา พระพุทธรูปเจ้าไม่เป็นเช่นนั้นเลย พระองค์ใช้เป็นเพียงแค่มนุษย์ธรรมดาเท่านั้น ซ้ำยิ่งไปกว่านั้นพระองค์ก็ไม่เคยทรงอ้างการดลใจจากเทพเจ้าองค์ใดๆ หรืออวตารลงมาในนามของพระเจ้า หรือจากพลังอำนาจภายนอกแต่อย่างใดทั้งสิ้น

พระพุทธรูปเจ้าทรงถือว่าการตรัสรู้ การบรรลุธรรม และความสำเร็จทั้ง

หลายทั้งปวงของพระองค์ทั้งหมดทุกอย่าง เป็นความบากบั่น เป็นความพากเพียร เป็นความพยายามของมนุษย์ล้วนๆ และเป็นการใช้สติปัญญาของมนุษย์อย่างแท้จริง ไม่มีใครมาช่วยเหลือหรือมีพระเจ้าใด ๆ มาดลบันดาลให้สำเร็จได้เลย พระองค์ทรงถือว่ามนุษย์และตัวมนุษย์เองเท่านั้นสามารถจะเป็นพระพุทธเจ้าได้

ดังนั้น พระพุทธรูปศาสนาจึงเป็นศาสนาประเภทมนุษยนิยม (Humanism) ไม่ให้พึ่งพระเจ้าในภายนอก ให้มนุษย์เป็นนายของตัวเอง ให้ช่วยเหลือตัวเอง พระพุทธรูปศาสนาเป็นศาสนาที่

สอนไม่ต้องการเอาใจคน สอนตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม สอนไปตามหลักเหตุผลตามความเป็นจริง และไม่บังคับให้คนเชื่อด้วย พระพุทธศาสนาไม่เป็นศาสนาประเภท **สุนิยม** มองโลกในแง่ดีเกินไป หรือประเภท **ทุนิยม** มองโลกในแง่ร้ายเกินไป แต่มองตามความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นแล้ว และกำลังจะเกิดขึ้นตามความเป็นจริง พระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนาที่ผู้ปฏิบัติตามสามารถพิสูจน์และใช้ปัญญาพิจารณาใช้สมองไตร่ตรองให้เห็นจริงได้ด้วยตัวเอง

แต่คำสอนของพระพุทธศาสนาไม่เหมาะสมอย่างยิ่งกับคนที่ต้องการเหตุผล คนที่อ่อนกำลังปัญญาหรือปัญญานิ่มหรือคนที่มีปัญญาแต่ใช้ไม่ถูกต้อง คนที่ชอบฝากความหวัง ฝากการอ่อนหวาน รอคอยโชคชะตาว่าสนาให้วิ่งมาหา ฝากอนาคตทุกอย่างที่พระเจ้าจะลิขิตให้เป็นไป

การฝากความหวังมืองอเท้า อย่างนั้นยอมไม่ไข่มุมมองของพระพุทธศาสนาอย่างแน่นอน

เราสามารถมองพระพุทธศาสนาออกมาได้ในหลากหลายมิติ

ประการแรก พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาของเหตุผลหรือเหตุผลนิยม (Rationalism) โดยลึกลงแล้วมนุษย์เรานั้นชอบความมีเหตุมีผล ตัวเองจะมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลก็ตามแต่ก็ชอบคนมีเหตุผล เพราะพูดเจรจาง่ายเข้าใจกันง่ายหาข้อยุติง่ายและ

ไม่นำไปสู่การขัดแย้งทะเลาะกัน คนไหนไม่มีเหตุผลเราก็มักจะไม่ชอบ เพราะจะนำไปสู่การไม่เข้าใจกันและทะเลาะกันในที่สุด แม้แต่พวกเหตุผลนิยมซึ่งเป็นลัทธิแนวปรัชญาสาขาหนึ่ง ก็ถือเอา “เหตุผล” เป็นสิ่งสำคัญไม่สนใจในความเชื่อโดยไม่มีเหตุผล ไม่เชื่ออำนาจศักดิ์สิทธิ์ของเทพเจ้า หรือในอำนาจลึกลับเหนือกฎเกณฑ์ทางธรรมชาติใดๆ ทุกสิ่งที่จะเชื่อจะต้องพิสูจน์ได้เป็นประจักษ์ลึทธิจะไม่เชื่ออะไรแบบมมายสะเปะสะปะไร้ทิศทางไร้กฎเกณฑ์ จะเชื่อก็ต่อเมื่อได้ผ่านการพิจารณาและพิสูจน์สอบสวนตามหลักเหตุผลจนเป็นที่พอใจแล้วเท่านั้น

พวกนักเหตุผลนิยมเหล่านี้ เขามีหลักเกณฑ์การยอมรับการเชื่อในสิ่งทั้งหลายค่อนข้างตรงกับหลักการของพระพุทธศาสนา ทั้งๆ ที่เขาก็ไม่ได้ปฏิบัติยานั้นนับถือพระพุทธศาสนาแต่อย่างใดทั้งสิ้น แต่ก็มาตรงกับหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าพอดี หลักคำสอนที่ว่านั่นก็คือ **“ความเชื่ออย่างมีเหตุผล”** ภาษาล้านสฤตว่า **“ศรัทธา”** ภาษาลือว่า **“ลัทธิ”** ซึ่งก็เป็นคุณธรรมอย่างหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่พุทธศาสนิกชนทุกคนควรจะมี แต่ศรัทธาความเชื่อในพระพุทธศาสนานั้นหมายถึงความเชื่อที่มีเหตุผลเป็นพื้นฐาน ไม่ใช่ความเชื่อชนิดไม่ต้องพิจารณาเหตุผลหรือศรัทธาแบบมืดบอด (blind faith) คือหมายความว่าให้พิจารณาตามหลักเหตุผลจนพบความจริงแล้วจึงเชื่อ เพราะฉะนั้นใน

คัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาทุกแห่งที่พระพุทธองค์ทรงสอนศรัทธาไว้ จะต้องสอนปัญญากำกับตามมาด้วยเสมอ เพื่ออะไรหรือ ? ก็เพื่อให้ชาวโลกได้ตาสว่างไม่เชื่อแบบมืดบอดอะไรทำนองนั้น

หลักฐานที่แสดงให้เห็นชัดว่าพระพุทธศาสนา มีลักษณะเป็นเหตุผลนิยม ก็มีปรากฏอยู่ในกาลามสูตรหรือ เกสพุตตสูตร ในพระสูตรนี้พระพุทธเจ้าทรงแนะนำชาวกาลามะที่อยู่ใกล้เกสพุตตนิคม มิให้เป็นคนตื่นข่าวง่ายหลงคำโฆษณาชวนเชื่ออย่างง่ายๆ ไร้เหตุไร้ผลก็เชื่อ โดยทรงให้หลักการที่จะเชื่อที่นักวิชาการชาวพุทธชอบนำมาอ้างอิงอยู่เป็นประจำก็มีอยู่ ๑๐ ข้อ คือ

๑. **มา อุนสสวณะ** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าฟังตามกันมา

๒. **มา ปริมปราย** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าลือทอดกันมาตามประเพณี

๓. **มา อิติกราย** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าคำเล่าลือ

๔. **มา ปิฎกสัมปทาเนน** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าการอ้างตำรา

๕. **มา ตักกเหตุ** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าการอ้างตรรกวิทยา

๖. **มา นเยน** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าการอนุมานเอา

๗. **มา อากกรปริวิตักเกนะ** อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่า

การคิดตรองตามอาการ

๘. มา ทิฏฐินิซฆมานักขันธिया
อย่าเพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียง
ความพอใจว่าเข้ากันได้กับความคิด
เห็นของตนแล้วก็เชื่อ

๙. มา ภัพฺพรูปตายะ อย่าเพิ่ง
รีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่า
พิจารณาลักษณะแล้วน่าเชื่อก็เชื่อ

๑๐. มา สมโณ โน ครุติ อย่า
เพิ่งรีบปักใจเชื่อด้วยเหตุผลเพียงว่าผู้
นี้เป็นครูของเรา แล้วเชื่อได้

กล่าวโดยสรุปแล้วพระพุทธเจ้า
ทรงแนะนำ มิให้รีบด่วนเชื่อไม่ว่าจะ
เป็นข่าวลือ ข่าวโคมลอย ประเพณี
ตำรา การคาดคะเน การคิดหาเหตุผล
ตามหลักตรรกวิทยา หรือลักษณะ
บุคคลผู้พูดน่าเชื่อถือ ความจริงแล้ว
พระพุทธเจ้ามิได้ทรงห้ามไม่ให้เชื่อถือ
ความรู้ที่มาจากแหล่งเหล่านั้นอย่างเด็ด
ขาด เพียงแต่ทรงแนะนำว่า อย่าเพิ่ง
รีบปักใจเชื่อโดยทันที อย่าเป็นคนหูเบา
ให้พิจารณาดูตามหลักเหตุผลก่อน
เมื่อพิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วเห็นว่า
แหล่งความรู้เหล่านั้นมีเหตุผล แล้วจึง
ค่อยเชื่อ

ประการต่อมา คำสอนของพระ
พุทธศาสนามีลักษณะเป็น **อเทวนิยม**
(Atheism) บรรดาศาสนาที่ชาวโลก
ส่วนใหญ่นับถือกันในโลกนี้ ถ้าจะให้
แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ก็ได้ ๒
ประเภท คือ **ศาสนาประเภทเทวนิยม**
(Theism) นับถือพระเจ้า แบบมีพระ
เจ้าเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ประกาศิต
ชะตาชีวิตทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นใหญ่

เหนือมนุษย์และเหนือกรรม เหนือการ
กระทำของมนุษย์ และ **ศาสนาประเภท**
อเทวนิยม (Atheism) ไม่นับถือพระ
เจ้า ไม่มีพระเจ้าเป็นใหญ่หรือเป็นศูนย์
กลางแห่งความเชื่อ แต่ถือว่ามนุษย์
เป็นใหญ่ด้วยตัวเอง มนุษย์และมนุษย์
เท่านั้นควบคุมชะตาชีวิตของตัวเอง

พระพุทธศาสนาจัดอยู่ใน
ประเภทไหนหรือ? พระพุทธศาสนา
เป็นศาสนาประเภทที่ ๒ คือเป็น
ศาสนาแบบอเทวนิยม คือไม่นิยมพระ
เจ้า ไม่ได้ให้พุทธศาสนิกฝากชะตา
ชีวิตแขวนไว้กับพระเจ้าแต่อย่าง
ใดทั้งสิ้น พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธเรื่อง
พระเจ้าหรือพรหมลิขิตอย่างสิ้นเชิง มี
พุทธวจนะที่ทรงแสดงไว้ในติดตถสูตร
(พระไตรปิฎกเล่ม ๒๐) ใจความมีว่า

“...สมณพราหมณ์บางพวกมี
ความเห็นอย่างนี้ว่า สุข ทุกข์ หรือไม่
สุขไม่ทุกข์ที่บุคคลได้รับนั้น ล้วนแต่มี
การแต่งการสร้างสรรค์ของเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่
เป็นเหตุทั้งนั้นเราควรเข้าไปหา
สมณพราหมณ์เหล่านั้น แล้วซักถามว่า
ท่านทั้งหลายมีทัศนะอย่างนี้จริงหรือ?
ถ้าท่านยอมรับว่าจริง เราก็ควรกล่าวกะ
เขาว่า ถ้าอย่างนั้น การที่ท่านทั้งหลาย
ฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม
พูดคำเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ
พูดเพ้อเจ้อ เฟื่องเสียงยกยาคู่ของคนอื่น
มีความพยายบาท มีความเห็นผิด ก็ต้อง
เป็นเพราะการสร้างสรรค์ของเทพเจ้าผู้
ยิ่งใหญ่เป็นเหตุด้วยใช่หรือไม่?

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็ถ้าบุคคล
ยึดถือการสร้างสรรค์ของเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่

ใหญ่ เป็นสาระสำคัญแล้ว ความพอใจ
หรือความเพียรพยายาม ว่ากิจนี้ควร
ทำ กิจนี้ไม่ควรทำ ย่อมจะมีไม่ได้
แน่นอน..”

เราจะเห็นได้ว่าในติดตถสูตรนี้
ถ้าสุขทุกข์ทั้งปวงเป็นสิ่งที่เทพเจ้า
ดลบันดาลให้แก่เราแล้ว ตรงกันข้าม
ความชั่วต่าง ๆ ก็ควรจะมิใช่เทพเจ้าเป็น
ผู้บันดาลให้ทำด้วย มนุษย์ไม่ได้ทำ
เป็นเหตุชวนให้สงสัยในพฤติกรรมของ
พระผู้เป็นเจ้า และถ้าเทพเจ้าบันดาลให้
มนุษย์กระทำทุกสิ่งทุกอย่าง มนุษย์ก็
ไม่มีทางเลือกกว่า สิ่งนั้นควรทำ สิ่งนี้ไม่
ควรทำ ซึ่งขัดกับความเป็นจริง เพราะ
มนุษย์เรายังมีสิทธิที่จะเลือกทำหรือไม่
ทำอะไรก็ได้ ตามชอบใจ ดังที่เห็นกัน
อยู่โดยทั่วไป ดังนั้น พระพุทธเจ้าจึง
ทรงปฏิเสธพรหมลิขิตอย่างสิ้นเชิง

ประการต่อมา คำสอนของพระ
พุทธศาสนามีความเป็น **ปฏิบัตินิยม**
(Pragmatism) ต้องยอมรับว่าประเทศ
อินเดียเป็นดินแดนแห่งศาสนา มีหลาย
ศาสนาเกิดขึ้นที่ดินแดนประเทศนี้รวม
ถึงพระพุทธศาสนาด้วย และศาสนาที่
มีคนนับถือมากและครองใจคนอินเดีย
มาแสนนานก็คือศาสนาพราหมณ์หรือ
ศาสนาฮินดูนั่นเอง ชาวอินเดียในสมัย
พุทธกาล มีความเชื่อมั่นในอำนาจของ
ดวงดาว เชื่อฤกษ์ยาม เชื่อความศักดิ์
สิทธิ์ของพระเจ้าบนสวรรค์มีการ
บวงสรวงประกอบพิธีกรรมอันอ่อน
หวานต่าง ๆ นานา เพื่อขอให้ได้ในสิ่งที่ตนเอง
ปรารถนา หรือแล้วแต่พระพรหมจะ
ลิขิตให้เป็นไป พระพุทธเจ้าทรงปฏิเสธ

ความศักดิ์สิทธิ์ของฤกษ์ยาม การอ่อน
วอนต่อพระเจ้าอย่างนั้น โดยตรัสไว้ใน
สัพพัตถนสูตรว่า

“สัตว์ทั้งหลาย ประพฤติชอบใน
เวลาใด เวลานั้นชื่อว่าเป็นฤกษ์ดี สัตว์
เหล่าใดประพฤติสุจริตด้วย กาย ด้วย
วาจา ด้วยใจ ในเวลาเช้า เวลาเช้าก็เป็น
เวลาที่ดีของสัตว์เหล่านั้น สัตว์เหล่าใด
ประพฤติสุจริตด้วยกาย ด้วยวาจา
ด้วยใจ ในเวลาเย็น เวลาเย็นก็เป็นเวลา
ที่ดีของสัตว์เหล่านั้น”

จะเห็นได้ว่าคำสอนของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้านั้น มีลักษณะเป็น
ปฏิบัตินิยมอย่างแท้จริง ทำจึงได้ ไม่
ทำไม่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างไม่ว่าจะทำดี
หรือทำชั่ว ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลาหรือ
ฤกษ์ยามอะไรทั้งสิ้น มันขึ้นอยู่กับตัว
ของบุคคลนั้นๆ เป็นผู้กระทำว่า ขณะ
นั้นคุณทำดีหรือชั่ว ให้ฤกษ์ยามดีอย่างไร...ถ้าคุณทำชั่วมันก็ต้องชั่วมัน
ก็ต้องดีตั้งแต่วินาทีนั้น ไม่มีใครหรือ
เทพเจ้าองค์ไหนจะมีฤทธิ์มาดลบันดาล
ให้เป็นไปอย่างนั้นอย่างนี้ได้...นอกเสีย
จากตัวเราเป็นผู้กระทำเอง

ประการสุดท้าย คำสอนของ
พระพุทธศาสนา **ให้สิทธิเสรีภาพแก่
ทุกคน** (Freedom) คำสอนของพระ
พุทธศาสนามีความเป็นประชาธิปไตย
ให้สิทธิเสรีภาพแก่ทุกคน พระพุทธเจ้า
ทรงปฏิเสธการถือชั้นวรรณะอย่างเด็ด
ขาด ไม่ทรงใช้วรรณะเป็นเครื่องแบ่ง
แยกคน แต่ทรงแบ่งคนเป็นคนดีหรือ
คนชั่วตามกรรม ตามการกระทำของเขา
เอง มีพระพุทธวจนะที่ตรัสไว้ใน สุตต

นิบาต ชุททกนิกายว่า

**น ชจุจ วสโล โทติ, น ชจุจ
โทติ พุราหุมโณ, กมมุนา วสโล
โทติ, กมมุนา โทติ พุราหุมโณ**

คนเราจะต่ำช้าเพราะชาติก็หาไม่
จะประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่ คนย่อม
ต่ำช้าเพราะกรรม เป็นคนดีก็เพราะ
กรรม

เราจะเห็นได้ว่าพระพุทธศาสนา
มองคนดีหรือไม่ดีมุ่งไปที่เจตนาการ
กระทำเป็นสำคัญ ไม่ได้มองว่าคุณเกิด
ในวรรณะสูงเป็นเศรษฐีคุณพบดีจะต้อง
ได้สิทธิได้รับการยกย่องกว่าคนวรรณะ
ต่ำ หรือคนที่เกิดมาในวรรณะต่ำเป็น
ยากจนเข็ญใจ จะต้องต่ำต้อย ถูก
ประณามเหยียดหยามดูแคลนอย่าง
นั้นก็หาไม่ ความเสมอภาพกันในพระ
พุทธศาสนามีอยู่ในทุกคน

แม้แต่ในการบริหารงานคณะ
สงฆ์ พระพุทธองค์ก็ทรงให้พระภิกษุ
จะต้องปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของ
ตนตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด
พระสงฆ์จะต้องเคารพกันตามพรราชา
พระที่มีพรรษาน้อยแม้จะมาจาก
ตระกูลสูง ก็จะต้องเคารพพระที่มี
พรรษามากกว่า ซึ่งมาจากตระกูลและ
วรรณะต่ำ ในกรณีที่มีการให้สิทธิตาม
ลำดับผู้มาก่อนหลัง พระที่มาก่อนแม้
จะมีอายุพรรษาน้อย ย่อมมีสิทธิได้
ก่อนพระที่มีอายุพรรษามากที่มาทีหลัง
ดังนั้น จึงมีลักษณะของประชาธิปไตย
อย่างสมบูรณ์แบบในพระพุทธศาสนา
อีกกรณีหนึ่ง แม้แต่การให้สตรี
อุปสมบทในพระพุทธศาสนา ต้องยอม

รับว่าสถานภาพของสตรีเพศในสมัย
พุทธกาลหรือแม้กระทั่งในปัจจุบันนี้
ด้อยกว่าสถานภาพของบุรุษเพศ อยู่ใน
ฐานะเหมือนกับเป็นทาสของบุรุษ
สังคมไม่ยอมรับความสามารถของสตรี
หาเสรีภาพความเสมอภาพไม่เจอ
ผู้หญิงเป็นผู้ที่ถูกดูถูกดูแคลนของ
สังคม **พระพุทธเจ้า**นับเป็น**ศาสดา
พระองค์แรกที่ทรงประทานเสรีภาพ
ความเสมอภาพให้แก่สตรี** ตลอด
จนประทาน ให้อุปสมบทเป็นภิกษุณีได้

พระพุทธเจ้าทรงพิจารณาเห็นว่า
สตรีนั้นมีความสามารถไม่น้อยไปกว่า
บุรุษเลย บุรุษเข้ามาบวชในพระพุทธ
ศาสนานำเพ็ญตนจนได้สำเร็จเป็น
พระอรหันต์ ได้รับการยกย่องจากพระ
พุทธเจ้าว่าเป็นผู้เลิศในลักษณะที่แตก
ต่างกันออกไปฉันใด สตรีก็เหมือนกัน
เมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา
ก็สามารถนำเพ็ญตนจนได้สำเร็จเป็น
พระอรหันต์ ได้รับการยกย่องจากพระ
พุทธเจ้าว่าเป็นผู้เลิศในลักษณะที่แตก
ต่างกันออกไปฉันนั้น พระพุทธเจ้าทรง
ยอมรับให้สตรีได้บวชในพระพุทธ
ศาสนาได้ นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ใน
วงการศาสนาต่าง ๆ เลยทีเดียว

...ดังนั้น **พระพุทธศาสนาจึงมี
ลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยมี
สิทธิเสรีภาพให้แก่ทุกคนอย่าง
สมบูรณ์แน่นอน...**

สาธุ...สาธุ

สังคมวิทยา แนวพุทธ

(ต่อจากฉบับที่ ๕๓)

1 เพื่อความเข้าใจชีวิตมนุษย์ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการศึกษาพัฒนามนุษย์ และดำเนินชีวิตเป็นไปในสังคมมนุษย์ ตามทัศนะของพระพุทธเจ้า ชีวิตมนุษย์ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ทั้งหมดอยู่ 5 ส่วน (ชั้น 5 หรือเบญจชั้น) คือ

๑. **รูป (Corporeality)** หมายถึง รูปร่าง ร่างกาย สสารและพลังงานทั้งหลาย ส่วนประกอบของรูปทั้งหมด รวมไปถึงลักษณะคุณสมบัติกิริยาอาการพฤติกรรมทั้งหลาย

๒. **เวทนา (Sensation)** ได้แก่ ความรู้สึกสุข ทุกข์ หรือความรู้สึก

เฉยๆ ไม่สุขไม่ทุกข์ อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากประสาทสัมผัส ความรู้สึกต่อสิ่งที่เกิดขึ้นรับรู้ เมื่อมีสิ่งมาสัมผัสกระทบก็จะเกิดความรู้สึกสบายใจ ไม่สบายใจ ถูกใจ ผิดใจ ชื่นชมยินดี เจ็บปวดทรมาน เช่น คนเรามองเห็นรูปที่ดิสวยงาม หรือได้ยินเสียงดีๆ ไพเราะ ก็เกิดความพึงพอใจชอบใจสุขใจ หากไม่ดีสวยงาม หรือไม่ไพเราะ ก็เกิดความไม่สบายชอบใจ เป็นต้น

๓. **สัญญา (Perception)** คือ การกำหนดได้ จำได้ รู้จัก จำได้รู้จัก อารมณ์ต่างๆ ทั้งหลาย กำหนดอาการ เครื่องหมายลักษณะต่างๆ กำหนด

จดจำรูป เสียง กลิ่น รส สิ่งที่มากระทบสัมผัสได้

๔. **สังขาร (Mental or volitional activities)** หมายถึงสภาพที่ปรุงแต่งจิตให้ดี ชั่ว หรือเป็นกลางๆ ไม่ดีไม่ชั่ว ปรุงแต่งแนวความคิดและพฤติกรรมการกระทำ ปรุงแต่งสร้างสรรค์กระบวนการชีวิตทางสังคม เป็นลักษณะบุคลิกภาพคุณภาพของจิต อันเกิดจากการศึกษาฝึกฝนอบรมพัฒนาจิต อันมีผลต่อพฤติกรรมการกระทำ แสดงออกของมนุษย์ สภาพปรุงแต่งจิตให้คิดเป็น ทำถูก ตั้งอยู่ในคุณธรรม ปรุงแต่งจิตให้คิดไม่เป็น ทำไม่ดี ไม่มี

คุณธรรม เช่น มีปัญญา ความคิด ความเชื่อ มีความใฝ่ฝัน มีความเมตตา กรุณา ปรานี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความโลภอยากได้ เห็นแก่ตัวไม่เสียสละ มีความโกรธอาฆาตพยาบาท ไม่มีความโกรธอาฆาตพยาบาท เป็นต้น คนจะดำเนินชีวิตทางสังคมมีปัญหาหรือไม่มีปัญหาก็คือเพราะคุณภาพของจิต (เจตนาคือ ความตั้งใจ จงใจ) ที่ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม หรือกระบวนการศึกษาเรียนรู้ เป็นแรงกระตุ้นใจ หรือเป็นแกนนำในการกระทำแสดงพฤติกรรมทั้งหลาย

๔. วิญญาณ (Consciousness) ได้แก่ความรู้แจ้งอารมณ์ รับทราบแล้วเก็บอารมณ์ความรู้สึกเอาไว้ รับทราบเหตุการณ์เรื่องราวภายนอกที่มากกระทบผ่านเข้ามา แล้วเก็บบันทึกเหตุการณ์เรื่องราวเหล่านั้นเอาไว้ เช่น ได้เห็น ได้ยิน ได้ศึกษาอะไร ก็เก็บบันทึกทรงจำสิ่งนั้นเอาไว้ บุคคลเก็บสะสมอะไรเอาไว้มากมาย สิ่งนั้นก็จะเป็นนิสัยและอุปนิสัยของเขา เก็บสะสมความเมตตาหรือความโกรธเอาไว้ เมื่อมีอะไรมากระทบก็จะแสดงอาการอารมณ์นั้นออกมา จะเห็นว่าคนบางคนสุขุมเยือกเย็นหนักแน่นมั่นคงดูจุขุนเขา ในขณะที่บางคนหลุกหลิกเหลวไหลเหลวสละเลื้อนลอยเบาเหมือนกระดาษ (อภิธรรมมัญญา วิภังค์, 2538: พระไตรปิฎกเล่มที่ 35, ข้อที่ 1, หน้าที่ 1)

องค์ประกอบ 5 ส่วนนี้ รูปก็คือรูปร่างกาย ส่วนเวทนา สัญญา และ

สังขารจัดเป็นวิญญาณหรือจิต (กายกับจิต) เป็นเหตุปัจจัยอาศัยกันเกิดขึ้น เป็นกระบวนการชีวิต ชีวิตก็คือธรรมชาติหรือธรรมชาติของเหตุปัจจัย เป็นไปตามเหตุผลของมัน ต้องรู้เข้าใจปฏิบัติให้ถูกต้องสัมพันธ์กับสิ่งทั้งหลาย ไม่ขึ้นอยู่กับผู้สร้างผู้มีอำนาจบันดาลให้เป็นไป ตัวของเราเท่านั้นที่จะสร้างบันดาลให้เป็นไปตามเหตุปัจจัย กายและจิตทำงานประสานสอดคล้องสัมพันธ์กันตามหน้าที่ ชีวิตจึงคงอยู่ดำเนินเป็นไปได้ บางครั้งที่มีการทำหน้าที่ผิดพลาดบกพร่อง ก็จะแสดงอาการออกมาให้เห็น กล่าวโดยย่อ พระพุทธศาสนามองเห็นชีวิตมนุษย์ประกอบด้วย ๒ ส่วนใหญ่ ๆ คือ กายกับจิต จิตเป็นใหญ่เป็นหัวหน้า จิตสำคัญกว่ากาย ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเกิดจากจิต โลกนี้เป็นไปตามอำนาจของจิตหรือเจตจำนง จิตใช้กายเหมือนกับปั้นขี้เรือ สารดีขี้บรรด จีอกก็ขี้บังคับม้า

หลักสำคัญในการดำเนินชีวิตทางสังคม

ในสังคมมนุษย์ทั้งหลาย มนุษย์ทุกคนเกิดมาแล้วไม่รู้อะไร ไม่รู้เหตุและผล ไม่รู้ว่าอะไรดีหรือชั่ว อะไรถูกหรือผิด เป็นประโยชน์หรือไม่เป็นประโยชน์ ไม่รู้จะประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายในสังคมได้ถูกต้องอย่างไร เพราะยังไม่มีการศึกษาเรียนรู้มีประสบการณ์ทางสังคม การใช้ชีวิตทางสังคมสัมพันธ์กับสิ่งทั้งหลายก็ติดขัดดัดขัดข้องก่อปัญหาสร้างความเดือดร้อนสืบสน

วุ่นวาย เมื่อไม่มีการศึกษาเรียนรู้ฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเอง ก็จะไม่รู้เข้าใจในสิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง ไม่สามารถรู้เข้าใจเหตุผลบาปบุญคุณโทษ ไม่รู้จะปฏิบัติตนต่อสิ่งทั้งหลายอย่างไร กลายเป็นผู้โง่เขลาอยากผิดหลงผิดทำผิด มีแต่ความกระหายอยากต้องการเป็นแรงขับในการกระทำแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทั้งหลาย พฤติกรรมของมนุษย์เป็นไปตามอำนาจของกิเลส ตัณหาความกระหายอยากต้องการ ไม่มีเหตุผลถูกต้องชอบธรรมไม่มีการควบคุมไม่มีความอดทนอดกลั้น ไม่แตกต่างไปจากสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย เป็นอยู่เป็นไปด้วยสัญชาตญาณและความอยากต้องการที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มนุษย์จำเป็นต้องมีการศึกษาเรียนรู้ฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเอง ให้มีปัญญาอย่างแท้จริง ปัญญาที่รู้ตัวรู้ตัว รู้รู้ผิด รู้ประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ แล้วประพฤติปฏิบัติสอดคล้องสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางสังคมตามความเป็นจริงอย่างถูกต้องเหมาะสม ก็จะสามารดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องดีงามประเสริฐได้

แม้พระพุทธเจ้าสอนหลักการดำเนินชีวิตไว้มากมายแก่คนทุกชนชั้นหมู่เหล่า การดำเนินชีวิตทางสังคมที่ดีงามประเสริฐ ต้องเริ่มต้นด้วยการการขัดเกลาทางสังคมที่ถูกต้อง เริ่มจากปัจจัยภายนอกทางสังคม อันได้แก่ กัลยาณมิตรที่ดี มีพ่อแม่ ครูอาจารย์ พระภิกษุสงฆ์ ญาติสนิทมิตรสหาย เพื่อน และสื่อทั้งหลาย ช่วยในการ

อบรมสั่งสอนปลูกฝังซึมซับในคุณงามความดี ความคิดความเชื่อทัศนคติค่านิยมและการปฏิบัติ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง โดยอาศัยปัญญาบัจจกายในของมนุษย์ ช่วยคิดวิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผล ตามสภาพความเป็นจริงของโลกทางสังคม และตามความสอดคล้องสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย ปัจจัยภายในและภายนอก ทั้งสองเป็นปัจจัยสำคัญช่วยให้มนุษย์คิดเป็นทำถูกต้อง ช่วยให้มนุษย์ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง เกิดความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าในชีวิตทางสังคม ดำเนินไปสู่เป้าหมายของชีวิตทางสังคม เป็นอยู่เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ตนเองและผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป พระพุทธเจ้าวางหลักการประพฤติปฏิบัติได้จริงแห่งชีวิตมนุษย์ทุกชนชั้นหมู่เหล่า ๓ ประการ (สิกขา หรือไตรสิกขา ๓) คือ

๑. มนุษย์ต้องมีพฤติกรรมดี

(ศีล) พฤติกรรมการกระทำเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์ทางสังคม ศึกษาเรียนรู้เข้าใจฝึกฝนอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม กลายเป็นบุคลิกภาพเอกลักษณ์เฉพาะบุคคลในการกระทำแสดงพฤติกรรมต่างๆ ทั้งหลายของมนุษย์ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้มากกว่าที่จะเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เรียนรู้เข้าใจความจริงของโลกทางสังคม เพื่อแสดงพฤติกรรมให้ถูกต้องเหมาะสมในสังคม เป็นการฝึกฝนพัฒนา

มนุษย์ในด้านพฤติกรรม ให้เกิดความเคยชินเป็นนิสัยมีระเบียบวินัย ให้ประพฤติสุจริตทางกายและวาจา การฝึกฝนพัฒนาพฤติกรรมเป็นการเริ่มต้นในการพัฒนาชีวิตทางสังคม เป็นการจัดระเบียบชีวิตทางสังคม ในการเป็นอยู่เป็นไปสัมพันธ์กันทางสังคม ให้มีพฤติกรรมการกระทำระหว่างกันทางสังคมอย่างถูกต้อง ให้ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบต่อสิ่งทั้งหลายตามเหตุปัจจัย ประพฤติปฏิบัติเกื้อกูลเป็นประโยชน์ไร้ปัญหา มีพฤติกรรมปกติไม่เสียหายไม่เบียดเบียนฆ่าทำลาย ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤตินอกใจสามีภรรยา ไม่พูดเท็จ ไม่เสพสุราสิ่งเสพติด ไม่ทำลายชีวิตทางสังคมและสภาพแวดล้อมทางสังคม พฤติกรรมดีมีระเบียบวินัยไม่เบียดเบียนทำลาย ช่วยสนับสนุนส่งเสริมเพิ่มพูนโอกาสชีวิตทางสังคมให้ตั้งมั่นไร้ปัญหา เพื่อคุณงามความดีคุณค่าความหมายชีวิตทางสังคมต่อไป

๒. มีจิตใจดี (สมาธิ) มีจิตใจงาม หรือมีสุขภาพจิตดี เป็นลักษณะของบุคคลที่มีคุณธรรม มีความอดทนอดกลั้นหนักแน่นไม่หวั่นไหวกับปัญหาชีวิตทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น สามารถควบคุมอารมณ์ทำใจได้ สามารถปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวเองตามเหตุปัจจัย ปรับปรุงแก้ไขตัวเองให้มีความสุขตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ปรับตัวเป็นอยู่เป็นไปอย่างมีเหตุผลสมตุลมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลง

ของโลกทางสังคม สุขภาพจิตดีย่อมส่งผลให้สุขภาพพลานามัยดี มีบุคลิกลักษณะในชีวิตทางสังคมดี สุขภาพจิตดีเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นสำหรับทุกคน ชีวิตทางสังคมจะดำเนินเป็นไปเจริญก้าวหน้าหรือเสื่อมถอยมีปัญหาส่วนหนึ่งมาจากสุขภาพจิตและการปรับตัวในชีวิตทางสังคม ทุกคนต้องฝึกฝนอบรมพัฒนาจิต ให้เกิดความเข้มแข็งหนักแน่นมั่นคง อดทนอดกลั้นยับยั้งตัวเองได้ เป็นการสร้างพลังชีวิต เป็นการฝึกจิตให้มีคุณภาพ ฝึกจิตให้มีคุณธรรมต่าง ๆ ทั้งหลาย เช่น มีความอดทนอดกลั้น ช่มจิตข่มใจได้ ความขยันหมั่นเพียร ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริตยุติธรรม ความรักเมตตา กรุณา ความกตัญญูรู้คุณ ความจริงใจ การให้เสียสละเอื้อเฟื้อเกื้อกูล เป็นต้น คนที่มีคุณธรรม คือคนที่มีจิตใจงาม มักทำอะไรให้ดีเรียบร้อยสมบูรณ์ มีความรับผิดชอบเต็มที่ต่อหน้าที่ และทำหน้าที่ให้ถูกต้องดีพร้อมสมบูรณ์ คุณธรรมกับหน้าที่อาศัยซึ่งกันและกัน ไม่สามารถแยกกันได้ การทำหน้าที่ให้ถูกต้องสมบูรณ์ก็เป็นการบ่งบอกถึงการมีคุณธรรม

๓. มีปัญญาดี (ปัญญา) ความรอบรู้เข้าใจถูกต้องชัดเจนถ่องแท้ รู้สิ่งทั้งหลายตามความเป็นจริง รู้เหตุผล รู้ดีรู้ชั่ว รู้ถูกรู้ผิด รู้ว่าควรไม่ควร รู้คุณรู้โทษ รู้ว่าประโยชน์ ไม่ใช่ประโยชน์ เป็นความฉลาดสามารถรู้เข้าใจสิ่งต่างๆ ทั้งหลายอย่างถูกต้องแม่นยำ สามารถ

บุคลิกภาพ เอกลักษณะเฉพาะบุคคลในการกระทำ แสดงพฤติกรรมต่างๆ

คิดวิเคราะห์พิจารณาไตร่ตรองตรวจสอบแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเป็นธรรม ปัญญาเป็นเรื่องการฝึกฝนอบรมพัฒนาให้รู้เข้าใจความจริงของโลกทางสังคม รู้เท่าทันธรรมชาติของโลกและชีวิตทางสังคมตามสภาพความเป็นจริง หรือมีโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ที่ถูกต้องตามเหตุปัจจัย ความรู้เข้าใจชีวิตทางสังคม เป็นความรู้อันประเสริฐ แม้จะมีความรู้ต่างๆ มากมาย แต่ขาดความรู้เข้าใจชีวิตทางสังคม ชีวิตก็ดำเนินเป็นอยู่เป็นไปติดขัดไม่ราบรื่น เพราะความจริงชีวิตทางสังคมก็เป็นปัญหาอยู่แล้ว การรู้เข้าใจชีวิตทางสังคม ก็เพื่อปฏิบัติต่อสิ่งทั้งหลายได้ถูกต้อง เพื่อให้ปัญหาชีวิตทางสังคมบรรเทาเบาบางลดน้อยลง เมื่อมีปัญหา รู้เห็นตามความเป็นจริง ก็รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตทางสังคมให้เกิดประโยชน์ ก็จะส่งผลช่วยในการดำเนินชีวิตทางสังคมสอดคล้องสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ทั้งหลายถูกต้องตามเหตุผลสามารถดำเนินชีวิตทางสังคมด้วย

ความรู้เข้าใจตามธรรมดาเหตุผล ก็จะเกิดแต่ประโยชน์สุขเกือบฝ่ายเดียว ปัญญาจึงเป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญจำเป็นต่อมนุษย์ ทำให้ชีวิตของมนุษย์แตกต่างไปจากการเป็นอยู่ของสัตว์เดรัจฉานทั้งหลาย ในชีวิตทางสังคม บัณฑิตผู้มีปัญญาย่อมดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมไร้ปัญหา ส่วนผู้ไม่มีปัญญาย่อมเป็นอยู่เป็นไปในทางที่ผิดมีแต่ปัญหา เหมือนกับโคกระบือตาบอดเดินที่เียวไปในป่าอย่างไร้ทิศทางจุดหมายปลาย ย่อมได้รับแต่ภัยอันตรายอย่างเดียว ดังนั้นการเสื่อมจากวัตถุทรัพย์สินสมบัติ ถือว่าเป็นความเสื่อมเพียงเล็กน้อย แต่ความเสื่อมจากปัญญา ถือว่าเป็นเรื่องใหญ่สำคัญ เพราะการเสื่อมจากปัญญา เป็นเหตุให้เสื่อมจากสิ่งทั้งหลายตามมา ปัญญาจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ในสังคมดังกล่าว (ทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค, 2538: พระไตรปิฎกเล่มที่ 11, ข้อที่ 228, หน้าที่ 232)

ดังนั้น มนุษย์ทั้งหลายจึงจำเป็น

ต้องศึกษาเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์พิจารณาไตร่ตรองสิ่งต่างๆ ทั้งหลายให้เกิดปัญญารู้เข้าใจสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นอย่างแท้จริง รู้เข้าใจโลก ชีวิต สังคม ปัญหาต่างๆ ทั้งหลาย เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุปัจจัย เมื่อรู้เข้าใจสิ่งต่างๆ ทั้งหลายตามความเป็นจริง ส่งผลให้ประพฤติปฏิบัติถูกต้องเหมาะสมมีเหตุผลเพียงพอ ก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตดีงามประเสริฐ ชีวิตมนุษย์ที่ดีเลิศประเสริฐนั้นต้องดีพร้อมสมบูรณ์แบบได้ด้วยการศึกษาเรียนรู้ฝึกฝนอบรมพัฒนาตนเองเต็มที่ให้มีความรู้ดีและประพฤติดี เป็นแบบลักษณะที่ดีถูกต้องสมบูรณ์ เป็นบุคคลที่ดีเลิศประเสริฐอย่างแท้จริง

ในหมู่มนุษย์ผู้ที่ฝึกฝนอบรมตนดีแล้วคือผู้ประเสริฐสุด ผู้ถึงพร้อมด้วยความรู้และประพฤติดี เป็นผู้ดีเลิศประเสริฐสุด ในหมู่ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

จึงไม่ต้องเป็นห่วงว่าจิตจะอาศัยยานพาหนะใดเดินทางไป ยานพาหนะนั้นจะใช้พลังงานอะไร และจะเดินทางได้เร็วหรือช้าเท่าใด ฯลฯ เป็นต้น จิตย่อมเดินทางไปได้ด้วยตัวเองในทันที ในทำนองเดียวกับเมื่อเราคิดว่าเราไปอยู่ ณ สถานที่ใดที่หนึ่ง ความคิดของเรา ก็ไปอยู่ ณ ที่แห่งนั้นในทันที ซึ่งสถานที่นั้นจะเป็นที่ใดในโลกนี้ก็ไม่ได้ หรือแม้กระทั่งอยู่นอกโลก หรืออยู่แห่งใดในจักรวาลก็ได้ หรืออยู่ในดาวดวงใดก็ได้ และไม่ว่าที่นั้นจะเป็นที่ใด การเดินทางจะใช้เวลาเท่ากัน คือช่วงขณะจิตเดียว เรียกว่าเป็นการเดินทางที่เร็วเท่าความคิด ซึ่งย่อมเร็วกว่าการเดินทางของแสงสว่างตามหลักวิทยาศาสตร์อย่างแน่นอน ตัวอย่างเช่น ขอให้ท่านคิดว่าท่านอยู่ที่เชียงใหม่เดี๋ยวนี้ ความคิดหรือจิตของท่านอยู่ที่เชียงใหม่แล้วใช่หรือไม่? จิตของท่านใช้เวลาเดินทางเท่าไร? จะเห็นว่าจิตสามารถเดินทางไปได้ไกลมากในทันที ไม่ว่าท่านจะเดินทางไปไหน ต่อไปขอให้ท่านคิดว่าท่านอยู่ที่ดวงจันทร์ จิตของท่านไปถึงดวงจันทร์แล้วใช่หรือไม่? ต่อไปขอให้คิดว่าอยู่ที่ดาวอังคาร ดาวพฤหัสบดี ดาวพลูโต กระจุกดาวลูกไก่ กาแล็กซีแอนโดรเมดา สุดขอบจักรวาล ฯลฯ จิตของท่านก็ไปอยู่ ณ ที่นั้นๆ ในทันที จิตช่างเดินทางได้ไกลเสียจริงๆ!

๒. เอกจรัส

เวลาจิตเดินทาง จิตจะต้องเดินทางไปดวงเดียวหรือคนเดียว ไม่มีทาง

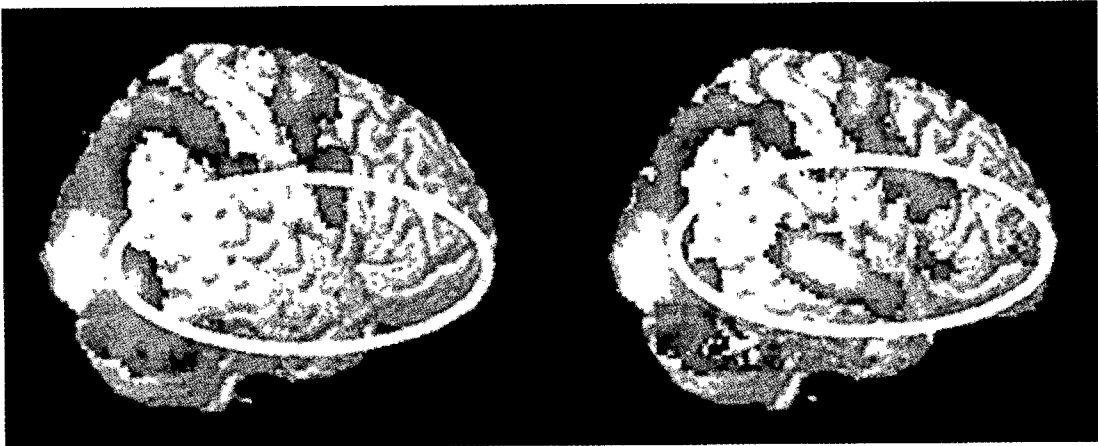
ที่จะนำพาเอาจิตดวงอื่นไปด้วยได้ นอกจากจะนัดกันไปพร้อมๆกัน แต่ในทางปฏิบัติการที่จิตมากกว่าหนึ่งดวงจะไปไหนพร้อมกัน ไม่ใช่สิ่งที่จะกระทำได้ง่ายนัก เช่น จิตของคนสองคนอาจจะนัดกันว่า ให้คิดว่าไปสนามหลวงพร้อมกัน ซึ่งเวลาคิดก็ต่างคนต่างคิด หมายความว่า **จิตเดินทางไปดวงเดียว** แต่เมื่อไปอยู่ที่สนามหลวงแล้ว จิตของคนหนึ่งมาตั้งหรือยัง? ต่างจิตต่างก็คิดว่าไปที่เดียวกัน แต่ยังไม่เคยปรากฏว่า จิตสองดวงพบกันได้ ในความคิด! (นอกจากจะติดต่อกันด้วยโทรจิตหรือเจโตปริยญาณ) แต่ถ้าเป็นความฝันอาจจะไม่แน่ นั่นคือคนสองคนอาจจะนัดกันได้ว่าขอให้มาพบกันในความฝัน และเมื่อฝันในคืนเดียวกันพร้อมกัน ก็อาจพบกันในความฝันนั้นๆได้!

การเดินทางของจิตที่สามารถไปได้ดวงเดียวนี้ ยังมีอีกสองความหมาย ซึ่งเป็นความหมายที่มีประโยชน์มากต่อการทำความเข้าใจเรื่องของจิต ความหมายแรกหมายถึงเมื่อร่างกายนี้เสื่อมสลาย หรือหมดสภาพ หรือตาย จิตจะเกิดใหม่ในทันทีแต่เพียงผู้เดียว จิตอื่นไม่สามารถจะไปด้วยได้ ถึงแม้ว่าจะมีคนหลายคนตายพร้อมๆกันก็ตาม จิตของแต่ละคนก็จะต้องเป็นไปตามกรรมของตน ไม่สามารถจะลากกันไปหรือชวนกันไปได้ **ทุกคนจะต้องตายคนเดียว และไปเกิดใหม่คนเดียว** เรียกว่า **เอกจรัส**

ความหมายที่สองที่ว่าจิตจะ

ต้องไปแต่เพียงดวงเดียว หมายถึงในการทำงานของจิต จิตจะสามารถทำงานได้ที่ละอย่าง จะทำงานสองอย่างหรือมากกว่าหนึ่งอย่างไม่ได้ เช่น ถ้าเราอ่านหนังสือพร้อมกับฟังเพลงจากวิทยุไปด้วย จิตจะทำที่ละอย่าง ขณะจิตหนึ่งจะอยู่ที่หนังสือ อีกขณะจิตหนึ่งอยู่ที่เสียงเพลง แต่จิตอาจจะกลับไปกลับมา ระหว่างหนังสือกับเสียงเพลงเร็วมาก ทำให้บางที่เราเข้าใจผิดคิดว่าจิตสามารถทำงานได้หลายอย่างพร้อมกัน ซึ่งไม่จริง แต่ในชีวิตประจำวันทั่วไป การที่จิตจะทำงานสลับไปสลับมาหลายอย่างพร้อมๆกันอาจจะไม่ให้เกิดผลเสียมากถ้างานนั้นๆไม่ใช่งานที่ต้องการสมาธิ หรือไม่ใช่งานที่ละเอียดอ่อนที่ต้องการความสนใจเป็นพิเศษ แต่ถ้าเป็นงานที่ต้องใช้สมาธิหรือเป็นงานที่เสี่ยงต่ออันตราย ก็อาจเกิดอุบัติเหตุที่ไม่สมควรเกิดได้ เช่น การคุยโทรศัพท์มือถือพร้อมกับขับรถไปด้วย เป็นการกระทำที่นำเป็นอันตรายมาก เพราะสมาธิจะต้องแบ่งไปสองงาน คืองานขับรถกับงานคุยและฟังโทรศัพท์ ซึ่งผู้ที่เคยทำเช่นนี้ จะเห็นว่าการขับรถจะช้าลง และ/หรือการพูดคุยก็จะช้าลงด้วย

ในเรื่องการใช้มือถือในขณะที่ขับรถนี้ มีคนเข้าใจผิดคิดว่าอันตรายอยู่ที่ต้องใช้มือหนึ่งถือโทรศัพท์ไว้ ทำให้ถือพวงมาลัยได้เพียงมือเดียว ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย จึงคิดว่าถ้าใช้สายเสียบหูในขณะที่โทรศัพท์ และใช้มือทั้งสองในการควบคุมพวงมาลัย คงจะไม่มีปัญหา ซึ่งความจริงปัญหา

เอกจริง จิตทำงานที่ละเอียดอย่าง รูปซ้ายแสดงสมองขณะขับรถ รูปขวาแสดงสมองขณะขับรถพร้อมกับฟังโทรศัพท์ จะเห็นว่าสมองส่วนที่ใช้พลังงาน (สีแดง) จะถูกแบ่งออกไปหลายส่วนเมื่อทำงานหลายอย่างพร้อมกัน ทำให้พลังงานที่มีจำกัด ต้องถูกแบ่งกระจายออกไป เป็นผลให้สมาธิของการทำงานแต่ละงานลดลง

ก็ยังมีอยู่ เพียงแต่ลดลงบ้างเท่านั้นเอง เพราะสมาธิของเราจะต้องแบ่งระหว่างการคุย/ฟัง กับการขับรถอยู่ดี ซึ่งเรื่องนี้ นักวิทยาศาสตร์ได้พิสูจน์แล้วว่า **การใช้โทรศัพท์ทำให้ความสามารถในการขับขี่ยานพาหนะลดลง** และก่อให้เกิดอันตรายมากขึ้น เพราะว่าการคุยโทรศัพท์โดยใช้สายหูฟังหรือไม่ใช้ก็ตาม จะมีผลเสียมากต่อสมาธิในการขับรถ

ทั้งนี้นักวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน เมืองพิตสเบิร์ก รัฐเพนซิลเวเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พบว่า **การพูดและฟังโทรศัพท์จะตัดทอนพลังงานของสมองซึ่งจะต้องใช้ในการขับรถถึง ๓๗ เปอร์เซ็นต์** การค้นพบนี้เป็นที่น่าประหลาดใจมาก เพราะเดิมนักวิทยาศาสตร์คิดว่าการพูด/ฟัง และการขับรถจะใช้สมองคนละส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ดังนั้นสมองแต่ละส่วนจึงน่าจะทำงานในส่วน

ของตนได้โดยไม่เกี่ยวข้องกันด้วย แต่ปรากฏว่าสมองไม่สามารถทำงานหลายงานพร้อมกันได้ เพราะต้องแบ่งพลังงานไปใช้ในงานต่างๆ คำว่า "พลังงาน" ของวิทยาศาสตร์นี้ ก็คือสติหรือสมาธิในทางศาสนานั่นเอง การแบ่งพลังงานไปใช้ในงานหลายๆงาน ก็คือการแบ่งสติหรือสมาธิออกไปในหลายๆงาน ทำให้สติหรือสมาธิมีไม่พอหรือมีน้อยจน กระทั่งไม่สามารถทำงานใดงานหนึ่งให้ดีได้ เช่น ทำงานขับรถและงานพูด/ฟังซ้าลง ซึ่งบังเอิญงานขับรถเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย ดังนั้นการใช้โทรศัพท์ในขณะขับรถจึงเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ถึงแม้จะใช้สายหูฟังก็ตาม

๓. อสรีรัง

จิตและร่างกายย่อมเป็นสิ่งที่ เป็นอยู่ต่างหากจากกัน ดังนั้นจิตจึงไม่มีร่างกาย หรือไม่มีร่างกาย หรือไม่ใช่

สรีระ (อสรีรัง) อย่างไรก็ตามจิตและร่างกายต้องอยู่ด้วยกัน แต่อาจแยกกันได้ เช่น แยกกันในความฝันบางประเภท หรือแยกกัน (ถอดจิต) ด้วยความตั้งใจและด้วยความสามารถจากการฝึกจิต และแยกกันในขณะที่ร่างกายตาย เป็นต้น แต่ถึงกระนั้น จิตเพียงแต่แยกจากร่างกายนี้เท่านั้น เพราะจะต้องเกิดร่างกายใหม่ที่จะต้องติดตามจิตต่อไปอีกในทันทีในทุกกรณี ดังกล่าว นั่นคือ ในกรณีฝัน กรณีการถอดจิต และกรณีตาย จิตจะสร้างร่างกายใหม่ในทันที ที่เรียกว่าร่างของโอปปาติกะ จิตอาจแยกจากร่างกายอย่างเด็ดขาดได้ในกรณีเดียวเท่านั้น คือจิตของอรุปรพหม เพราะอรุปรพหมมีเฉพาะจิต ไม่มีรูปหรือไม่มีร่างกาย สิ่งมีชีวิตนอกนั้นในสังสารวัฏ ตั้งแต่วรรพพรมลงมาจนถึงเทวดา มนุษย์ เดรัจฉาน เปต อสุรกาย และสัตว์นรก ล้วนแต่ต้องมีร่างกายทั้งสิ้น

๔. คูหาสยง

จิตไม่มีร่างกายก็จริง แต่จิตต้องมีที่อยู่ หรือที่ทำงานอยู่ในร่างกาย จิตจึงจะสามารถควบคุมหรือติดต่อสื่อสารกับร่างกาย หรือทำงานร่วมกับร่างกายได้ ที่อยู่นี้หมายถึงส่วนของร่างกายที่เป็นที่แสดงออกของจิต และเป็นส่วนของร่างกายที่จิตใช้ในการควบคุมส่วนอื่นๆของร่างกายอีกต่อหนึ่ง ซึ่งในสมัยก่อนเราคิดว่าที่อยู่ หรือถ้า หรือที่เรียกว่าคูหาที่จิตอาศัยอยู่นี้ หมายถึงหัวใจ เพราะเราเข้าใจว่าหัวใจเป็นอวัยวะที่ควบคุมร่างกายทั้งหมด แต่มาในสมัยนี้วิทยาศาสตร์ได้ช่วยให้เราเข้าใจได้อย่างถูกต้องขึ้นว่า ถ้าร่างกายเปรียบ

เสมือนรถยนต์ หัวใจก็เป็นเพียงเครื่องยนต์เท่านั้น ซึ่งเครื่องยนต์จะมีบทบาทควบคุมรถก็จริง แต่มีบทบาทจำกัด เพราะสิ่งที่ควบคุมรถอย่างแท้จริงคือคนที่นั่งอยู่หลังพวงมาลัย เพราะคนเป็นตัวเจตนาที่จะบังคับเครื่องยนต์อีกต่อหนึ่ง และบังคับรถให้เดินทางไปยังจุดหมายได้ ลำพังเครื่องยนต์จะไม่มีทางรู้จุดหมายที่จะไปได้ คนขับรถนั้นก็เปรียบเสมือนสมองนั่นเอง ดังนั้นคูหาหรือถ้าที่จิตอาศัยอยู่จึงน่าจะเป็น "ถ้า" ที่อยู่ในห้วงกะโหลก หรือสมอง สรุปว่าจิตอาศัยอยู่ที่สมอง และใช้สมองในการควบคุมหัวใจและทุกส่วนของร่างกายอีกต่อหนึ่ง

จิตไม่มีร่างกาย แต่อาศัยอยู่ในสมอง จิตต้องเดินทางคนเดียว แต่สามารถเดินทางไปได้ไกลทั่วทั้งจักรวาล นับว่าจิตนี้เก่งมากทีเดียว แต่ก็ เป็นจิตที่เปล่าเปลี่ยวเดียวดาย ไร้ผู้ร่วมเดินทาง อีกทั้งจะต้องเดินทางอย่างไม่สิ้นสุดอีกด้วย สังสารวัฏนี้กว้างใหญ่นัก การเดินทางของจิตยังมีอีกยาวไกล แต่เราก็หวังว่าสักวันหนึ่งเมื่อเราได้ฝึกจิตไว้ดีแล้ว การเดินทางก็จะต้องสิ้นสุดลง และเมื่อถึงวันนั้นจิตก็จะหลุดพ้นจากเครื่องร้อยรัดทั้งปวง เข้าถึงความหยุดชั่ววินาทีรันดร์

ปัญญาจักรุ

ใบสมัครสมาชิกสมาชิกนิตยสารปัญญาจักรุ รายสองเดือน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อ ฉายา/นามสกุล.....

ที่ติดต่อทางไปรษณีย์

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์

ประสงค์สมัครเป็นสมาชิวารสารปัญญาจักรุเป็นเวลา ปี (ค่าสมาชิก ๑ ปี ๖ ฉบับ ๑๒๐ บาท รวมค่าส่ง) ได้แนบธนาคณัติ/ตัวแลกเงิน จำนวน บาท ส่งจ่าย ปท.บางลำภู ในนามผู้จัดการ รศ.จ่านอง คันธิก สำนักงานกองวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถนนพระสุเมรุ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร ๐๒ ๒๕๒๒ ๘๓๐๒, ๐๒ ๒๕๘๑ ๖๕๒๗, ๐๒ ๒๕๒๒ ๘๑๐๕ โทรสาร ๐๒ ๒๕๘๑ ๐๒๕๔

อย่าปล่อย ความโกรธ ออกจากตัว

กว่า โกรธ เป็นภาษาบาลี ไม่ค่อยจะชินหูของคนไทยนัก แต่ชินกับคำว่า “โกรธ” ซึ่งเป็นภาษาสันสกฤตนำมาใช้ในภาษาไทยว่า “โกรธ” เป็นคำกริยา ถ้าใช้เป็นคำนามว่า “ความโกรธ” จึงกลายเป็นภาษาไทยที่เราเข้าใจกันดี (แต่ก็ไม่ได้นำพา) ซึ่งหมายถึง ชุนเคืองใจอย่างแรง ไม่พอใจอย่างแรง ความเดือดดาล คุร้าย มักแสดงออกทางอารมณ์คล้ายอาการจุก เช่น จุกนุหรือช้ำ จึงมีคำพูดแทนโกรธว่า จุกนุ หรือบางทีก็พูดควบกันว่า จุกนุเฉียว ถ้าความโกรธเกิดขึ้นรุนแรง ก็จะแสดงออกทั้งทางกาย ทางวาจา และทางอารมณ์ เราก็เรียกตามอาการที่แสดงออกว่า กริ้วกราด เปรียบเสมือนน้ำที่เดือดพล่าน แล้วพ่นไอร้อนออกทุกช่อง

ถ้าจะถามว่า ความโกรธคืออะไร ? เกิดขึ้นได้อย่างไร ? ถึงจะไม่อธิบายก็เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้ว เพราะเจอกันอยู่เป็นประจำ ท่านว่าการเกิดของความโกรธนั้น เกิดอยู่สองทาง คือเกิดแก่ตนเองและบุคคลใกล้เคียงที่เราสัมผัสเกิดกับตนเองตัวเราเองก็รู้ คนที่อยู่ใกล้เคียงเราก็อธิบาย เกิดกับคนใกล้เคียงตัวเขาก็รู้ ตัวบุคคลเกี่ยวข้องก็รู้ แต่สิ่งที่ควรตระหนักกันให้มาก ก็คือว่า เมื่อความโกรธเกิดขึ้นแล้ว จะมีวิธีแก้หรือวิธีปฏิบัติอย่างไร?

ความโกรธไม่ว่าจะเกิดกับใครก็ตาม ไม่เคยให้ผลในทางบวก มีแต่ให้ผลในทางลบเท่านั้น ซึ่งมีรูปแบบต่างๆ แต่มีข้อที่ควรศึกษาสังเกตว่า ความโกรธเป็นนามธรรม ยากต่อการอธิบายให้เห็นชัดเจน พระพุทธองค์จะใช้

คำที่เป็นอุปมาเปรียบเทียบ เพื่อให้เกิดเห็นภาพขึ้น จนมองเห็นความโกรธในเชิงเป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจโทษของความโกรธ และคุณในการฆ่าหรือทำลายตัวความโกรธได้มากขึ้น ดังมีเรื่องที่มาใน จูฬโพธิจริยา จริยาปิฎก (๓๓/๑๔ /๕๗๑) ว่า

เมื่อพระโพธิสัตว์เกิดในตระกูลพรหมณ์ผู้สมบูรณ์ด้วยทรัพย์สมบัติ ในกาลیکาม มารดาบิดาได้ตั้งนามว่า “โพธิกุมาร” เมื่อเจริญวัยเข้าศึกษา ในสำนักตักกสิลา ครั้นสำเร็จแล้ว มารดาบิดาหวังจะให้เป็นทายาทสืบตระกูล จึงส่งอุกฤษฏ์ที่มีรูปวรรณะฐานะเสมอกัน ทั้งๆ ที่พระโพธิสัตว์และสตรีนั้นไม่ปรารถนาจะครองเรือน แต่ก็จวนด้วยปัญญาเพราะเป็นความประสงค์ของมารดาบิดา ก็จำใจแต่งงาน แต่ทั้งสองไม่เคยมีกิละสร่วมกัน หรือแม้แต่จะมองกันด้วยอำนาจระคะก็ไม่มี ต่อมามารดาบิดาถึงแก่กรรม เมื่อจัดฌาปนกิจเรียบร้อยแล้ว จึงบอกภรรยาว่า “นางผู้เจริญ เธอจงอยู่ครองทรัพย์สมบัติ เลี้ยงชีพตามสบายเถิด”

“แล้วท่านเล่า” ภรรยาอ่อนถาม “ฉันไม่ต้องการทรัพย์ ฉันต้องการบวช” พระโพธิสัตว์ตอบ นางถามว่า “ก็การบวชไม่สมควรแก่สตรีหรือ ?” “ควรสิ เมื่อนาง” พระโพธิสัตว์ตอบ “ถ้าเช่นนั้น แม้ฉันก็ไม่ต้องการทรัพย์ ฉันต้องการบวชเหมือนกัน” ภรรยาตอบ

ท่านทั้งสองจึงตกลงกันสละสมบัติทั้งหมด ถวายเป็นทาน แล้วมุ่งหน้าเข้าป่าบวช เลี้ยงชีวิตด้วยผลาผลที่หา

มาได้ อยู่ไปถึง ๑๐ ปีด้วยความสุขในเพศบรรพชิต แล้ว จาริกไปตามชนบทเพื่อต้องการเสพอาหารรสเค็มรสเปรี้ยว จนลู่ถึงกรุงพาราณสี อาศัยอยู่ในพระราชอุทยาน

ครั้งนั้น พระเจ้าพาราณสีมีพระประสงค์เสด็จ ประพาสพระราชอุทยาน จึงพร้อมด้วยข้าราชการบริพาร ได้ทอด พระเนตรเห็นปริพาชกามีรูปโฉมงดงาม มีจิตปฏิพัทธ์ต้อง พระทัยด้วยอำนาจกิเลส จึงตรัสถามพระโพธิสัตว์ว่า “ปริพาชกานี้เป็นอะไรกับพระคุณท่านหรือ?”

พระโพธิสัตว์ทูลว่า “มิได้เป็นอะไรกัน เป็นแต่ บรรพชิตร่วมบรรพชา เมื่อเป็นคฤหัสถ์ เคยเป็นภรรยาของ อาตมาภาพ” พระราชาทรงดำริว่า “ปริพาชกานี้มิได้เป็นอะไร กับพระโพธิสัตว์ เป็นเพียงเพื่อนบรรพชิตร่วมกัน ความเป็น ภรรยาในอดีตก็สิ้นสุดแล้ว ด้วยพระสัทนาในหทัย จึงรับ สั่งให้ราชบุรุษนำนางปริพาชกาเข้าไปพระราชวัง ราชบุรุษ รับพระบัญชาแล้ว ดำริว่า “อธรรมกำลังเกิดขึ้นในโลก” แล้ว จุคนางเข้าไปในพระราชวังทั้ง ๆ ที่นางร้องขอความช่วยเหลือ โภธิสัตว์ได้ยินเสียงนางร้องขอความช่วยเหลือ จึงเหลียวดู เห็นราชบุรุษกำลังจุคนาง คิดว่า “หากเราห้าม อันตรายจัก มีแก่ศีลของเรา เพราะจิตมีประทุษร้ายต่อบุคคลเหล่านี้” จึง นั่งพิจารณาถึงศีลขันธ์ที่บำเพ็ญมา โดยมิได้เหลียวดูนาง

พระราชาเสด็จกลับพระราชวังโดยเร็ว ตรัสให้ นางปริพาชกาเข้าเฝ้า แล้วตรัสพระราชทานยศและราช สมบัติให้เป็นอันมาก นางปริพาชกาปฏิเสธ พร้อมกล่าวถึง โทษของยศและคุณของการบรรพชาด้วยประการต่างๆ และ ทูลถึงความที่ตนและพระโพธิสัตว์สละกองสมบัติออกบวช

พระราชาเมื่อไม่สามารถเอาชนะใจนางได้ จึงทรง ดำริว่า

“นางปริพาชกาและปริพาชกนี้มีศีล มีกัลยาณ ธรรม เมื่อนางปริพาชกาถูกจุคนางก็ได้แสดงอาการผิด ปกติแต่อย่างใด การทำผิดในบุคคลผู้ทรงศีลเพียงนี้ไม่ สมควรแก่เราเลย เราจะพานางปริพาชกานี้กลับไปยังอุทยาน แล้วทำการขอมาท่านบรรพชิตทั้งสอง จึงควร”

พระราชารับสั่งให้นางนางไปส่ง ส่วนพระองค์เสด็จ ล่วงหน้าไปหาพระโพธิสัตว์ ตรัสถามว่า “ท่านบรรพชิตผู้

เจริญ! เมื่อข้าพเจ้าให้ราชบุรุษนำนางปริพาชกาไปนั้น ความ โกรธเกิดแก่พระคุณเจ้าหรือเปล่า?”

พระมหาสัตว์ถวายพระพรว่า
เกิดขึ้นแก่อาตมา แต่ไม่ปล่อยออก อาตมาจะไม่ ปล่อยออกตราบเท่าชีวิต อาตมาจะทำมันที่ เหมือน ฝนตกหนักห้ามธูลีเสียบ ฉะนั้น ดังนี้

พระราชาครั้นสดับแล้ว ทรงดำริว่า “ปริพาชกนี้ กล่าวหมายถึงความโกรธอย่างเดียว หรือมีอะไรอื่น เช่น ศิลปะ เป็นต้น” จึงตรัสถามต่อไปว่า

อะไรเกิดแก่พระคุณท่าน พระคุณท่านไม่ปล่อย อะไร พระคุณท่านไม่ปล่อยอะไร ตลอดชีวิต พระคุณท่าน ห้ามสิ่งนั้นได้ เหมือนฝนตกหนักห้ามธูลีได้นั้นเป็นไฉน ดังนี้

เมื่อพระมหามารุชจะประกาศโทษเพราะเกิดความ โกรธ ประการต่างๆ แต่พระราชานั้น จึงแสดงธรรมด้วย ภาษากว่า

เมื่อความโกรธใดเกิดขึ้น บุคคลย่อมไม่เห็น ประโยชน์ เมื่อความโกรธไม่เกิด ย่อมเห็นประโยชน์เป็น อย่างดี ความโกรธนั้นเกิดขึ้นแก่อาตมา แต่อาตมาไม่ปล่อย ออกไป (เพราะ) ความโกรธนั้นเป็นโคจรของคนไร้ปัญญา.

เหล่าอมิตรผู้มุ่งทุกข์ ย่อมยินดีด้วยความโกรธใด ที่เกิดแล้ว ความโกรธนั้นเกิดขึ้นแก่อาตมา แต่อาตมาไม่ ปล่อยออกไป (เพราะ) ความโกรธนั้นเป็นโคจรของคนไร้ ปัญญา. ฯลฯ

เมื่อไม่ถูกสี ไฟย่อมเกิดขึ้น ไฟย่อมเกิดจากไม้ ไตก็ย่อมเผาไม้เช่นนั้นแหละ ฉนใด ความโกรธย่อมเกิดแก่ คนผู้มีปัญญาน้อย โง่เขลา ไม่รู้แจ้ง เพราะการวางเชือก ความ โกรธนั้นนั้นแหละ ย่อมเผาผลาญบุคคลเหล่านั้น ฉนนั้น

ความโกรธย่อมเจริญแก่ผู้ใด เหมือนไฟที่ลุกโชน ที่กองหญ้าและไม้ ยศของผู้นั้นย่อมเสื่อมเหมือนดวงจันทร์ ในวันข้างแรม ฉนนั้น

ความโกรธของผู้ใดสงบ เหมือนไฟไม่มีเชื้อ ยศ ของผู้นั้นย่อมเต็มเปี่ยม เหมือนดวงจันทร์ในวันข้างขึ้น ฉนนั้น ดังนี้

พระราชพิธีทรงสถาปนาพระโพธิสัตว์แล้ว ทรงขอขมาพระโพธิสัตว์และนางปริพาชกา ทรงอาราธนาบรรพชิตทั้งสองว่า ขอพระคุณท่านทั้งสองอยู่สุขในบรรพชาที่อุทยานนี้เถิด ข้าพเจ้าจักให้การรักษาป้องกัน คุ้มครอง อันเป็นธรรม แก่พระคุณท่านทั้งสองตลอดไป” นมัสการด้วยความเคารพ แล้วเสด็จกลับ

บรรพชิตทั้งสองอาศัยอยู่ในพระราชอุทยานนั้น ต่อมา นางปริพาชกาถึงแก่กรรม พระโพธิสัตว์ก็ได้ไปบำเพ็ญทานต์ ยังฉนวนและอภิญญาให้เกิด เมื่อสิ้นอายุ ได้ไปสู่พรหมโลก

อดีตพระพุทธจริยาที่นำมาเล่าวันนี้ พอมีประเด็นที่จะเสนอเพื่อเป็นข้อคิดที่จะนำไปปฏิบัติอยู่ ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นข้อที่ ๑ ท่านนำความโกรธมาอุปมาเปรียบเทียบกับไฟ เพราะมีลักษณะเร่าร้อน เผาไหม้สิ่งที่เป็นเชื้อ โดยกล่าวว่าไฟเกิดกับไม้ท่อนใดก็เผาไม้ท่อนนั้นก่อนไม้ท่อนอื่นให้หมดสภาพเป็นท่อนไม้ กลายเป็นท่อนไม้ ถ้าถ่านไฟ เหมือนความโกรธเกิดขึ้นกินไม้ได้นอนไม่หลับ ซึ่งคนที่ถูกเขาโกรธกับนอนหลับเป็นสุขสบาย ไม่ได้เดือดร้อนเหมือนคนที่โกรธ ถ้ามองอุปมาข้อนี้ให้เห็นข้อเท็จจริงชัดเจน ก็อาจช่วยยับยั้งความโกรธได้บ้างตามสมควรไม่น้อย

ประเด็นข้อที่ ๒ ในคาถาภาสิต พระโพธิสัตว์ท่านสอนว่า ความโกรธเกิดขึ้นในใจ แต่ท่านไม่ปล่อยออก เพราะการปล่อยความโกรธออกจากใจ เปรียบเสมือนปล่อยไฟออกจากเขตที่ควบคุม คนที่ก่อไฟแล้วควบคุมไว้ในที่จำกัด ไม่ปล่อยให้ลุกลามไปโดยไม่มีขอบเขต แล้วใช้ไฟในโอกาสอันควรและวิธีที่ถูกต้อง ไฟก็มีคุณค้ำมหาศาล ปัจจุบันเราใช้กระแสไฟฟ้าทั่วโลก แต่มีมนุษย์มีวิธควบคุม เมื่อส่งกระแสไฟไปตามสาย ก็ต้องให้อยู่ในฉนวนที่หุ้ม จะไม่ให้ออกจากฉนวนก็ต้องมีสิ่งป้องกันทุกแห่ง ถ้ากระแสไฟล้นวงจรออกนอกฉนวนเมื่อใด ไฟก็จะลุกไหม้โดยไม่มีขอบเขตดังที่เห็นทั่วไป เช่นไฟที่ไหม้บ้าน เพราะไฟฟ้าล้นวงจร เป็นต้น อารมณ์ความโกรธก็มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ถ้าควบคุมให้อยู่แต่ในใจ ไม่ปล่อยให้ลุกลามไปถึงบุคคลใกล้เคียง หรือ

คนที่เกี่ยวข้อง ไฟคือความโกรธก็ไม่ลุกลามไปเผาไหม้คนอื่นให้เดือดร้อน

ปัจจุบันโลกถูกทำลายหลายด้าน เกิดโลกร้อน ระบบนิเวศน์เกิดความเปลี่ยนแปลงไม่สมดุล เช่นฝนตกไม่ถูกต้องตามฤดูกาล เกิดพายุ เป็นต้น อย่างนี้ก็ถือว่าเป็นการทำลายโลก สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเพราะฝีมือมนุษย์เราเอง ความเดือดร้อนอันเกิดจากความโกรธ ความอาฆาตมาดร้าย ความเคียดแค้น ถึงขั้นประทัดประหารกัน สาเหตุหลักก็เกิดมาจากการควบคุมความโกรธกันไม่อยู่ของมนุษย์เราเอง ยิ่งกว่านั้นในสมัยนี้ ถ้าแสดงความเคียดแค้นการตอบโต้ออกมาให้เห็นคนอื่นมากเกินไป ยิ่งถือว่าเป็นเกียรติควรแก่การยกย่องพร้อมกับเพิ่มมานะว่าข้านี้แน่! เสียด้วยซ้ำไป ถ้าความโกรธเกิดขึ้น แล้วมีความอาฆาตเคียดแค้นกัน กลายเป็นอคติต่อกัน ถึงขั้นทะเลาะวิวาทเป็นศัตรูกัน ถ้าบุคคลเหล่านั้นได้เป็นผู้ว่า ผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาด้วยแล้ว ก็จะมีแต่ความโกรธ ความอาฆาต ความเคียดแค้นกัน เมื่อจะทำอะไร ก็มีแต่การคอยที่จะใส่ร้ายป้ายสีกัน อาฆาตกัน เอาเรื่องส่วนตัวมาเป็นเรื่องใหญ่ จนเป็นที่มาของคำว่า วิวาทกรรม จนไม่คิดคำนึงถึงสถาบัน แผ่นดินที่เกิด ตลอดถึงประเทศชาติ แล้วจะเอาประเทศชาติไปไว้ไหนกันเล่า! ซึ่งการกระทำเช่นนี้ ตรงกันข้ามกับแนวความคิดของพระโพธิสัตว์ที่มองว่า การทำเช่นนั้น คือวิถีชีวิตของคนโง่ผู้ไม่ฉลาด ดังนั้นฉนวนป้องกันไฟ ไม่ให้ล้นดวงจร ก็คือ ขันติ ความอดทน โดยเฉพาะอดทนต่อความเจ็บใจ และเมตตา คือความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งได้ในพุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า

ขันติโก เมตตวา ลภี ยสสี สุขสีลวา

ปิโย เทวมนุสสานั มนาโป โหติ ขันติโก

ผู้มีขันตินับว่ามีเมตตา มีลาภ มียศ และมีความสุขเสมอ

ผู้มีขันติ เป็นที่รัก ที่ชอบใจ ของเหล่าเทวดาและมนุษย์ ดังนี้

จาก ไทยแลนด์

ร้อยกรอง

ประเภทวิทยุภक्ति์

(เกษม สมนฤโต ป.ธ.๙, ศน.ม., Ph.D.)*

สู่

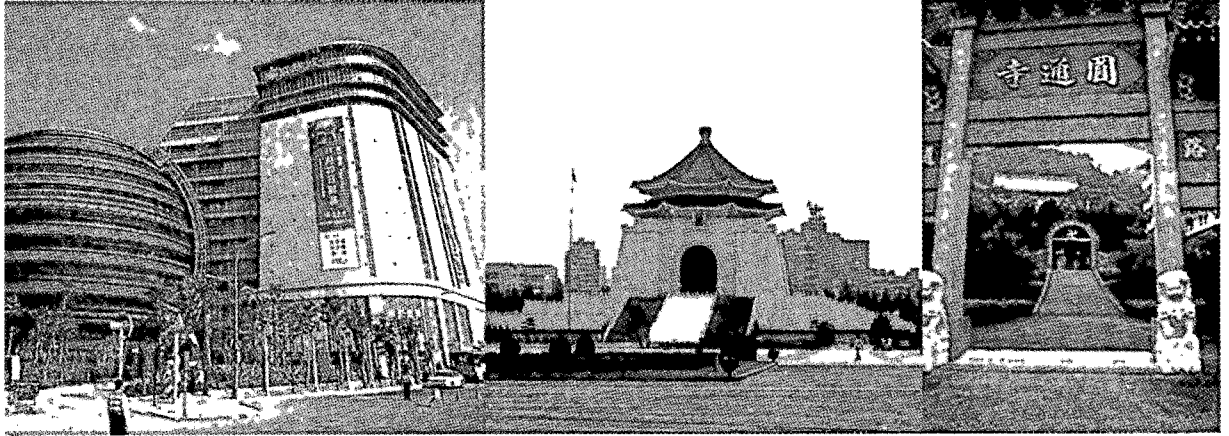

ไอ้ชีวิตของฉันในวันนี้
 ตื่นตีสี่สร้งน้ำตามนี้กหมาย
 ออกจากวัดราชาพร้อมสามนาย
 วุฒิชัยสัมฤทธิ์พร้อมมรงค์
 ขึ้นรถยนต์สาวรุ่นฟอร์จูนเนอร์
 เผือกไซ้เฟอร์ซิปพาสมประสงค์
 สุวรรณภูมิที่หมายทางด่วนตรง
 รถจอดลงโกยอ้าวเข้าภายใน
 มีเป้าหมายปลายทางไปได้หัววัน
 กิจสำคัญให้ต้องท่องฟ้าใส
 ดุงงานการศึกษาเขาก้าวไกล
 กว่าพี่ไทยหลายชุมดุ่มไปดู
 มุ่งไทเปเมืองหลวงอันทรูทรา
 คณมะมาทกลีบสี่ที่เลขคู่
 วิชาการของเขาเราไปดู
 จะได้หมูหรือจำเพียงสี่วัน
 มหามกุฏมหาจุฬามณีฟ้าหลวง
 จุฬาลงกรณ์ราชชนกสุสานต์
 พร้อมทักษิณบูรพามาด้วยกัน

ที่สำคัญวลัยลักษณะท่านก็มา
 อึกสุนารีเล่าพี่ใหญ่
 ต่างร่วมแรงร่วมใจมุ่งไขว่คว้า
 ทั้งเทคโนโลยี-พระจอม-ธน พัฒนา
 เพื่อนำพามา-ลัยไทยเจริญ
 ในโครงการสี่วันเท่านั้นไป
 ด้วยตั้งใจแสวงหาหน้าสรรเสริญ
 หวังเก็บเกี่ยวประสบการณ์มาดำเนิน
 ไซ้กล่าวเกินหวังไซ้โกอินเตอร์
 พอเจ็ดโมงเศษสิบห้านาที
 เป็นฤกษ์ดีกับต้นท่านไม่เปลอ
 ขึ้นห้องฟ้าปลอดโปร่งโล่งจริงเออ
 ทุกท่านเธอเสียบสงบวาจาใจ
 ท่านกับต้นสุชาติฝีมือเด็ด
 เจ็ดเจ็ดเจ็ดโบว์อึ้งนึ่งไฉน
 ซีดสามร้อยบรรทุกมาเท่าไร
 ประมาณไว้ว่าราวสี่ร้อยคน
 ได้ที่นั่งครั้งนี้สี่สองเอ (42A)
 นับว่าเทนั่งสบายไร้ฉงน
 อยู่เหนือปีกก็ตีมีมงคล
 สายตายลฟ้าไปสูสุดตา

*รองเจ้าคณะภาค ๑๖-๑๗-๑๘ ธรรมยุต
 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มมร
 เลขาธิการศูนย์พิทักษ์พระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

ไฟล์ที่จีหกสามสี่คุณพี่เอ๋ย

ขอเฉลยให้ไว้คลายปัญหา
 ลิปกิโลเมตรเหนือพสุธา
 เขาแจ่งมาสามหมื่นสองพันพิต
 สุวรรณภูมิผ่านอุบลลาวเวียงนาม
 ประเทศสามผ่านได้สบายจิต
 เหนือเวียงนามอาหารสองชนิด
 เขามีจิตบริการพออิมกาย
 สามชั่วโมงเศษลิปห้านาที
 เวลาที่กำหนดถึงจุดหมาย
 ยามลิปเอ็ดสี่ลิปห้าคือเส้นตาย
 เครื่องจักได้แตะถิ่นดินไทเป
 หกลิปสี่ชีวิตร่วมชะตา
 เดินทางมามุ่งมันไม่หันเห
 พันห้าร้อยไมล์เศษข้ามทะเล
 ทั้งสวยแก่หล่อเก่งไม่แพ้กัน
 ขอโอกาสร่ายนามตามลำดับ
 ถึงจะลับก็คิดว่าสร้างสรรค์
 ขออภัยว่าอย่าถือสากัน
 เชิญทุกท่านอ่านตามลำดับไป ๑

(โคลงสี่สุภาพลูกทุ่ง-กำสรวลศรีปราชญ์)

ในคณะเดินทาง	เรามี
จำนวนหกลิปสี่	ชีวิต
พระเทพวิสุทธิกวี	หนึ่งแล้ว ท่านเฮย
แม่ท่อนฝันท่อนคิด	จิตใจไปหวัง ๑
อนันต์ ทองระอา	ชาวี อาจารย์
อาภรณ์ ดอกเตอร์ กิ-	รัตน์, สงวน .
ศาสตราจารย์วินัย, มี	มาด้วย นาพ่อ
ณรงค์, ครชัย, ช่วย	มบุญ, สัมฤทธิ์ ๑
พร้อมพรั่งทั้งพิรุณ	กล้าหาญ
เสฏฐวุฒิ, เชี่ยวชาญ	พัสดุ
พระมหาวีลียท่าน	ยินเสียง เจื้อยแจ้ว
หันเชื้อจีน, เอกอุ	ท่านพระมหาสงค์ ๑
พระมหาอำนาจ	พระศรี
กมล มั่งคามี	พระมหา
พระทิพย์ การเพียรดี	พระมหา สมเกียรติ
วีระชนม์, ยศฐา	พระปลัด ท่านเอ๋ย ๑

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

บทความ

พระมหาอากาศ อุดตมปญโญ ดร.
คณะศาสนาและปรัชญา มมร

สวัสดิ บัณฑิตใหม่

สถาบันศาสนศึกษา
สถาบันศาสนศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
รังสิตวิทยาเขต ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ๒ พฤษภาคม

สวัสดิบัณฑิตใหม่

ขอแสดงความชื่นชมกับนิสิตที่ได้รับปริญญาในปีการศึกษานี้ เข้าใจว่าความหวังที่ตั้งเอาไว้ได้ถึงเป้าหมายอย่างสมความตั้งใจ สมกับสุภาชิตที่ว่า **วิริเยน ทุกขมจเจติ** คนจะสว่างทุกข์ได้เพราะความเพียร ความเพียรเป็นธรรมนำไปประสบความสำเร็จ เมื่อนิสิตได้ประสบความสำเร็จแล้ว อันนี้เป็นเพียงก้าวแรกเท่านั้นที่ได้ชิมลองซึ่งรสหวานของความพยายาม เมื่อได้ชิมลองแล้วก็สมควรที่จะมองไปข้างหน้า มองให้เห็นอนาคต หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว นั่นคืองานที่จะต้องหางานทำ เพื่อเลี้ยงตัวเองเลี้ยงครอบครัว เพราะว่

การศึกษาส่วนหนึ่งเป็นตัวชี้วัดอนาคตของตนเองได้พอสมควร บัณฑิตหรือนิสิตใหม่จึงสมควรมองอนาคตให้เห็นความชัดเจนว่านี่เป็นเพียงขั้นแรกคงไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิต เป็นเพียงการชิมลองให้เกิดความภาคภูมิใจในการประสบความสำเร็จในการศึกษาแต่ละขั้นเท่านั้น

กว่าจะได้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีบางครั้งมีความรู้สึกว่ามันเหนื่อย มันท้อแท้ สำหรับบางคนบางท่าน แต่ไม่ควรมองข้ามการศึกษาว่ามันเป็นความจำเป็นสำหรับชีวิต เพราะเมื่อไหร่ชีวิตขาดการศึกษาแล้วมันก็ไม่ต่างอะไรกับการเดินทางไกล ซึ่งเดินไปในท่ามกลางทะเลทรายที่กว้างไกลมอง

ไปข้างหน้าแล้วมันแค้งขวางสุดลูกหูลูกตา ไกลแสนไกล จุดหมายปลายทางมันมองไม่เห็นเอาเสียเลย แสงแดดมันก็ร้อนหมองไปก็เห็นแต่พะยัปเดต ความกระหายน้ำก็ประดังเข้ามา น้ำดื่มหรือก็ไม่ค่อยจะมี ต้องเพิ่มความอดทนเป็นทวีคูณ

ความสำเร็จของการศึกษาจึงต้องอาศัยความพยายาม อาศัยความอดทน ถ้าหากในหัวใจของนักศึกษาขาดความอดทน ขาดความพยายามแล้ว ก็จะเกิดความท้อแท้กับชีวิต เมื่อมองไปด้วยความท้อแท้แล้วก็อาจจะหมดกำลังใจ หมดความหวังในชีวิตในอนาคตก็เป็นได้ แต่บางครั้งชีวิตในขณะที่ประสบกับความลำบาก

ความขัดข้องก็อาจจะมีส่วนหนึ่งเกิดขึ้นมาทดแทน นั่นคือความกล้าหาญมองอนาคตเป็นความหวาน มองความท้อแท้เป็นเพียงจุดเริ่มต้น ชีวิตจึงเป็นการเดินทาง พบกับความสุขบ้างพบกับความทุกข์บ้าง บางครั้งเขาเรียกว่าบทเรียนชีวิต

วันนี้ความเหนื่อยเพียงเริ่มขึ้นเท่านั้น อนาคตยังมีอีกยาวไกลจะเหนื่อยไปอีกนานเท่าไรขึ้นอยู่กับว่าเราจะยอมเหนื่อยหรือยอมหยุดพักเพียงเท่านี้ ถ้านิสิตคิดว่าท่านอาจจะหยุดพักเพียงเท่านี้ โดยที่ไม่มีความพยายามที่จะก้าวต่อไปอีก ก็แปลว่าท่านยินดีเพียงเท่านี้ พอใจเพียงเท่านี้ ขึ้นชมกับความสำเร็จเพียงความหวานอันน้อยนิดเพียงเท่านี้ ไม่เพียงพอต่อการตั้งรากฐานแห่งอนาคต ขอให้มีความพยายามอีกและพยายามไปเรื่อยๆ อย่าเพิ่งชื่นชมเพียงน้ำหวานอันน้อยนิดแล้วหยุดไม่ก้าวต่อไป

เพราะชีวิตมันยังไม่หมดรสหวาน รสหวานที่เกิดจากความพยายามมีความพยายามมากมีความหวานมาก นั่นคือความเพียรที่มันเริ่มต้นจากความหวาน たらบได้ถ้าชีวิตยังมีความพยายาม ก็แปลความว่าความหวานแห่งชีวิตยังมีอยู่จึงไม่ควรหยุดอยู่เพียงเท่านี้ ควรเพิ่มความหวานให้กับชีวิตอีกต่อไป วันนี้ นิสิตทุกคนได้เห็นผู้คนมาให้กำลังใจมากมายเดินทางมาจากที่ไกลมาให้ความชื่นชมยินดีในความสำเร็จมอบดอกไม้บ้าง ตักตวงหมิน้อยๆ น่ารักบ้าง อันนั้นเป็นวัตถุที่มองเห็นได้

สัมผัสได้ด้วยสายตาและสัมผัสได้ทางกาย แต่ยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่ควรมองข้าม นั่นคือความอึดใจของพ่อแม่ครูบาอาจารย์เพื่อนและญาติๆ ที่ให้ความเคารพในความสำเร็จในครั้งนี้ ยังให้ความชื่นชมยินดีกันอยู่อีกมาก

บัณฑิตหรือนิสิตใหม่ควรมองความหวานที่เกิดจากความเพียรซึ่งมีความลึกซึ้งละเอียดอ่อน มองเห็นได้ยากถ้าไม่สัมผัสด้วยตัวของตัวเอง เมื่อจบปริญญาตรีแล้วต่อไปก็มองไปที่ปริญญาโทและปริญญาเอกเพื่อความสมบูรณ์ของการเรียน อันนี้คือการมองอนาคตอันยาวไกลของชีวิต เมื่อได้ชื่นชมกับตนเองแล้วก็ไม่ควรหยุดชื่นชมอยู่เพียงเท่านี้ เดินและเดินกันต่อไปเพื่อความก้าวไกลของชีวิต ความหวานที่ได้รับในระดับปริญญาตรีมันเปรียบด้วยผงชูรสที่ทำให้อาหารมันมีรสชาติที่กลมกล่อมขึ้น มีผักเข้ามาผสมทำให้รู้สึกเพลิน น้ำเหงื่อก็เริ่มไหลอาหารอร่อยเริ่มมีชีวิตชีวา ถ้าเรามองความเพียรว่ามันมีรสชาติเหมือนอาหารแล้ว เราก็มีความเพลิดเพลินเกิดความอึดปากอึดท้องและก็เกิดความอึดใจตามมาด้วย ดูเหมือนว่าชีวิตเริ่มสมบูรณ์ขึ้นพอสมควรแล้วก็ไม่ควรลิ้มทำความเพียรต่อไป

ก้าวต่อไป **ปริญญาโท** เป็นอย่างไร ก็ต้องเปรียบด้วยอาหารชนิดใหม่ที่รสเลิศมีความมันอร่อยกว่าปริญญาตรี อาหารมันนุ่มเบี้อยมีคุณค่าทางอาหารเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดกำลังใจทางกาย ทำให้เกิดคุณค่าทางสมองมากกว่า

จึงไม่ควรมองข้าม เมื่อเราเริ่มมองเห็นว่าชีวิตมีรสชาติเหมือนอาหาร บัณฑิตหรือนิสิตใหม่ก็ไม่ควรประมาทมองรสชาติของการเรียนในระดับสูงขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง เติมความเข้มคือความขยันพยายามเข้าไป เพื่อความเต็มเต็มให้ความรู้ที่สมบูรณ์ขึ้น จึงต้องเรียนกันต่อไป อย่ามองว่าเรื่องการศึกษาเพียงพอแล้ว เดี่ยวจะทำให้ความรู้ไม่พัฒนา ควรพัฒนาให้ไปถึงระดับอินเตอร์หรือระดับนานาชาติ ถ้ายังมีลมหายใจเข้าลมหายใจออกอยู่เรื่องการศึกษาจึงจำต้องปรารถนาของทุกๆ คน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นสถาบันการเรียนการศึกษาคณะสงฆ์ไทยที่มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศทางวิชาการที่เทียบเท่ากับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ของรัฐ เมื่อบัณฑิตหรือนิสิตได้จบปริญญาตรีจากสถาบันแล้ว ก็ควรต่อยอดในระดับปริญญาโทต่อไปอีกโดยไม่ต้องย้ายไปสถาบันอื่น เพราะที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยนี้มีพร้อมทุกระดับที่ท่านต้องการ ต้องเพิ่มความภาคภูมิใจในตัวท่านให้มากขึ้นหลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว

“อันการเรียนการศึกษาหาไว้ก่อนอย่ารีบร้อนมีรักมักจะเสียเรียนจบแล้วจึงมีงานและมีเมียงานไม่เสียเงินก็มีเมียก็มีมา”

นี่คือกระบวนการของการเรียนที่ตามขั้นตามตอน

เพราะฉะนั้นการเรียนในระดับปริญญาโทจึงไม่เหลือวิสัยที่ทุกท่าน

จะต้องเรียนและเรียนให้จบ พอจบแล้วท่านก็เกิดความเบียดเบียนคือมอกอ้อมใจ มองไปข้างหน้าอีกก้าวหนึ่งก็ยังไม่ไกลเกินเอื้อมไม่เหลือวิสัยสำหรับความรู้สึกของผู้เป็นปราชญ์ในหัวใจสิ่งใดทำแล้วอ้อมใจทำแล้วปลื้มใจสิ่งนั้นคือการศึกษา

การศึกษาเป็นยาวิเศษ

ดับความเป็นเปรต

ทำคนไม่ให้จน

ผลของการรู้ตน

เรียนไปเกิดไม่จน

สู่ความรู้สากลเจ็ดจำ

ใจค่อมั่นคงดำรงศักดิ์

รู้จักที่หนนี้ที่โล

รู้แล้วว่าชั่วเล็กเร็วไว

พัฒนาจิตใจให้เจริญ

การศึกษาเป็นยาวิเศษ

ทำคนไม่เป็นเปรต

เป็นเสนียดจัญไร

เรียนรู้มันเข้าไป

ประดับเอาไว้ในจิตใจ

ไม่คิดจะเบียดเบียนใคร

เติมปัญญาเข้าไป

ได้พบกับความเป็นไท

แสนจะภาคภูมิใจ

การศึกษาของไทย ก้าวหน้า

บัณฑิตหรือนิสิตที่จบใหม่ ให้

มองไปข้างหน้าว่าความก้าวหน้าของชีวิตคือการเรียนเท่านั้น ทุกระดับทุกชั้นทุกตอนของชีวิตเป็นไปเพื่อการเรียนรู้โดยประการทั้งปวง ประสบการณ์ของแต่ละคน ก็เป็นบทเรียนเหมือนกัน คำสอนที่ได้จากครูอาจารย์ก็เป็น

บทเรียนเหมือนกัน เมื่อประมวลเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนและประสบการณ์มาบวกเข้าด้วยกัน ก็กลายมาเป็นความรู้กำลังสองเติมลงในชีวิตก็ทำให้ชีวิตนี้มีค่ามีราคา ไม่เป็นชีวิตที่เปลือยเปล่าไม่มีอะไรไม่มีรสชาติ คุณค่าของชีวิตใดๆ ก็ต้องการ แต่จะทำอย่างไรให้ชีวิตมีคุณค่า ก็บอกได้เลยว่าเรียน เมื่อรู้ว่าการเรียนมีคุณค่าก็แปลความว่าเริ่มรู้คุณค่าของตัวเองแล้ว เมื่อรู้ตัวเองแล้วจะจัดการกับตัวเองอย่างไร ก็เป็นเรื่องของตัวเอง

ในวันรับปริญญาทั้งปริญญาตรีทั้งปริญญาโท ซึ่งมีผู้เข้ารับกันเป็นจำนวนมากทั้งพระภิกษุสามเณรและฆราวาสที่ได้เข้ารับปริญญานั้น ได้สร้างภาพแห่งความโดดเด่นของสถาบันให้ปรากฏขึ้นเป็นลำดับ ได้ประกาศเกียรติคุณอันเกรียงไกรให้ชาวโลกได้รับรู้และรับทราบว่าการศึกษามันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตจริงๆ เมื่อเราได้เห็นแล้วว่าความเหนื่อยยากของการเรียนมันเป็นความเหนื่อยยากที่มีการลงทุน มีการทุ่มเท คือเป็นการทุ่มเททั้งกำลังกายและกำลังใจลงทุน คือต้องใช้จ่ายค่าศึกษาในแต่ละภาคการเรียนจนกว่าจะจบ เมื่อจบมาก็เรียกว่าเป็นผลผลิตที่มีความภาคภูมิใจเหมือนกับการให้รางวัลแก่ชีวิต

บัณฑิตหรือนิสิตที่ได้เรียนจบไปแล้วนั้น นับได้ว่าเป็นทายาททางธรรมที่ได้สืบทอดเจตนารมณ์ของผู้ก่อตั้งให้เป็นสถาบันแห่งการศึกษาธรรมในทางพระพุทธศาสนา เพราะการได้

ศึกษาธรรมนั้นเท่ากับการเรียนเพื่อความอยู่ดีกินดี คือเป็นอยู่ด้วยศีลด้วยธรรม ก็นดีหมายความว่ากินอย่างผู้มีศีลมีธรรม ไม่กินในทางที่ผิดศีลผิดธรรม เรียกว่ากินดี จึงนับได้ว่าการเรียนการศึกษาของสถาบันของสงฆ์ไทยนั้นเป็นการจัดการศึกษาที่พร้อมไปด้วยทั้งความรู้และความประพฤติ เป็นการเรียนที่ทำให้ผู้ที่ผ่านการเรียนมาแล้วประทับใจ เพราะจบจากสถาบันที่มีคุณค่าทางด้านพระพุทธานุศาสน์ พร้อมทั้งการประพฤติอันมีศีลธรรมคอยเป็นเครื่องกำกับสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย จึงเป็นสถาบันที่เยี่ยมยอด ที่เทียบพร้อมทั้งสองประการดังกล่าวแล้ว

วันนี้ก็เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้ที่ได้ประสบความสำเร็จแล้ว ขอให้เอาความรู้ที่ได้ศึกษามาประกอบให้เป็นบารมีธรรมนำมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต ไปสู่ทิศไหนก็มีครูบาอาจารย์คุ้มครองรักษาไม่เป็นผู้ตกต่ำ มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เป็นผู้ที่ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน พบแต่ผู้ที่เจริญในด้านศีลธรรมจริยธรรม มีความเป็นผู้มีโชคอันเกิดจากการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มีความเกษมสำราญทั้งร่างกายและจิตใจ ผู้ที่เรียนจบจากสถาบันนี้จึงมีความรู้สึกที่ต่างไปจากการจบจากสถาบันอื่น เพราะวันนั้นพวกท่านจะเห็นพระระดับสมเด็จพระสังฆราชและชั้นรองสมเด็จพระสังฆราชและพระภิกษุสามเณรทั่วไปเต็มไปหมด เพราะผู้ที่เรียนจบในสถาบันสงฆ์จะมีบารมี

ธรรมคุ้มครองดังที่ปรากฏแล้ว อิมอก
อิมใจในวันรับปริญญาที่เวดล้อมไป
ด้วยผู้ทรงศีล เวดล้อมไปด้วยผู้ที่ทรง

อันการเรียนการศึกษาเป็นเรื่องดี
เรียนไปแล้วได้คุณธรรมคือสัจจะ
สถาบันทั้งสองปานห้องที่
ใครได้เรียนได้รู้ค่าคุณธรรม
ทั้งพระสงฆ์คฤหัสถ์อันดณีนี
พระอาจารย์ท่านสอนดูแล้วเพลิน
อยู่ครองรักอยู่ครองธรรมนำวิถี
ไม่กอบโกยโลภมากแสนทะนง
อันร่างกายมีไว้ใช้ธรรม
เรียนธรรมใช้ธรรมดุจดวงาม
เรียนแล้วรู้แล้วทำนำวิถี
อย่าขัดกันยื้อแย่งกันจะสิ้นคลอน
จบการเรียนการศึกษาไปหน้าใส
แต่บางท่านฝันอยู่ไปไม่สบาย
มองแนวทางข้างหน้าว่าสู้ไหว
นำมาลองนำมาชมให้สมจริง
เมื่อพิสูจน์แล้วสุขสมอารมณ์หมาย
เก็บความสุขที่ได้รับเพียงชั่วคราว
ในบางสิ่งบางอย่างที่สงสัย
จะร้อนรนอยู่ในใจเดี๋ยวก็พัง
อันการเรียนการศึกษาแสนน่ารัก
ถ้าเรียนเก่งเรียนดีก็อิมใจ
เป็นบัณฑิตเป็นที่ดีที่รู้ธรรม
อยู่เรียนต่อศึกษาต่อขึ้นอุรา
สถาบันทั้งสองห้องห้องที่
สอนลูกศิษย์ลูกหาด้วยใจจริง
การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เป็นแม่เหล็ก
สถาบันนั้นคงไม่กังวล
นี่การให้โอกาสผู้ศึกษา
แหล่งธรรมมีมอบให้ถูกใจจริง

คุณวุฒิทรงคุณธรรมจะหาที่ไหนมา
เปรียบปาน นี่คือความภาคภูมิใจของ
ผู้ที่ศึกษาในสถาบันสงฆ์ดังกล่าวแล้ว

เป็นศักดิ์ศรีเชิดชูหมู่คณะ
เป็นธรรมที่เชิดชูผู้เรียนธรรม
ชูศักดิ์ศรีแห่งสัจจะอันเลิศล้ำ
ไปชี้หน้าประชาพาเจริญ
มองความดีเป็นที่ตั้งนำสรรเสริญ
ท่านดำเนินในวิถีพุทธของค์
ชูศักดิ์ศรีคือธรรมดังประสงค์
ใครยุยงให้โลกไม่โลกตาม
ทุกขณะกำหนดรู้ไม่ผลิผลาม
ทั่วสยามคนสรรเสริญพร
ทำด้วยดีดูแบบอย่างที่ท่านสอน
ที่เคยอยู่เคยนอนไม่สบาย
ถ้าไม่รีบเลิกไปก็เสียหาย
อยู่แต่กายใจไม่อยู่ต่อสุจริต
จงรีบไปคว้าให้ได้ในทุกสิ่ง
ว่าทุกสิ่งที่ต้องการหวานหรือคาว
ทั้งใจกายสบายดีไม่ร้อนหนาว
นำมาเล่าในภายหลังตั้งใจฟัง
อยู่ในใจมีปัญหาไม่สมหวัง
แล้วจะนั่งโศกาทอดอาลัย
ใครรู้จักแล้วหักทลายจิตแจ่มใส
ลูกหลานใครใครก็ชอบโพชนนา
มีแต่ความสดใสรับปัญหา
เติมปัญญาเติมคุณธรรมขึ้นคำจริง
สามัคคีกลมเกลียวมันคงยิ่ง
มีทุกสิ่งก็มอบให้ไม่กังวล
คอยยึดเล็กยึดใหญ่ยอมให้ผล
รวยหรือจนศึกษาได้สบายจริง
เชิญท่านมาสัมผัสดูสุขใจยิ่ง
เจริญจริงเจริญธรรมนำสุขเอย

ที่
ามที่ได้กล่าวมาในรูปแบบของ
เนื้อหาในการให้ข้อคิดให้กำลังใจ
ใจแก่ผู้ที่ได้ประสบความสำเร็จใน
ระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และ
แถมด้วยคำกลอนสอนใจเป็นบางตอน
ก็คิดว่าคงจะให้ความบันเทิงให้สาระ
ต่อผู้อ่านบทความในวารสารปัญญา
จักนุพอสมควร การเรียนเป็นประทีป
แห่งชีวิตที่ช่วยส่องแสงสว่างให้เห็นใน
สิ่งที่ยังไม่เคยเห็น และได้เห็นในสิ่งที่
เคยเห็นมาแล้วได้ชัดเจนขึ้น เพื่อความ
เป็นชีวิตที่สมบูรณ์จึงสมควรเติมความ
รู้เข้าไปให้กลายเป็นเครื่องประดับที่
สวยงาม จนเป็นอริยทรัพย์ที่มีค่ามี
ราคาติดตามผู้นั้นไปในทุกที่ทุกแห่ง
สถาบันสงฆ์เป็นแหล่งแห่งการเรียนรู้
ธรรมอันเป็นหลักที่โดดเด่นของ
นโยบายของสถาบัน ผู้ที่ได้เข้ามาศึกษา
ในสถาบันแล้วย่อมได้รับเอาธรรมกลับ
ไปพร้อมกับความภาคภูมิใจที่ได้เกิด
มาเป็นคนไทย ได้ศึกษาในสถาบันของ
คณะสงฆ์ไทย เพราะเป็นสถาบันที่
น้อมนำเอาพระราชประสงค์ของพระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาดำเนินใน
การบริหารจัดการศึกษา

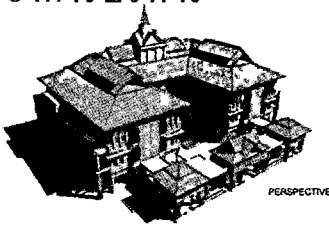
ให้มีความรู้มีคุณธรรมนำชีวิตเป็น
ผลผลิตของสถาบันที่สรรหา
คุณธรรมพร้อมความรู้เป็นศัตรา
ให้นำพาไปใช้งานสำราญจริง
ไม่ขัดเคืองไม่ขุ่นข้องไม่หมองจิต
มีชีวิตอย่างมีความสุขสดใสยิ่ง
มหาภูมิวิทยาลัยมีอยู่จริง
ทำทุกสิ่งเพื่อปวงชนเสมอมา
ในไม่ช้าก็จะย้ายไปที่ไกลแล้วใจ

ทัศนียภาพรวมโครงการ

อาคารบริหาร

PERPECTIVE

EXTERIOR PERSPECTIVE 01

EXTERIOR PERSPECTIVE 02

INNER COURT

แนวแน่วศาลายานครปฐม
อยู่ชานเมืองอยู่ชานกรุงน่าชื่นชม
แสนอุดมด้วยทิวทัศน์มัทศจรย์
สิ่งแวดล้อมเป็นทุ่งน่านกว้างใหญ่
ได้สัมผัสลมหายใจสดใสรื่น

มลภาวะไม่ทำลายสบายจริง
เป็นแดนดินที่ยิ่งมัทศจรย์
มมร ย้ายไปเมื่อใดเล่า
เป็นเรื่องราวน่าติดตามเหมือนในฝัน
ทั้งตื่นเต้นทั้งจดจ่อเพราะรอวัน

ถึงวันนั้นเชิญสาธุเจริญธรรม
สิบปากว่านั้นไม่เท่ากับการเห็น
สิบตาเห็นนั้นไม่เท่ากับมือคลำ

ขอสมมติจบการสาธยายสำหรับ
บัณฑิตใหม่ไว้เพียงเท่านี้ หวังว่าผู้ที่
ได้อ่านบทความนี้คงจะตื่นเต้นและเร้า
ใจคอยติดตามวันที่จะต้องย้ายมาหา
วิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยไปอยู่ที่
ตำบลศาลายาในไม่นานเกินรอกำลังใจ
กำลังทรัพย์กำลังแห่งความสำเร็ก็อยู่
ไม่ไกลจึงเขียนกระตุ้นไว้ให้เกิดความ
รักความผูกพันกับสถาบันที่ได้มาทำ
หน้าที่เป็นอาจารย์สอนอย่างมีความสุข
ตลอดมา

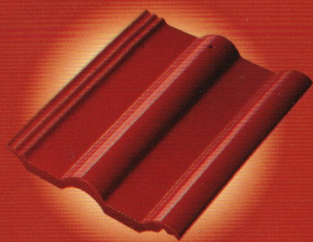
บรรพชาภาคฤดูร้อนถวายพระกุศลแด่พระเจ้าพี่นางเธอฯ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สนับสนุนโครงการ
บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เพื่อถวายพระกุศลแด่สมเด็จพระ
พระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ ดำเนินการโดย
วัดราชาธิวาสวิหาร กรุงเทพฯ โดยมีพระรัชมงคณสุนทร
ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชาธิวาสเป็นประธาน มีผู้เข้าร่วม
โครงการจำนวน ๓๐ คน เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑

กระเบื้องหลังคาเซรามิกแท้
 ❖ เอ็กเซลล่า ❖

ความงามแท้ ๑ ชั้นหลังคา
 ๑ รศู้คุณค่าเอกสิทธิ์ไทย

กระเบื้องหลังคาเซรามิกแท้ เอ็กเซลล่า ความงามที่ไม่มีวันแปรเปลี่ยน
 แข็งแกร่งทุกสภาพอากาศ ด้วยกระบวนการผลิตที่ทันสมัยได้มาตรฐาน
 ผ่านการเคลือบและเผา ที่อุณหภูมิสูงถึง 1100 องศาเซลเซียส
 จึงได้ผิวกระเบื้องที่เนียนเรียบ สีมันสดใสสม่ำเสมอทุกแผ่น
 จึงดูสวยเหมือนใหม่...ตลอดกาล

ผลิตภัณฑ์คุณภาพเยี่ยม จากศรีอริเยนเดีย

บริษัท กระเบื้องหลังคาเซรามิกไทย จำกัด
 เลขที่ 1 ถนนปุนนิมนต์ไทย บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
 โทร. 0-2586-5999, 0-2586-5146-7 โทรสาร: 0-2586-5017

